

Annetut lausunnot, asiantuntijakommentit ja mielipiteet

Alavuden kaupunki

Alavuden kaupungilla ei ole huomautettavaa arviointiohjelmasta.

Elisa Oyj

Emme ole hanketta vastaan, pyydämme kuitenkin huomioimaan Elisan teleliikenteelle aiheutuvat haitat. Kyseisen hankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.

Etelä-Pohjanmaan liitto

Kimpilamminkankaan YVA-arviointiohjelma on asianmukaisesti laadittu ja siinä on huomioitu kattavasti Etelä-Pohjanmaan voimassa olevat maakuntakaavat. Kauppaa ja keskustatoimintojen alueita käsittelevän Etelä-Pohjanmaan II vaihemaakuntakaavan muutoksen osalta kaavaprosessi on edennyt siten, että maakuntavaltuusto hyväksyi kaavamuutoksen 2.12.2019.

Kimpilamminkankaan hankealueelle on osoitettu Etelä-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaavassa ohjeellisena ulkoilureittinä Arpaisten ulkoilureitti sekä Natura 2000 -verkostoon kuuluva Matosuonniemen alue, joka sijaitsee osittain hankealueella. Lisäksi hankealueen pohjoispuolelle on osoitettu Matosuon luonnonsuojelualue (SL-2), joka kuuluu soidensuojeluohjelmaan sekä Natura 2000 - verkostoon.

Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeessa tulee huomioida, etteivät hankealueella tai sen läheisyydessä sijaitsevien luonnonsuojelu ja Natura-alueiden suojeluarvot vaarannu hankkeen vaikutuksesta. Arpaisten ulkoilureitin käyttöä ei myöskään tule rajoittaa tuulivoimahankkeen jatkosuunnittelussa. Etelä-Pohjanmaan III vaihemaakuntakaavassa (ei lainvoimainen) Kimpilamminkankaan hankealueelle tai sen välittömään läheisyyteen on osoitettu turvetuotantoalueina Matosuo ja Matosuo (lohko 13, Syväjoensuu) sekä turvetuotantoon soveltuvina alueina Ahonkoskenneva, Ryötteenneva ja Vakkurinahonsuo. Turvetuotannon yhteisvaikutukset tuulivoimatuotantoon tulee huomioida hankealueella.

Etelä-Pohjanmaan I vaihemaakuntakaava, joka käsittelee tuulivoimaa, on vahvistettu ympäristöministeriössä 31.10.2016 ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 30.11.2017. Kimpilamminkankaan tuulivoimaloiden alue on osoitettu I vaihemaakuntakaavassa ja sen numerotunnus on 8. Numerointi viittaa suunnittelumääräyksissä, kaavakartassa ja -selostuksessa käytettyihin tuulivoimaloiden alueiden numerotunnuksiin.

Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeessa on huomioitava maakunnan tuulivoimaloiden alueita koskevat yleiset suunnittelumääräykset sekä aluekohtaiset Kimpilamminkankaan alueen (8) kaavamerkintää koskevat suunnittelumääräykset:

Tuulivoimaloiden alueiden suunnittelussa on otettava huomioon rakentamisen ja käytön aikaiset vaikutukset asutukseen, liikenneväyliin ja liikennejärjestelyihin, maisemiin, pohjavesiin, luontoarvoihin ja linnustoon. Voimalat on sijoitettava niin, etteivät ne aiheuta merkittävää haittaa luonnonarvoille, pohjavesille tai muulle alueidenkäytölle.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata lentoliikenteen ja puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä ottaa huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten tutkajärjestelmistä, valvontasensoreista ja radioyhteyksien turvaamisesta, johtuvat rajoitteet.

Tuulivoimaloiden alueiden liittämässä sähköverkkoon on ensisijaisesti pyrittävä hyödyntämään olemassa olevia johtokäytäviä.

Tuulivoimaloiden alueiden 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 18, 19 ja 22 yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueella pesivään, aluetta säännöllisesti käyttävään ja alueen yli muuttavaan linnustoon, kulttuuri- ja luonnonmaisemaan sekä pohjaveteen kohdistuviin vaikutuksiin.

Kimpilamminkankaan hankealueen rajaus poikkeaa osittain I vaihemaakuntakaavassa osoitetusta tuulivoimaloiden alueesta. Maakuntakaavassa käytetyt rajausarvot ovat yleispiirteisiä ja yhtenäisiä koko maakunnan alueella, jolloin tuulivoima-alueiden koko ja muoto tarkentuvat yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä toteutettavien selvitysten ja vaikutustenarviointien pohjalta ja voivat näin ollen poiketa maakuntakaavassa osoitetusta. Etelä-Pohjanmaan liitto katsoo, että Kimpilamminkankaan hankealueen rajausmuutokset suhteessa maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueen rajaukseen ovat perusteeltaan sellaiset, etteivät maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet vaarannu.

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että tuulivoimahankkeen ja sen sähkönsiirron vaikutukset alueen vakituiseen asutukseen ja loma-asutukseen, virkistyskäyttömahdollisuuksiin, luonnonoloihin ja maisemaan selvitetään kattavasti.

Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitos

Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa esitettyyn tuulivoimahankkeen YVA:iin.

Fingrid Oyj

Yleistä: Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkko-yhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä.

Kantaverkko-yhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan.

Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset.

Kustakin liittymästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti.

Kimpilamminkankaan tuulivoimapuisto: Fingrid laatii Suomen sähkönsiirtoverkon kehitystarpeet ja periaatteelliset ratkaisut yhtenä kokonaisuutena. Tavoitteena on, yhteistyössä nykyisten ja uusien verkkoliityntää suunnittelevien tahojen kanssa, varmistaa teknistaloudellisesti parhaat verkkoratkaisut ja liityntätavat. Tuulipuistojen verkkoliityntä ja liittymisjohdot kuuluvat olennaisena osana tuulivoimapuistoon ja sen toteuttamismahdollisuuksiin ja näin ollen niitä tulee tarkastella riittävästi arviointiselostusvaiheessa.

Kimpilamminkankaan tuulivoima-alue sijoittuu Fingridin 400 kV ja 110 kV voimajohtojen väliselle alueelle. Ympäristöministeriö on julkaissut oppaan heinäkuussa 2012 Tuulivoimarakentamisen suunnittelu (Ympäristöministeriön ohjeita 4 | 2012). Fingrid Oyj on ottanut siinä kantaa tuulivoimalan sijoittamiseen voimajohtoon nähden. Tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään 1,5 x tuulivoimalan

maksimikorkeuden (maksimikorkeus = napakorkeus + lavan pituus) määrittämisen etäisyyden päähän johtoalueen ulkoreunasta mitattuna. Em. etäisyysvaatimus tulee ottaa huomioon tuulivoimaloiden sijoituksessa.

Arviointiohjelmassa esitetyt sähkönsiirron liityntävaihtoehdot ovat Fingridin kanssa käytyjen alustavien keskusteluiden mukaisia. Alueella on suunnitteilla useita tuulivoimahankkeita ja hankkeiden keskinäiseen toteutusjärjestykseen ja –aikatauluun liittyy epävarmuuksia, jotka osaltaan vaikuttavat tuulivoimahankkeiden liityntäratkaisuihin. Tämän vuoksi liityntäratkaisun osalta vaaditaan vielä lisäselvityksiä ja keskusteluja hankevastaavan, Fingridin ja alueverkko-yhtiön kesken.

Fingrid Oy:llä ei ole muuta kommentoitavaa arviointiohjelmasta.

Keski-Suomen ELY-keskus

Kokonaisuutena Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen arviointiohjelma ja käytössä olevat aineistot vaikuttavat kattavilta ja monipuolisilta ja ohjelman jäsentely on selkeä. Aikataulukaavio on selkeä, mutta arviointiohjelmassa esitettyjen aikatauluissa on ristiriitaisuuksia, jotka on syytä tarkistaa. Arviointiohjelman tiivistelmäosiossa todetaan, että maastotyöt on tehty kesällä 2019 ja arviointiselostuksen tulisi olla valmis keväällä 2020. Tämän mukaan selvitykset on tehty ennen arviointiohjelmasta annettua lausuntoa, mikä sinänsä on hyvä, jolloin kertynyttä aineistoa voidaan hyödyntää jo tässä vaiheessa. Mikäli arviointiohjelmassa olisi merkittäviä puutteita, ne tulisi ottaa vaikutusarvioinnissa huomioon eikä arviointiselostus voisi näin ollen puutteista riippuen valmistua keväällä 2020. Tavoitteellinen aikataulu perustellun päätelmän saamiseksi on syyskuu 2020. YVA-selostusvaiheen yleisötilaisuudelle on puolestaan ilmoitettu tavoitteelliseksi aikatauluksi vasta alkuvuosi 2021. Tärkeä osa YVA-menettelyä on vuorovaikutus hankealueen lähialueiden asukkaiden ja toimijoiden, hankkeesta vastaavan ja yhteysviranomaisen välillä. Menettelyn yksi tärkeimmistä tavoitteista on lisätä kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa hankkeiden suunnitteluun ennen arviointiohjelman ja arviointiselostuksen lopullista valmistumista.

Merkittävyyden arvioinnissa käytettävä Imperia-hankkeen menetelmä on kuvattu arviointiohjelmassa (kpl 6.4). Mikäli menetelmä ei ole lukijalle tuttu, on sen periaate hieman vaikeasti tulkittavissa esitettyjen taulukoiden yhteydessä. Menetelmää tulisi avata myös sanallisesti ympäristöselostuksessa. Tietolaatikat, joissa on lyhyesti kuvattu kunkin vaikutuksen arvioinnin periaatteita, ovat hyviä tiivistelmiä puheena olevasta asiasta ja suositeltavia myös arviointiselostuksessa.

Vaikutusten lieventämiseen ja seurantaan liittyvien ehdotusten esittämistä ELY-keskus pitää hyvänä ja tarpeellisena. Arviointiohjelmassa on otettu huomioon myös toiminnan lopettamisesta tulevat toimenpiteet. ELY-keskus pitää koko toiminnan elinkaaren huomioimista hyvänä ja toteaa, että vastuutahot tulisi jo tässä vaiheessa pohtia ainakin jollain tasolla, ettei alue toiminnan loppumisen jälkeen jää maanomistajien huoleksi. Arvioinnin epävarmuustekijöiden esittäminen on osa arviointia ja se on otettu arviointiohjelmassa huomioon.

Keski-Suomen alueeseen kohdennetut huomiot: Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös Keski-Suomen maakuntarajan läheisyys ja osin hankkeen vaikutusalueelle jäävät alueet. Maankäytön ja yhdyskuntarakenteen osalta tulisi huomioida myös Keski-Suomen maakuntakaava ja muut maankäytölliset suunnitelmat maakuntarajan toisella puolella. Lähimmät voimalat on suunnitelmassa osoitettu noin 4 km etäisyydelle maakuntarajasta, näin ollen hankkeen vaikutukset ulottuvat myös maakuntarajan yli. YVA-ohjelmassa ei ole esitetty luonto –kartassa Keski-Suomen maakuntakaavan mukaista suojelualuevarausta, eikä alueluettelon luo –kohteita. Nämä tulisi vähintäänkin tunnistaa, jotta voidaan arvioida onko hankkeella mahdollisia vaikutuksia niihin.

YVA-arviointiohjelman kuvassa 1-9 ja Liitekartta 4.1 (Yleiskartta maisema ja kulttuuri) Länsi-Kalmarin (Saarijärvi) alue on osoitettu liitekartalla aiemmalla maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajauksella. Keski-Suomen maakuntakaavassa Länsi-Kalmarin alue on osoitettu osana Saarijärven reitin kulttuurimaisemat –valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen päivitysinventoinnissa ehdotettua rajauslaajennusta. Ko. rajauslaajennus on osoitettu Keski-Suomen maakuntakaavassa maakunnallisesti arvokkaana maisema-alueena. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden rajaukset käyvät ilmi esimerkiksi Keski-Suomen maakuntakaavan alueluettelon Kulttuuriympäristö 1/2 kartasta https://www.keskisuomi.fi/filebank/25368-Alueluettelo_mv.pdf, maakuntakaava-aineiston voi ladata Keski-Suomen maakuntakaavasivuilta <https://www.keskisuomi.fi/maakuntakaava>.

Hankkeen maisemavaikutusten merkittävyyden arviointia varten tarvitaan selvitys vaikutusalueen maiseman ominaisuuksista ja arvoista. Maisemaselvityksessä hankkeen visuaalisten maisemavaikutusten ohella on tärkeää arvioida myös maiseman luonteeseen ja laatuun kohdistuvia vaikutuksia. Keski-Suomen puolella sijaitsevat inventoidut ja arvoitetut kulttuurimaisema-alueet sijoittuvat hankkeen kaukovaikutusalueelle. Hankkeen lähi-, väli- ja kaukovaikutusalueelle sijoittuu mm. arvokkaita luonnonympäristöjä. Kulttuurimaisemiin kohdistuvien vaikutusten ohella myös luonnonmaiseman muutosherkkyttä ja sietokykyä tulisi arvioida, varsinkin alueilla, joissa tehtävien selvitysten perusteella voimalat ovat hyvin näkyvissä. Siellä missä tuulivoimalat näkyvät hyvin, ne todennäköisesti vaikuttavat myös maiseman kokemiseen. Myös hankkeen välillisiä vaikutuksia näiden luonnonalueiden virkistyskäyttö- ja matkailupotentiaaliin tulisi arvioida.

Maisemavaikutusten arvioinnissa tulee tarkastella myös yhteisvaikutuksia muiden vaikutusalueelle sijoittuvien tuulivoimahankkeiden kanssa. Esimerkiksi Konttisuon (7voimalaa) hanke sijoittuu n. 7 km etäisyydelle Kimpilamminkankaan hankkeen kaakkoispuolelle, lähelle Keski-Suomen maakuntarajaa.

Maisemavaikutusten arvioinnissa käytettävien ohjeiden luetteloon tulisi lisätä Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa (Suomen ympäristö 1/2016, YM) ja Kulttuuriympäristö vaikutusten arvioinnissa (Suomen ympäristö 14/2013, YM).

Suunniteltu tuulivoimalahanke sijoittuu alueelle, jolla on keskeinen merkitys myös Keski-Suomen maakunnan puolella esiintyvälle lajistolle ja erityisesti laajoja erämaisia alueita elinympäristökseen vaativille lajeille. Hankealueen sijaintialueella - maakuntien raja-alueella - metsäpeurat liikkuvat kunta- ja maakuntarajoista välittämättä lajin elinkierrolle merkityksellisten talvi- ja kesäaikaisten alueiden välillä. Maakotkien saalistusreviirit ulottuvat laajalle alueelle pesäpaikkojen ympäristöön ja on selvää, että Keski-Suomen puolella pesivät maakotkat ulottavat ruokailulentojaan myös maakuntarajan ulkopuolelle. Kumpikin laji on valinnan perusteena joidenkin maakuntarajan tuntumaan sijoittuvien keskisuomalaisen Natura-alueiden osalta. Koska tuulivoimahankkeiden vaikutukset voivat esimerkiksi edellä mainittujen lajien kyseessä ollessa ulottua hankealuetta huomattavan paljon laajemmalle alueelle, on hankkeen vaikutusarviointit laadittava hankkeen vaikutusalueen mukaan laadittujen luotettavien ja riittävien luontoselvitysten perusteella. Luontoselvitysten ja -arviointien perusteella on arvioitavissa, onko Keski-Suomen puolelle valtaosin sijoittuvien Natura-alueiden osalta laadittava luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi.

Maakotkan osalta lajin reviirin eniten käytettyjen osien (ja samalla tuulivoimaloihin törmäysten osalta kriittisimpien osien) sijoittumista pesimäreviireillä on onnistuttu suomalaisen selvityksen perusteella mallintamaan (Hannu Tikkanen, Seppo Rytönen, Olli-Pekka Karlin, Tuomo Ollila, Veli-Matti Pakanen, Heikki Tuohimaa, Markku Orell: Modelling golden eagle habitat selection and flight activity in their home ranges for safer wind farm planning. Environmental Impact Assessment Review Volume 71, July 2018, Pages 120-131). ELY-keskus suosittelee soveltuvilta osin käyttämään lajiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin apuna mm. edellisen kaltaista mallintamista.

Keski-Suomen liitto

Hankealue sijaitsee noin 8,5 km etäisyydellä Soinin kuntakeskuksesta etelään ja noin 20 km etäisyydellä Ähtärin kaupungin keskustasta koilliseen. Alue sijaitsee pääosin Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi osoitetulle alueelle. Hankealueen pinta-ala on noin 2 820 ha. Hankkeen alustava vaikutusalue ulottuu Keski-Suomen maakunnan puolelle Karstulan, Kyyjärven ja Multian kuntien sekä Keuruun ja Saarijärven kaupunkien alueelle.

Maakuntavaltuuston 1.12.2017 hyväksymässä Keski-Suomen maakuuntakaavassa tuulivoimahankkeen vaikutusalueelle osoitettuja merkittävimpiä kohteita ovat Natura 2000 -alueet ja arvokkaat maisema-alueet. Keski-Suomen puoleisista Natura-alueista lähin, 4-5 km etäisyydellä sijaitseva Laihistenneva-Härkäneva-Vahvasenjoki (FI0900055) on luontodirektiivin mukainen Natura SAC -alue. Lähin lintudirektiivin mukainen Natura SPA-alue, Haukisuo-Härkäsuu-Kukkoneva (FI0900093), sijaitsee noin 6 km etäisyydellä. Saarijärven reitin valtakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema-alue sijaitsee lähes 30 km etäisyydellä hankealueesta. Lähin maakunnallinen maisema-alue, Luksanperä, sijaitsee noin 20 km etäisyydellä.

Keski-Suomen liitolla ei ole erityistä huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa arvioitaviksi esitettyihin ympäristövaikutuksiin, eikä ohjelmassa kuvattuihin arviointimenetelmiin. Luontovaikutusten osalta merkittävimpinä voidaan pitää tuulivoimaloiden mahdollisia linnustovaikutuksia. Erityisesti maakotka, jonka levinneisyys- ja pesimäalue ulottuu hankealueen vaikutusalueelle, tulee ottaa huomioon arvioinnissa. Hanketta varten tehtävien linnustoselvitysten lisäksi paikallisilta lintutieteellisiltä yhdistyksiltä saatavien olemassa olevien linnustotietojen käyttäminen arvioinnin tukena on tärkeää. Myös paikallisten kansalaisten tiedonsaannin lisäämiseen ja mielipiteiden huomioon ottamiseen on tärkeää kiinnittää huomiota.

Keski-Suomen museo

Keski-Suomen museolle on tullut lausuntopyyntö koskien Soinin ja Ähtärin rajalle suunnitellun Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa. Keski-Suomen alueelle hankkeella on vaikutuksia lähinnä luoteiseen Keski-Suomeen ja erityisesti Karstulan kuntaan.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa hankkeella on kolme vaihtoehtoa, joista kulttuuriympäristöä ja luontoarvoja säästävin on hanke 0 eli hanketta ei toteuteta. Toiset kaksi vaihtoehtoa tuovat nykyisille metsä- ja suoalueille joko 29 (vaihtoehto 1) tai 24 (vaihtoehto 2) tuulivoimalaa ja sähkönsiirtoon joko 30 km pitkän 110 KV voimajohdon varteen (vaihtoehto B). Tuulivoimahanke sijoittuu Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa osoitetulle tuulivoimarakentamiselle osoitetulle alueelle. Yhdessä yva-ohjelman kanssa laaditaan samalla osayleiskaavaa. Kaavahanke ja tuulipuistohankkeeseen tarvittavat taustaselvitykset pyritään yhdistämään.

Tuulivoimapuiston laajuuden, tuulimyllyjen koon ja suuren määrän takia muutokset alueen maisemakuvaan ovat merkittäviä, vaikkakin sijaintipaikaksi suunniteltu alue on suo- ja metsätalouden muokkaamaan haja-asutusaluetta ja loma-asutusaluetta. Taustaselvityksiin sisältyy vaikutuksia kulttuuriympäristöihin osoittava vyöhykkeinen yleiskartta. Hankkeen maisemavaikutukset esitetään yva-ohjelmatekstissä vähäisiksi lähialueiden ominaispiirteiden takia. Kaukonäkymiä ei juuri ole, ja maisemavaikutukset ovat näin ollen vähäisiä hankealueelta 20-30 km päässä Keski-Suomessa. Saarijärven reitin valtakunnallisesti merkittäviin kulttuurimaisemiin on 28 km ja Keski-Suomen maakuntakaavan maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin lähimmillään 20 km.

Keski-Suomen museo pitää tärkeänä, että yva-ohjelmaan sisällytetään ohjelma-asiakirjoista nyt puuttuvat maisemasovitteiset havainnolliset valokuvat, joissa osoitetaan miltä tuulipuistoalue näyttää

kulttuuriympäristöistä käsin eri kuntien alueilta. Keski-Suomen vastaavissa hankkeissa on yleensä edellytetty niitä suunnitteluasiakirjoihin, kun hankkeilla voidaan olettaa olevan vaikutuksia merkittäviin kulttuuriympäristöihin ja arvomaisemiin.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

On myönteistä, että sähköisiin viestintäverkkoihin ja muihin radiojärjestelmiin kohdistuviin vaikutuksiin on kiinnitetty jo arviointimenettelyä suunniteltaessa huomiota.

Pyydämme korjaamaan ympäristövaikutusten arviointiohjelman kohtaan 20.2.1 (Vaikutusten tunnistaminen), että radioluvat sekä sähköisille viestintäverkoille että muille radiojärjestelmille myöntää Suomessa nykyisin liikenne- ja viestintävirasto Traficom.

Luonnonvarakeskus

Suunniteltua tuulivoimala-alueetta luonnehtivat tasaikäisrakenteiset metsät, ojitetut suometsät ja turvetuotantoon otetut suot. Alueen metsät ovat tyypillisiä talousmetsiä. Hankealueen luonto on siis selvästi ihmisen muokkaamaa. Arviointiohjelmassa esitetään arvioitavaksi riistaeläimistöönkin liittyen vaikutusta arvokkaisiin luontokohteisiin ja elinympäristöjen muutoksiin käyttäen olemassa olevia aineistoja ja tehtyjä erillisselvityksiä ja käyttäen Metsäpeura Life+ -hankkeen tietoja. Lisäksi riistaeläinten käyttäytymiseen liittyen hankitaan tietoja riistakeskuksesta, riistanhoitoyhdistyksiltä, yleisötilaisuuksista ja lausunnoista.

Linnuston osalta on tehty pesimälinnustoselvitys ”maalintujen laskennasta annettuja ohjeita soveltaen” kahtena laskentana huhti-kesäkuussa 2019 keskittyen potentiaalisimpiin alueisiin. Lisäksi kanalintujen (metso ja teeri) soidinalueita on kartoitettu keväällä 2019 kolmena aamuna (metso) ja teerihavaintoja muiden selvitysten yhteydessä. Kanalintujen soidinpaikkaselvitys on tärkeä ja sen tulokset tulisi ottaa huomioon voimaloiden ja voimajohtojen sijoittelussa. Kanalintujen soittimet saattavat häiriintyä, jos voimaloita tai voimajohtoja rakennetaan liian lähelle soidinpaikkoja. Esimerkiksi metso on herkkä häirinnälle. Soidinsuolle sijoitetut voimajohtot voivat myös aiheuttaa merkittävän törmäysriskin teerille. Soidinpaikkaselvityksessä voidaan käyttää kartta- ja ilmakuvatarkastelua, maastokartoituksia ja metsästysseurojen paikallistuntemusta.

Kanalintujen esiintymistä ja runsautta alueella olisi hyvä selvittää myös riistakolmioiden kesälaskentojen avulla hyödyntäen olemassa olevia kolmioita (<https://riistakolmiot.fi>) tai tehdä kanalintujen linjalaskennat loppukesällä, jolloin kanalintupoikueet ovat paremmin havaittavissa kuin nyt tehdyissä huhti-kesäkuun laskennoissa. Ympäristönmuutokset voivat vaikuttaa negatiivisesti paikallisiin kanalintukantoihin myös yhtenäisen elinympäristön pirstoutuessa. Etelä-Suomesta liki kadonneen riekon esiintyminen tulisi myös ottaa huomioon, koska hankealueen tuntumassa on useita soita.

Muun eläimistön arvioidaan maastokäyntien perusteella koostuvan tavanomaisesta metsälajistosta, joiksi luetellaan kuuluvan myös metsähanhen, vaikka se on vuoden 2019 uhanalaisuusluokittelussa todettu vaarantuneeksi lajiksi, ja sen metsästys on toistaiseksi kielletty. Metsähanhen mahdolliset pesinnät on selvityksen mukaan havaittu Matosuolta ja Sikosuolta. Metsähanhen mahdollisista muistakin pesimä- ja sulkimispaikoista tulisi tehdä tarkempi selvitys, ja huomioida sen tulokset voimaloiden sijoittelussa ja seurata voimaloiden vaikutusta niihin.

Hankealueen nisäkäslajistoa tulisi esitettyä tarkemmin selvittää riistakolmio- tai linjalaskennoin lumijäljistä, jotta saadaan satunnaisotos alueella liikkuvista nisäkkäistä. Alueella tai sen lähistöllä ennestään olevia Luken riistakolmioita voi hyödyntää (<https://riistakolmiot.fi>).

Lisäksi tulisi selvittää hirvien ja erityisesti mahdolliset metsäpeurojen laidunalueet ja vaellusreitit. Alueen rakentaminen ja myöhempi käyttö voi vaikuttaa hirvieläinten elinympäristönkäyttöön ja vaelluksiin talvi- ja kesälaidunten välillä. Esimerkiksi porojen elinpiirien ja vasomisalueiden on

ruotsalaisessa tutkimuksessa havaittu siirtyvän kauemmaksi tuulivoimaloista. Voimaloiden vaikutus oli suurempi niiden toiminnan aikana kuin rakennusvaiheessa. Tämän vuoksi erityisesti metsäpeuran laidun- ja vasomisalueet tulisi olla tiedossa ja rakentamista metsäpeurojen suosimiin elinympäristöihin tulisi välttää niillä alueilla, joilla metsäpeuraa esiintyy. Tähän löytyy ohjelmassakin esitetyn mukaisesti tietoa Metsäpeura Life+ -hankkeesta. Hirvieläinten esiintymisestä saa tietoa Luken riistahavainnot.fi sivustolta (<http://riistahavainnot.fi>) sekä paikallisilta metsästysseuroilta.

Myös kaikki suurpetojen reviirit alueella tulee selvittää Luken aineistosta (<http://riistahavainnot.fi>). Mahdolliset suurpetojen reviirit tulisi siten olla tiedossa voimaloiden ja voimajohtojen sijoittelua suunniteltaessa.

Hankealueen eläimistön kartoituksia tulee kehittää ottaen erityisesti huomioon EU:n luonto- ja lintudirektiivien lajit ja uhanalaiset lajit. Laskentamenetelmät tulisi myös esittää yksityiskohtaisemmin.

Lausunnon tiivistelmä: Riistalajiston esiintymisen osalta esitettyä arviointiohjelmaa tulisi tarkentaa edellä kuvatulla tavalla käyttämällä Luonnonvarakeskuksen riista-aineistoja (riistahavainnot.fi (suurpedot ja hirvet) ja riistakolmiot.fi (pienriista)). Huomiota tulisi myös kiinnittää kanalintujen soidinpaikkoihin metson ja teeren osalta. Erityisesti riekon ja metsähanhen ja mahdollisesti metsäpeuran esiintymiseen ja tuulivoimapuiston rakentamisesta näihin lajeihin kohdistuviin haitallisiin vaikutuksiin tulisi kiinnittää tarkempaa huomiota. Mahdolliset suurpetojen reviirit tulisi olla tiedossa voimaloiden ja voimajohtojen sijoittelua suunniteltaessa.

Metsähallitus / Rannikon luontopalvelut

Yva-ohjelmassa todetaan, että Yva-ohjelman mukaan lähimmät tuulivoimalat sijoittuvat noin 2,5 km etäisyydelle Matosuon Natura-alueesta (SACFI0800038) Metsähallitus huomauttaa, että lähin voimala numero 26 tulisi sijoittumaan noin 1,4 km etäisyydelle Natura-alueen rajasta.

Hankealueella sijaitsee maakunnallisesti arvokas linnustokohde: Matosuon MAALI-alue 710178. Hankealueella ja sen vaikutuspiirissä sijaitsee myös uhanalaisten päiväpetolintujen reviirejä. Hankealueen koillisosassa osittain hankealueen sisällä on myös soidensuojelun täydennysohjelma-kohde. Linnuston osalta alueen huomionarvoisin laji on maakotka, mutta alueella on myös muita uhanalaisia lintuja.

Metsähallitus huomauttaa, että johtuen maakotkan suojelustatuksesta ja herkkyydestä ihmistoiminnoille tulee lajiin kiinnittää erityistä huomiota arvioinnissa ja koko hankkeessa. Metsähallitus vaatii tarkempia selvityksiä maakotkaan liittyen sekä Natura-arviointia kohdistuen Matosuon Natura 2000 -alueeseen. Metsähallitus ehdottaa, että luontoarvot huomioiden, hankkeen aluerajauksena käytettäisiin maakuntakaavarajausta alueen koillisosassa.

Maakotkaan liittyvien selvitysten sisällöstä ja mahdollisuuksista on käyty erillinen neuvottelu 13.11.2019 Seinäjoen ELY-keskuksessa. Toimijan ja konsultin mukaan hankkeessa on mahdollista ottaa käyttöön tutka-/kamera-avusteiset roottoreiden pysäytysjärjestelmät, joilla voidaan ehkäistä kotkien törmäykset. Metsähallitus esitteli kokouksessa, mitä muita selvityksiä on tehty asianmukaisesti laadituissa YVA-selvityksissä. Näitä ovat mm. Oulun yliopiston ja Metsähallituksen laatimat maakotkien elinympäristömallinnukset ja populaatiomallinnukset ja kotkien satelliittiseurannat. Mikäli satelliittiseuranta ei jostain syystä onnistu on tarpeen panostaa lisäselvityksiin maastossa. Muita toimivia haittojen ehkäisymenetelmiä ovat em. teknisten järjestelmien lisäksi mm. tekopesät ja keinoruokinta. Niiden avulla voidaan ohjata liikkumista etäämmälle hankealueesta ja parantaa/ylläpitää poikastuottoa hankkeen ajanakin. Tuulivoimatoimija ilmoitti, että he voivat ottaa em. menetelmät käyttöön ja voivat rakennuttaa tekopesät ja aloittaa satelliittiseurannan jo talvella 2020.

YVA-ohjelmassa ei kuitenkaan ole esitelty tutka-avusteisia pysäytysjärjestelmiä eikä muitakaan em. menetelmiä. Metsähallituksen mielestä myös tässä hankkeessa on tärkeää ottaa käyttöön myös muissa hankkeissa käytetyt, edellä mainitut menetelmät. Ne lisäävät huomattavasti arviointien luotettavuutta ja hankkeen uskottavuutta.

Metsähallitus pitää myös tärkeänä, että YVA-prosessissa huomioidaan maakunnan tuulivoima-alueiden yhteisvaikutukset Suomenselän maakotkakannalle. Yhteisvaikutukset voidaan arvioida esim. päivittämällä maakuntaliiton teettämä aiempi vaikutusselvitys siten, että Kilpilamminkangas liitetään mukaan selvitykseen ja hyödynnetään arviossa em. elinympäristömalleja.

Yva-ohjelmassa todetaan sähkölinjan osalta, että uuteen maastokäytävään rakennettaessa 110 kV ilmajohto edellyttämä johtoalueen leveys on noin 46 metriä. Arvioinnista ei käy ilmi, että onko tämä nykyisen linjan ja uuden linjan yhteen laskettu alue vai ainoastaan uuden linjan vaatima alue. Metsähallitus huomauttaa, että nykyinen linja sijaitsee lähimmillään noin 200 metrin etäisyydellä Natura-alueen rajasta. Jos uusi linja tulisi nykyisen linjan länsipuolelle, tulee etäisyys Natura-alueeseen lähentymään entisestään. Lisäksi linja kulkee soidensuojelun täydennysohjelma-alueen halki.

Hankealueen läpi kulkee Arpaisten ulkoilu- ja virkistysreitti, joka on myös maakuntakaavassa. Vaikutukset reittiin tulee arvioida mm. turvallisuuden, näkyvyyden ja melun osalta.

Matosuonniemen läpi kulkee yksityistie. Tieverkostoa suunniteltaessa tulee huomioida, että mahdollisuus esim. läpi kulkevan tien leventämiseen, laskuojien kaivamiseen tai kaapeleiden asentamiseen nykyisen tiealueen ulkopuolella suojelualueella selvitetään tapauskohtaisesti edellyttäen, että toimien Natura-vaikutukset on asianmukaisesti arvioitu.

MTK-Soini

Soinin tuottajayhdistys pitää hyvänä että maaseudun rooli uusiutuvan energiantuotannossa on kasvamassa, mitä tämäkin hanke on osaltaan lisäämässä. Lisäksi positiivisena pidetään maanomistajien saamia vuokratuloja. Toisaalta erityisesti tuulivoimaloiden äänen aiheuttamat ongelmat ihmisiin ja eläimiin huolestuttavat. Tutkimustulokset ovat ristiriitaisia koskien infraäänien vaikutuksia pitkänkin matkan (esim 5-10 km) etäisyydellä. Jäsenemme ovat myös huolissaan muutoksista luontopolkujen (esim Arpaisten reitti) maisemaan ja sen vaikutuksista esimerkiksi maaseutumatkailuun. Pyytäisimme arviointiohjelmaan lisätarkennuksia seuraaviin asioihin:

1. Tutkimustuloksia matalataajuusmelun vaikutuksista kotieläimiin (naudat, hevoset, yms) sekä jälkiseurantaa, mistä selviäisi jos ongelmia ilmenee
 - Esim. maatalouden laskentakeskuksella on kymmenien vuosien tarkat tiedot nautakarjatiloihin ja niihin vertaamalla selviäisi helposti esimerkiksi lisääntyneet luomiset.
 - Kotieläintilojen sijainnit karttaan asuinrakennuksien lisäksi
 - Selvitys miten toimitaan jos ongelmia ilmenee todistetusti kotieläimissä tai ihmisissä. (Esimerkiksi voimalan muutostyöt/toiminnan keskeyttäminen)
2. Miten toimitaan jos toimija tekee konkurssin tai muuta vastaavaa ja voimalat pitäisi purkaa? Onko olemassa esimerkiksi rahastoa tätä varten?
3. Selvitys voimajohtoalueen vuokraustasosta.
 - Suosittelemme käyttämään paikkakunnan käyviä päivän hintoja puuston arvioinnissa sekä maa-alueen vuokraamisessa ja sopimaan maanomistajien kanssa maankäytöstä.
 - Suosituksena on käyttää MTK:n vuokrasopimus pohjia.
 - Suosittelemme, että pyydetään lausunnot johtoalueen maanomistajilta, joiden perusteella löytynee kaikkien kannalta paras reitti.
 - Alustavastiärkevimmältä näyttäisi lyhyempi johtoreitti

Puolustusvoimat / 2. Logistiikkarykmentti

2. Logistiikkarykmentti Puolustusvoimien alueellisena maankäytön edunvalvojana on tutustunut Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan. Ohjelmassa on otettu huomioon tuulivoimahankkeen vaikutukset Puolustusvoimien toimintaan.

Puolustusvoimilla ei ole huomautettavaa lausuttavana olevaan ympäristövaikutusten vaikutusohjelmaan.

Jos toteutettavien tuulivoimaloiden koko (suurempi, korkeus > 10 m), määrä (enemmän) tai sijoittelu poikkeaa (> 100 m) niistä tiedoista, joilla puolustusvoimat (Pääesikunnan operatiivinen osasto) on antanut lausunnon hankkeen lopullisesta hyväksyttävyydestä, tulee hankkeelle saada Pääesikunnalta uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista. Myös tapauksessa, jossa muutokset ovat pienemmät kuin yllä on esitetty, pyydetään muutoksista tiedottamaan Pääesikunnan operatiivista osastoa.

Seinäjoen museot

Hankealue on metsätalous- ja turvetuotantoaluetta, kivennäismaata ja avosuota. Aluetta leimaa sulkeutuneisuus, vaikkakin se on alavaa. Suunnittelualueella ei ole peltoaluetta tai asuin- ja lomarakennuksia. Lähimmät loma-asutuskeskittymät sijoittuvat kahden kilometrin päähän Isojärven ja Hallaperän alueelle. Lähimmät asuintilat sijaitsevat noin 1,2 kilometrin etäisyydellä lähimmistä voimaloista. Hajanaista asutusta sijaitsee Pirtti-, Korkea-, Löytö- ja Hallaperällä sekä Kolussa. Tiheämpi asutus sijoittuu Ähtärinjärven ranta-alueille ja Soinin taajamaan 10 kilometrin etäisyydelle.

Alue on osoitettu Etelä-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa Tuulivoimaloiden alueeksi (tv). Maiseman tai rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteita ja -alueita sijaitsee lähimmillään neljän kilometrin etäisyydellä suurimman osan ollessa yli 10 kilometrin etäisyydellä. Soinin kunnan rantayleiskaavassa (1999) alueelle on merkitty maa- ja metsätalousalue, jolla on ympäristöarvoja.

YVA-menettelyssä tarkastellaan tuulivoiman osalta toteuttamatta jättämistä ja kahta rakentamisvaihtoehtoa, jotka eroavat toisistaan voimaloiden lukumäärän suhteen. Sähkönsiirtoon tarkastellaan kahta vaihtoehtoista reittiä, joista toinen - 30 km pitkä voimajohto - kulkee Alajärven sähköasemalle olemassa olevan voimajohtojen rinnalla ja toinen uuden, hankealueen länsipuolelle rakennettavan sähköaseman kautta.

YVA-suunnitelman mukaan hankkeen vaikutuksia arvioidaan muun muassa maiseman ja merkittävien maisema-alueiden, muinaisjäännösten ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta. Arviointi tehdään hankkeen koko elinkaaren ajalta.

Maisemaan kohdistuu visuaalisia vaikutuksia. Voimaloiden osalta niiden arviointi keskittyy 0-12 km etäisyydelle. Yleispiirteisemmin vaikutuksia tarkastellaan 30 km etäisyydelle saakka. Sähkönsiirron osalta vaikutusalue on noin 200-1000 metriä. Vaikutusten merkittävyys määritellään suhteessa ympäristön herkyyteen ja muutoksen suuruuteen. Vaikutuksia arvioidaan vertaamalla aiheutuvia muutoksia maisemakuvaan ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen nykyhetkiseen rakenteeseen, laatuun ja luonteeseen.

Maisemamuutokset, vaikutusalueen laajuus ja muutokset rakennetussa kulttuuriympäristössä analysoidaan näkyvyysanalyysin ja valokuvasovitteiden avulla sekä maastokäynnein. Lisäksi siinä hyödynnetään valo- ja ilmakuvia, karttoja ja karttapalveluita sekä olemassa olevia tietoja arvokkaista kohteista (RKY, maakuntakaava).

Vaikutusten arviointi toteutetaan riittävällä tasolla valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja maisemien osalta. Hankkeella ei ole käytössä selvitysaineistoa paikallisesti arvokkaista kohteista ja alueista. Läheisimmät kylät sijaitsevat selkeästi tuulivoimapuiston vaikutusalueella, joten museo edellyttää ainakin Kolun, Hallanperän ja Korkeaperän kylien

rakennusinventointia ja arvottamista. Vain siten voimaloiden vaikutukset voidaan arvioida kylien rakennuskantaan liittyviin kulttuurihistoriallisiin arvoihin - ei vain asumiseen - suhteutettuna.

Suunnitellun tuulivoimapuiston alueella on tehty arkeologinen inventointi vuonna 2019 (Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu avoin yhtiö). Inventointialueeseen kuului varsinainen hankealue sekä täysin uutta maastokäytävää vaativat sähkönsiirtovaihtoehtojen VE A (0, 8 km) ja VE B (1, 2 km) osuudet. Alueelta ei tunnettu muinaismuistolain (295/1963) nojalla suojeltuja kiinteitä muinaisjäännöksiä ennen inventointia. Maastoinventoinnissa tarkastettiin voimalapaikat vähintään 200-400 m säteellä, ulkoiset sähkönsiirtolinjaukset 40-100 m leveällä kaistaleella, voimalapaikkojen väliset alueet, voimalapaikkojen ja käytössä olevien metsäteiden alueet, tielinjaukset sekä muut otolliset kuivat kankaat. Inventoinnissa löydettiin ja kartoitettiin 23 uutta kiinteää muinaisjäännöskohdetta, joista 15 on tervahautoja, 7 on tervapirtin pohja tai kiukaita ja yksi rakennuksen (tervavaraston) pohja. Näistä 18 sijaitsee Soinin kunnan alueella, 5 Ähtärin kaupungin alueella. Kohteita ei ole vielä lisätty Museoviraston muinaisjäänösrekisteriin, mutta arkeologisen inventoinnin tutkimusraportti on toimitettu Museovirastoon ja Seinäjoen museoihin. Museon arvion mukaan hankealueen arkeologinen selvitys on laadukas ja riittävä yleiskaavatason inventoinniksi.

Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen YVA-ohjelman liitteissä 1 ja 2 on esitetty vaihtoehdot (VE1 ja VE2) voimalanpaikoiksi, nykyisen tiestön käyttöön ja uusien tieosuuksien rakentamiseen. Suunnitelluilla rakennus- ja parannustöillä voi olla vaikutusta arkeologisen inventoinnin kohteisiin 5, 6- 7, 8-9, 10-11, 18-20 ja 21-22 (numerointi inventointiraportin kohdeluettelon mukaan). Kohteet ovat muinaismuistolain nojalla suojeltuja kiinteitä muinaisjäännöksiä, mikä huomioidaan YVA-ohjelman luvussa 10.2. Hankkeen edetessä Seinäjoen museot arvioi kiinteiden muinaisjäänösten tarkempia suojelu- ja tutkimustarpeita.

Sähkönsiirron vaihtoehdon VEA linjan läheisyydessä sijaitsevat Museoviraston muinaisjäänösrekisterin kohteet *Soini Eskonmäki* ja *Soini Nuotioaho* (kiinteitä muinaisjäännöksiä, tervahautoja), ja linjalla voi olla myös ennestään tuntemattomia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Sähkönsiirron vaihtoehdon VEB linja on inventoitu vuoden 2019 arkeologisessa inventoinnissa. Sähkönsiirron vaihtoehdon VEA linjan arkeologinen inventointi on kuitenkin tehtävä, mikäli kyseinen vaihtoehto toteutetaan. Linjasta on vuoden 2019 inventoinnissa inventoitu vain hankealueen itäpuolelta kulkevalle 110 kV voimajohdon olemassa olevalle linjalle johtava osuus.

Soinin kunta

Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmassa on kuvattu perusteellisesti ne keinot, joilla selvitetään ja arvioidaan tuulivoimahankkeen mahdolliset vaikutukset alueen elämistöön, luontoarvoihin, ihmisiin ja ihmistoimintaan. YVA-ohjelmasta on kuitenkin havaittavissa hankkeen ripeä aikataulu, joka asettaa omat haasteensa vaikutusten selvittämiseen. Ohjelmassa on mainittu hankkeen yhteisvaikutusten arviointi muiden hankkeiden kanssa, mutta mahdollisten yhteisvaikutusten tunnistaminen, laadittavat selvitykset ja arvioinnin toteuttamismenetelmät tulee tarkentaa.

Tuulivoimahanke tuo alueelle uutta liiketoimintaa piristäen kuntien elinkeinoelämää. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee kuitenkin huomioida myös sen vaikutukset alueen luontomatkailuun ja muihin erä- ja luontoteemoihin liittyviin elinkeinoihin ja vetovoimatekijöihin alueella.

Soinin kunta / tekninen lautakunta

Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmassa on kuvattu perusteellisesti ne keinot, joilla selvitetään ja arvioidaan tuulivoimahankkeen mahdolliset vaikutukset alueen elämistöön, luontoarvoihin ja ihmisiin. YVA-ohjelmasta on kuitenkin havaittavissa hankkeen ripeä aikataulu, joka asettaa omat haasteensa vaikutusten selvittämiseen. Ohjelmassa on mainittu hankkeen

yhteisvaikutusten arviointi muiden hankkeiden kanssa, mutta mahdollisten yhteisvaikutusten tunnistaminen, laadittavat selvitykset ja arvioinnin toteuttamismenetelmät puuttuvat YVA-ohjelmasta.

Tuulivoimahanke on iso kokonaisuus, joka vaikuttaa moneen asiaan ja tämän vuoksi yhteisvaikutusten tunnistamiset, selvitykset ja arvioinnit on tehtävä.

Suomen luonnonsuojeluliitto / Pohjanmaan piiri

Energiequelle Oy suunnittelee Soiniin ja Ähtäriin Kolun alueelle enimmillään 29 tuulivoimalaa, maksimikooltaan 10 MW. Vaihtoehdossa 1 on 29 voimalaa ja vaihtoehdossa 24 kpl. Voimalat sijoittuisivat keskeisesti Matolamminnevan ja Matosuon ympärille ja Raiviokankaalle. Alueen suunnittelussa on huomioitava ensinnäkin se mitä viranomaiselle on määrätty varovaisuusperiaatteen noudattamisessa. Alueelle ollaan kaavoittamassa ja rakentamassa kooltaan sellaisia voimaloita, joita ei ole käytössä vielä missään. Näin suurten voimaloiden aiheuttamista ympäristölle ja terveydelle aikaansaamista vaikutuksista ei ole riittävästi tietoa, että voitaisiin turvallisesti kaavoittaa olemassa olevaan tietoon perustuen. Viranomaisen on arvioitava mahdollisia haitallisia vaikutuksia siten, että päätöksenteossa täytetään viranomaisen varovaisuusperiaate.

Huomattavaa on, että alue on maastonmuodoiltaan hyvin kumpuilevaa ja mäkistä. Lähimpiin asuttuihin kiinteistöihin on matkaa vain 1,2 km. Voimaloiden melu- ja välkevaikutuksia tulee arvioida luotettavasti ja huolella. Toimijan olisi syytä tehdä arvio myös infraäänien vaikutusalueesta ja mahdollisista vaikutuksista. Hankealueen läheisyyteen on tulossa myös muita voimalahankkeita. Näiden kaikkien yhteisvaikutuksia tulisi pystyä arvioimaan luotettavasti. Alueen keskeinen osa on vanhaa ja päättymässä olevaa turvetuotantoaluetta, jonka jatkokäytöstä ei ole tietoa. Käytöstä poistetut turvealueet toimivat metsäkanalintujen, etenkin teerien soidinalueina. Kanalinnuista alueella tavataan myös riekko ja metso, joiden elinalueiden turvaaminen on tärkeää lajien harvalukuisuudesta johtuen. Alueen suunnittelussa tulee selvittää riekko- ja metsoreviirit erityisellä huolellisuudella, ettei voimalarakentaminen vaaranna lajien säilymistä alueella.

Linnusto: Linnuston osalta alueelta tavataan myös kapustarinta, suopöllö, suokukko, maakotka, sääksi, nämä merkittävät lajit ainakin. Lajien elinpiirit tulee selvittää huolellisesti ja saada selvyys isojen petolintujen pesinnöistä alueella, koska alueella saattaa olla pesintöjä, jotka eivät ole yleisessä tiedossa. Voimala-alueilta tulee selvittää mahdolliset pöllöjen pesät sekä suojelun kannalta tärkeät lintulajit edellisten lisäksi, joilla on uhanalaisuuteen liittyvä status (keltävästäräkki, kuukkeli, liro jne.). Tietojen mukaan alueella on tavattu satunnaisesti kuukkeliä. Linnusto tulee selvittää koko hankealueelta, sekä huomioida myös johtokatualueen vaikutus lintujen elinalueisiin. Syväjoen peltoaukea on muuttavien lintujen merkittävä levähdysalue, johon ollaan nyt suunnittelemassa uutta ilmajohtoa, ota emme pidä hyvänä vaintoehdona.

Nisäkkäät: Hankealueella on runsas nisäkäslajisto. Sieltä on tavattu kaikkia Suomessa esiintyviä suurpetoja, karhu, ilves, ahma ja susi. Alajoen varressa elää saukko, joka on uhanalainen. Merkitykselliset nisäkäslajit tulee selvittää ja huomioida suunnittelussa. Alueella tavataan myös ympäri vuoden pieni määrä metsäpeuroja, jotka ovat Ähtäriin seudun oma lauma. Se on elänyt seuduilla jo pitkään. Laji on huomioitava selvityksissä siten, että sen elinmahdollisuudet alueella säilyvät nykyisellään.

Direktiivilajit: Eri lajiryhmissä on useita huomioimisen arvoisia lajeja, jotka on kaavoituksessa ja suunnittelussa otettava huomioon. Kattavasti on selvitettävä lajiryhmät, jotka on esitetty EU:n luonto- ja lintudirektiivin liitteisiin kuuluviksi. Näitä lajiryhmiä ovat matelijat, perhoset, sudenkorennot ja lepakot ja hyönteiset em. lajien lisäksi. Hankkeesta vastaavan tulee huolehtia, että lajiryhmät on selvitetty siinä määrin tarkasti, että hanke ei tule heikentämään direktiivilajien elinalueita.

Pintavedet: Hankealueelle tulnaisiin kaivamaan tiestöä ja peruskunnostamaan sitä arviolta kymmenen kilometrin matkalta sekä rakentamaan 29 voimalapaikkaa, muuntoasema- ja varikkoalueet ja johtokadut. Tämä aiheuttaa alueelle voimakasta maankäyttöä, jossa alueita otetaan uuteen käyttöön kymmeniä hehtaareita. Toimijalta edellytetään tehtäväksi selvitystä alueen vesien uudesta johtamisesta sekä vesiensuojelutoimista töiden yhteydessä.

Suojelualueet: Matosuon alue rajautuu hyvin lähelle hankealueen pohjoisosia. Lähin natura-alue on Matosuon alue pohjoispuolella. Matosuon natura-alueeseen yhdistyy läpi hankealueen kulkeva retkeilyreitti. Voimalat 23 ja 25 ovat reittialuetta lähimpänä. Voimalarakentaminen tulee vaikuttamaan negatiivisesti alueen matkailu- ja virkistyskäyttöön ja voimala-alue tulee näkymään pitkälle Matosuon alueelle, jossa liikkuu retkeilijöitä pitkosreiteillä. Natura-arvojen heikentyminen tulee arvioida sillä tarkkuudella, ettei hanke heikennä suojelualueiden natura-arvoja. Suositun retkeilyalueen osalta tulee miettiä myös retkeilykäyttöön vaikuttavia tekijöitä, missä määrin hanke heikentää alueen käytettävyyttä ja kiinnostusta retkeily- ja virkistysalueena.

Erytisiä huomioita: Voimala-alueista voidaan heti esittää poistettavaksi kohteita, joiden jättäminen kaavaan ja hankkeeseen tulee heikentämään alueen luonnon tilaa, virkistyskäyttömahdollisuuksia sekä häiritsemään alueen käyttöä asumis- ja vapaa-ajanasumiskäytössä. Voimala 2 sijoittuu aivan Alajoen rantaan, joka on monimuotoinen pienveden läheinen alue. Se, että tontti tehtäisiin huomattavasti kauemmaksi rannasta, ei varmasti muuttaisi voimalan tuotto-odotuksia millään tavoin. Sijoituspaikka on täysin väärä. Voimala 3 sijoittuu jyrkän mäen päälle, aivan Matolammin rannan tuntumaan. Lammen rannassa on vapaa-ajanasunto ja lammella on muutakin virkistyskäyttöä. Nyt voimala sijoitettaisiin 150 m päähän järvestä, joka on erittäin lyhyt matka 300 m korkealle rakennelmalle. Voimala 9 on mäntyvaltaisen mäen laella, aivan pienen luonnontilaisen Kimpilamminkankaan suon kupeessa. Voimala sijoittuu luontoarvoiltaan liian lähelle monipuolista suokohdetta, joka voi toimia hyvin monien lajien osalta tärkeänä elinalueena (riekko, metso, jne.) Voimalat 22 ja 23 sijoittuvat luonnontilaisen kaltaisen pienipiirteisen suoalueen varrelle. Voimala 22 on maisemaltaan erittäin kauniilla paikalla jossa luonnontilainen pieni suo ja Kyöstinlampi ovat aivan voimalan lähituntumassa. Samoin voimala 23 sijoittuu kapean, harjujen väliin jäävän pienipiirteisen suoalueen tuntumaan. Näillä kahdella voimalalla on toisiinsa yhteys suoalueen kautta, joka saattaa olla alueen eläimistöille kansamaiden saarekkeineen hyvin tärkeä elinalue. Edellä mainittujen lisäksi voimalat 5, 7 ja 10 sijaitsevat vain reilun kilometrin etäisyydellä eteläpuolella hyvin korkeilla mäki-alueilla sijaitsevista asuin- ja vapaa-ajanasunnoista. Välimatka on hyvin lyhyt eikä voimakkailla häiriöillä kiinteistöjen käytön osalta voida välttyä. Etenkin viimeisen kohdan osalta kaavoituksessa tulee harkita selkeiden kaavamääräysten antamisesta voimaloiden toiminnan ja tarkkailun sekä vaikutusten seurannan suhteen, mikäli voimaloita alueelle tullaan rakentamaan. Yhtenä vaihtoehtona on alueen voimaloille määrättäväksi ympäristölupavelvoite, jossa voidaan antaa määräyksiä tarkkailusta ja vaikutusten seurannasta. Muussa tapauksessa se olisi tehtävä kaavoituksen keinoin tai vaihtoehtoisesti rajattava rakennettavien voimaloiden määrää ja sijaintia niin, ettei niistä synny alueen eliöstölle, luonnolle ja käyttäjille kielteisiä vaikutuksia.

Turvallisuus ja häiriötilanteet: Kyseessä on poikkeuksellisen kookkaat voimalat, joiden turvallisuus tulee taata ja varautua häiriötilanteisiin. Yleisesti nämä tekijät ohitetaan yva-selvityksissä hyvin kevyesti. Häiriötilanne on yleensä se, joka aiheuttaa suurimmat haitat ja uhkat ympäristölle sekä lähialueelle. Vakava myrskyvaurio, tulipalo, tai muut onnettomuudet ja riskit tulee huomioida sillä tasolla, että turvallisuus voidaan taata alueen ihmisille ja ympäristöön kohdistuvat vauriot ja haitat voidaan minimoida. On myös osoitettava, miten mahdolliset onnettomuustilanteet hoidetaan, kuka ja miten ne käytännössä tehdään, koska alueellisella pelastuslaitoksella ei ole tällaisiin erityistilanteisiin tarvittavaa kalustoa ja osaamista. Syntyvät kustannukset menevät yhteiskunnan maksettaviksi ellei toiminnalla ole ympäristövahinkovakuutusta tai vastaavaa järjestelmää. Menetelmät ja riskienhallinta on esitettävä riittävän kattavasti.

Suomen Turvallisuusverkko Oy

Suomen Turvallisuusverkko Oy:llä ei ole lausuttavaa tai osallistumistarvetta suunnittelukokonaisuuteen liittyen.

Suomenselän lintutieteellinen yhdistys

Ähtärin-Soinin Kimpilamminkankaalle suunnitellaan maksimissaan 29 voimalan tuulipuistoa. Tuulivoimapuisto on suunniteltu maakotkareviirille ja liian lähelle maakotkan asuttua pesää. Maakotka on Ähtäri-Soini -seudulla merkittävin tuulivoimasuunnittelussa huomioitava lintulaji, joten keskitymme lausunrossamme siihen. Lausuntomme on yleispiirteinen, sillä emme saa tietoomme hankkeessa tehtyjä salassa pidettäviä maakotkaselvityksiä.

Maakotka tulee huomioida luopumalla hankkeesta tai jättämällä maakotkille haitalliset voimat rakentamatta tai sijoittamalla voimat kauemmas. Mikäli tuulivoimaloita suunnitellaan alle 10 km päähän maakotkan pesästä, tulee sijoittelun perustua varmaan tietoon maakotkan liikkeistä reviirillään, eikä voimaloita tule lainkaan rakentaa alle kolmen kilometrin säteelle pesästä. Tämäkään ei ole välttämättä riittävä minimietäisyys, koska maakotkan saalistusalue riippuu myös maastokuvioista, ja ne voivat muuttua esimerkiksi uusien avohakkuiden johdosta.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelman sivulla 62 (kohta *Petolintuseurannat*) mainitaan ”Hankealueen lähellä sijaitsevan uhanalaisen päiväpetolinnun reviirin tilannetta selvitettiin kaikkiaan kahdeksan päivää. Pesinnän tila todennettiin paikan päällä käymällä ja mahdollisia reviirilentoja seurattiin maastossa.” Mikäli edellä viitatussa kohdassa on kysymys maakotkasta, on ajanjakso ja tarkkailutapa riittämätön reviirin laajuuden selvittämiseen. Paras tieto maakotkareviiristä saadaan asentamalla kotkalle satelliittilähetin. Tieto maakotkan liikkumisesta pesintäreviirillään on tärkeä, koska kotkien on havaittu käyttäytyvän eri tavoilla saalistusalueillaan. Koiras saalistaa pääosin vakioalueilla, joista osa saattaa olla kaukanakin pesältä, eikä reviiri yleensä ole ympyrän muotoinen.

Maakotkien käytössä olleet vaihtopesät ovat yhtä merkittäviä kuin tällä hetkellä asuttu pesä. Tuulivoimapuiston käyttöänsä aikana pesäpaikka ja todennäköisesti pesivä parikin vaihtuu, jolloin myös liikkuminen voi olla erilaista. Kolmen kilometrin suojavyöhyke asuttuihin pesiin ja vaihtopesiin sekä seurannassa havaittujen aktiivisten lentelyalueiden rakentamatta jättäminen antavat hieman liikkumavaraa kotkien pesinnälle ja samalla muutoinkin turvaavat erämaista luontoa.

Käytössä olevan tunnetun pesän lisäksi alueen reunoilla on muitakin aktiivisia maakotkareviirejä, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Pelkkä yhden linnun satelliittilähetinseuranta ei siis ole riittävää, vaan kotkia tulee myös havainnoida maastossa.

Muuten tuulivoima on ympäristövaikutusten kannalta erinomainen energiantuotantomuoto, jota voidaan oikein suunnitteleamalla sijoittaa runsaasti niin, että haitalliset luonto- ja ympäristövaikutukset jäävät vähäisiksi.

Telia Finland Oyj

Telia Finland Oyj:llä (Telia) ei kulje radiolinkkejä alueen läpi eikä rakennettavalla tuulivoimapuistolla ole vaikutusta Telian radioverkkoon.

Varsinais-Suomen ELY-keskus, kalatalousviranomaisen

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen ei katso tarpeelliseksi antaa lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Väylävirasto

Väylävirasto toteaa, että liikennevaikutusten arviointi on esitetty ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa riittävällä tasolla.

Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 42 §:ssä (muutokset voimassa 1.2.2020 alkaen) ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Liikenneviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (https://julkaisut.liikennevirasto.fi/pdf8/lm_2018_tiealueen_johdot_web.pdf).

Voimaloiden osien kuljetuksia varten maanteiden, siltojen ja rumpujen kantokyky on varmistettava hyvissä ajoin ennen kuljetuksia. Jos rakenteiden vahvistamiselle todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinylväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa sekä liittymien avartamista.

Liikennevirasto on muuttunut Väylävirastoksi 1.1.2019. Tekstissä pyydetään viittaamaan Väylävirastoon Liikenneviraston sijasta.

Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen L-vastuualue.

Ähtärin kaupunki

Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmassa on kuvattu perusteellisesti ne keinot, joilla selvitetään ja arvioidaan tuulivoimahankkeen mahdolliset vaikutukset alueen elämistöön, luontoarvoihin, ihmisiin ja ihmistoimintaan. YVA-ohjelmasta on kuitenkin havaittavissa hankkeen ripeä aikataulu, joka asettaa omat haasteensa vaikutusten selvittämiseen. Ohjelmassa on mainittu hankkeen yhteisvaikutusten arviointi muiden hankkeiden kanssa, mutta mahdollisten yhteisvaikutusten tunnistaminen, laadittavat selvitykset ja arvioinnin toteuttamismenetelmät puuttuvat YVA-ohjelmasta täysin.

Tuulivoimahanke tuo alueelle uutta liiketoimintaa piristäen kuntien elinkeinoelämää. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee kuitenkin huomioida myös sen vaikutukset alueen luontomatkailuun ja muihin erä- ja luontoteemoihin liittyviin elinkeinoihin ja vetovoimatekijöihin alueella.

Ähtärin kaupunki / tekninen lautakunta

Sitowise Oy:n laatima Kimpilamminkankaan YVA-ohjelma kuvaa hyvin niitä menetelmiä, joilla selvitetään tuulivoimahankkeen mahdolliset vaikutukset alueen elämistöön, luontoarvoihin, ihmisten terveyteen ja toimintaan.

Tekninen lautakunta huomauttaa kuitenkin ohjelman laatijaa YVA-lain (Laki ympäristövaikutusten arvioinnista 5.5.2017/252) liitteen 2 mukaisten seikkojen tarkemmasta huomioimisesta.

YVA-ohjelma on erittäin puutteellinen alueelle suunniteltujen tuulivoima-alueiden yhteisvaikutusten tunnistamisen osalta ja vaatii siten täydentämistä. Yhteisvaikutuksia tulisi selvittää etenkin linnustoon eri tuulivoimahankkeiden ympäröidessä Matusuon ja Härkä-Kukkonevan tärkeät lintualueet sekä maisemaan ja luontokokemukseen Arpaisten reitillä.

Hankkeen toteuttamiselle on tunnistettu vain kolme vaihtoehtoa, joista kolmas, (VE2) on toteutettu pudottamalla osa voimaloista pois. Vaihtoehdossa ei ole tehty lainkaan voimaloiden alustavien sijaintipaikkojen muutoksia, joten vaihtoehdon suunnittelu on jäänyt kesken. Todellinen, toteutettavissa oleva vaihtoehto mahdollisimman vähäisillä vaikutuksilla ihmisiin ja ympäristöön, on jäänyt hankkeessa tunnistamatta.

Lautakunta kannustaa toimijaa laatimaan neljännen toteuttamisvaihtoehdon (VE3), jossa eniten haitallisia ympäristövaikutuksia aiheuttavat voimalat on jätetty pois ja toteutettavissa olevien voimaloiden alustavat sijoituspaikat on valittu realistisesti.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa on huomioitava alueen erämaatyypin luontoympäristön herkkyys ja sietokyky. Hankkeessa on selvitettävä myös rakennettavien huoltoteiden vaikutukset suoluonnon vesitalouteen.

Lisäksi lautakunta toteaa hankkeesta seuraavaa:

Koska kyseessä on erittäin kookkaiden voimalarakenteiden vaikutusten arviointi, on tuulivoimahankkeen YVA-selvitys tehtävä erityisellä huolella ja tarkkuudella.

YVA-menettelyssä on varauduttava myös siihen todennäköisyyteen, että tuulivoimahankkeen toteuttaminen tulee edellyttämään ympäristöluvan hakemista aluehallintovirastolta.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus / alueidenkäyttö

Arviointiohjelma on kattava. Selvitettäviä aihepiirejä on käsitelty melko hyvin eikä siinä ole rakenteellisesti tai sisällöllisesti oleellisia puutteita.

Hanke sijoittuu maakuntakaavan tv-alueelle ja vaihemaakuntakaavan aluetta koskeva suunnittelumääräys ja siinä erityisesti huomioitavat asiat on esitetty. Hankealueen yleiskuvauksessa (kpl 1.3 s. 3-4) ei ollut selvitystä siitä sijoittuvatko kaikki voimalat vaihemaakuntakaavan rajauksen mukaiselle tv-alueelle. Karttakuva suunnittelualueesta vs. maakuntakaavan rajausta olisi havainnollistava 1.3 kappaleen kohdalla. Alue sijoittuu etäälle yhdyskuntarakenteista, joten yhdyskuntarakenteen ja muun maankäytön puolesta hankkeen toteutusmahdollisuuksia ko. alueelle voidaan toimijan esittämän tavoitteen mukaisesti lähtökohtaisesti selvittää.

Arvioinnissa olisi syytä terävöittää tuulivoimarakentamisen ja alueella olevan turvetuotannon keskinäistä suhdetta. Erityisesti turvallisuuskäsitteitä tulipalovaaran ja tarvittavien suojaetäisyyksien puolesta olisi selvitettävä sekä toimintojen mahdollisia eturistiriitoja ja sovittamistarpeita.

Kappaleeseen 5.11.1 olisi tarpeellista lisätä lause, jossa korostetaan, että tuulivoimapuistojen maankäytön suunnittelu tulee lähtökohtaisesti järjestää siten, ettei hankkeessa ylitetä ympäristöluvan tarvekynnystä.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus / liikenne -vastuualue

YVA-ohjelmassa on esitetty liikenteen osalta arvioitaviksi vaikutuksiksi mm. muutokset liikennemääriin ja liikenneturvallisuuteen sekä tiestön ja siltojen kapasiteetti. YVA-ohjelmassa esitetty selvittävien liikenteellisten vaikutusten arviointi vaikuttaa riittävältä. Liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida kaikki liikennemuodot sekä kasvavista liikennemääristä aiheutuvat vaikutukset alueen asukkaille.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus / luonnonsuojelu

ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikkö toteaa, että suunnitellut ja valmisteilla olevat luontoselvitykset vaikuttavat varsin kattavilta. ELY-keskus kuitenkin huomauttaa elokuussa 2019 suoritetun kasvillisuus- ja luontotyyppikartoituksen osalta, että metsälain 3 luvun 10 §:n tarkoittamia luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä kohteita ei todennäköisesti ole kattavasti kartoitettu Metsäkeskuksen toimesta. Niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti tiedossa olevat ns. metsälakikohteet ovat puutteellisia ja todennäköisesti suurin osa myös hankealueen kohteista on vielä kartoittamatta. Maastoinventoinneissa olisi siis ollut syytä selvittää myös mahdolliset metsälakikohteet, jotka sijoittuvat hankealueella muuttuville kohteille. Kuten YVA-ohjelmassa todetaan, sisältyvät metsälakikohteet pääsääntöisesti uhanalaisiin luontotyyppisiin. Täten on todennäköistä, että suuri osa kyseisistä metsälakikohteista on huomioitu myös kasvillisuus- ja

luontotyyppikartoituksessa. Tätä kartoitusta on syytä täydentää ja arvioida täyttävätkö löydetyt kohteet myös metsälain 10 §:n monimuotoisuuskohteiden kriteerit.

Linnuston osalta alueen huomionarvoisin laji on maakotka. ELY-keskus on yhdessä hankesuunnittelijan ja Metsähallituksen kanssa käynyt neuvotteluja lajin huomioimisesta hankkeen yhteydessä. Tarkoituksena on selvittää satelliittiseurannan ja elinympäristömallinnuksen avulla maakotkan elinpiirin käyttöä sekä jo etukäteen lieventää ja kompensoida maakotkaan kohdistuvia vaikutuksia mm. tekopesiä rakentamalla sekä houkuttelemalla laji pesintään talviruokinnan avulla. Vaikka YVA-ohjelmassa ei erikseen mainita maakotkaan kohdistuvia selvityksiä, tulee maakotkasta karttuva tieto ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa.

YVA-ohjelmassa todetaan, että Matusuonniemen Natura 2000 –alueen (FI0800150) halki kulkee olemassa oleva metsätie. Saatavilla olevan suunnitteluaineiston perusteella tietä ei ole tarkoitus kunnostaa. Täten uusia heikentäviä vaikutuksia tien varressa esiintyviin Natura-luontotyypppeihin (luonnonmetsät 9010 ja puustoiset suot 91D0) ei syntyisi. Kun lähimmät suunnitellut voimalat sijoittuvat noin 500-700 metrin etäisyydelle Natura 2000 –alueesta, ei arvion mukaan heikentäviä vaikutuksia Matusuonniemen suojeluperusteille aiheudu. Luonnonsuojeluyksikön näkemyksen mukaan edellä oleva pitää todennäköisesti paikkaansa. Kuitenkin mikäli hankealueen sisäiset järjestelyt vaativat tiealueen kaivuuta esimerkiksi maakaapeloinnin yhteydessä, tulee näiden toimien vaikutukset Natura 2000 –alueelle arvioida asianmukaisesti.

Hankkeen vaikutusten seurannassa ei ole tässä vaiheessa esitetty tarkempaa seurantaohjelmaa. ELY-keskus toteaa, että hankkeen toteutuessa seurantaohjelmaan tulee sisällyttää ainakin suurten petolintujen seuranta sekä mahdollisesti muut huomionarvoiset lajit, jotka tulevat esiin hankkeen yhteydessä laadituissa luontoselvityksissä.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus / vesihuolto

Kimpilamminkankaan rakennettavalla alueella ei ole valtakunnallisesti arvokkaita harju-, moreeni- tai kallioalueita. Hankealueen maaperä on valtaosaltaan paksua turvekerrosta sekä sekalajitteista maalajia ja muutama kallioalue.

Hankealueelle tai alustaville sähkönsiirtovaihtoehtojen linjauksille ei sijoitu nykyisen luokittelun mukaisia luokiteltuja pohjavesialueita. Lähimmät pohjavesialueet sijaitsevat hankealueen etelä- ja lounaispuolella. Kolun vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (1075912) I-luokka sijaitsee 1,2 kilometrin päässä voimalasta 5. Vuorinen A ja Vuorinen B sijaitsevat noin kahden kilometrin päässä voimalasta 2.

Uudessa luokituksessa, joka saataneen valmiiksi Ähtärin ja Soinin osalta tämän vuoden kevään aikana Kolu tullaan luokittelemaan luokkaan 1E. Vuorinen A ja Vuorinen B on poistettu tässä uudessa luokituksessa. Ne ovat olleet II-luokan alueita ja niiden antoisuus on ollut vain 50 m³/vrk molemmilla. Alueiden välillä ei ole virtausyhteyttä ja alueet on tutkittu vain muodostumisalueiden kohdalta, joten niitä ei voitu yhdistää, vaikka yhteensä olisivat täyttäneet 2-luokan kriteerin.

Hankealueen läheisyydessä on useita mahdollisia uusia pohjavesialueita. Hallaperän alue voidaan mahdollisesti tulevaisuudessa luokitella, mutta muut alueet eivät ole potentiaalisia luokituskohteita.

Etelä-Pohjanmaan voimassa olevaan maakuntakaavaan (vahvistettu 23.5.2005) ja Soinin kunnan rantayleiskaavaan (29.12.1999) on merkitty pohjavesialue, joka ulottuu lähelle hankealueen pohjoisreunaa Peuralammen alueella (kts. kohdat 8.1.2 ja 8.1.3). Aluetta ei ole Suomen ympäristökeskuksen Hertta-ympäristötietojärjestelmässä merkitty luokitelluksi pohjavesialueeksi (YVA-ohjelma).

Maastokarttatarkastelun perusteella hankealueelle sijoittuu yksi lähde Matosuonniemen Natura 2000 -alueen etelälaidalla, noin 170 m etäisyydellä turvetuotantoalueesta. Hankealueella ei tehtyjen luontoselvitysten havaintojen mukaan sijoitu muita lähteitä. Lähimmät maastokartalle merkityt hankealueen ulkopuoliset lähteet sijoittuvat hankealueen kaakkoispuolelle noin 700 m etäisyydelle Löytöperään ja koillispuolelle noin 1 km etäisyydelle Pirttiperään. Kilometrin säteellä hankealueesta ei sijaitse asuin- tai lomarakennuksia, joissa pohjavettä voitaisiin hyödyntää talousvetenä.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus / ympäristönsuojelu

Rakentamisen aikana joudutaan tekemään massiivisia maansiirtotöitä. Selostuksessa tulee esittää maiden poiston, siirron ja läjityksen vaikutukset ympäristöön. Melu- ja välkemallinnuksessa tulee käyttää korkeudeltaan ja teholtaan sellaisia voimaloita, kun on tarkoitus rakentaa ja selostuksessa tulee selvittää, muodostuuko alueelle sellaisia voimaloiden sijainteja, joka vaatii ympäristölupamenettelyä.

Ähtärinjärven luontoyhdistys ry

Hankeessa on kolme vaihtoehtoa, joista pyydämme pitäytymään vaihtoehdossa 0 eli että hanketta ei toteuteta. Emme hyväksy tuulivoimapuiston rakentamista Natura-alueiden (Matosuo SACFI080038 sekä Matosuonniemi SACFI0800150) ja asutuksen läheisyyteen, koska hanke heikentää merkittäväällä tavalla alueen luontoarvoja. Alueella on runsaasti melusta häiriintyvää ja aktiivisessa käytössä olevaa ympäristöä eli virkistysalueita, Natura 2000-alueita ja kulttuuriperintökohteita.

Pyydämme huomioimaan, että Natura-alueet Matosuo ja Matosuonniemi ympäristöineen ovat valtakunnallisellakin tasolla arvioiden ainutlaatuisia alueita. Euroopan Unionin luontodirektiivin liitteissä on mainittu neljä Suomessa esiintyvää suurpetoa (karhu, ilves, susi ja ahma) ja kaikki nämä neljä suurpetoa esiintyvät Matosuon alueella. Karhu, ilves ja susi (poronhoitoalueen ulkopuolella) ovat liitteen IV määrittämiä tiukkaa suojelua edellyttäviä lajeja. Ahma kuuluu luontodirektiivin liitteen II määrittämiin eläin- ja kasvilajeihin ja se on priorisoitu laji. Tämä tarkoittaa, että ahman suojelemiseksi on osoitettava erityisten suojelutoimien alueita. Myös alueella esiintyvä metsäpeura kuuluu liitteessä II määritettyihin lajeihin, kuten myös havaitut liito-orava ja saukko. Alueella esiintyy myös lepakkoita. Näistä on paikallisen luontoharrastajan havaintoja.

Lisäksi alueella esiintyy useita Lajisuojelun valtakunnallisessa toimintaohjelmassa osoitettuja kiireellistä suojelua vaativia lintulajeja, jotka ovat erittäin uhanalaisia, vaarantuneita tai silmällä pidettäviä. Edellä mainittujen lisäksi, merkittävimpänä lajina, alueella esiintyy suokukko (*Calidris pugnax*), joka on Suomen punaisen kirjan (2019) mukaan äärimmäisen uhanalainen (CR).

Esitämme, että kaikki suunnitellut toimenpiteet on jäädytettävä pikaisesti. Pyydämme järjestämään alueelle kattavan luontokartoituksen, jonka avulla voidaan selvittää alueella mahdollisesti elävien myös muiden kiireellistä suojelua vaativien lajien, kuten lepakoiden ja rämeristihämähäkin, esiintyminen. Natura-aluetta tulee laajentaa ja kehittää alueella esiintyvien harvinaisten eliöiden elämän ja lisääntymisen turvaamiseksi. Alue olisi erittäin sopivaa esimerkiksi maakotkan keinopesien rakentamista varten sekä soveltuu laajana kokonaisuutena muutenkin luontoarvojen ennallistamistoimenpiteiden kohteeksi.

Pyydämme myös huomioimaan, että hanke heikentää merkittävästi alueen asukkaiden asumismukavuutta ja oikeutta terveelliseen ja turvalliseen asuinympäristöön, koska turva-alue asutukseen on liian vähäinen. Edellä mainittujen haittojen ohella myös hankkeen aiheuttamat vesistövaikutukset tulevat olemaan merkittävät.

Lisäksi alue on kulttuurihistoriallisesti äärimmäisen arvokas, koska tuulipuistoksi suunnitellulta alueelta on löydetty huomattava määrä muinaismuistoja.

Tuulivoimapuiston vaikutusalueella sijaitseva Matosuon alue on laaja ja monipuolinen luontokokonaisuus, jolla on huomattava merkitys luontoharrastuksen ja luonnon virkistyskäytön kannalta. Matosuon kautta kulkee myös retkeilyreitti Soinin ja Ähtärin välillä. Soinin ja Ähtärin kunnat ovat julkisuudessa esitettyjen tietojen perusteella kehittämässä alueen luontoarvoja ja panostamassa luontomatkailuun. Tämä kehittämistyö on ristiriidassa tuulivoimapuiston osalta esitettävien toimenpidesuunnitelmien kanssa. Kilpilamminkankaan aluetta kannattaisi ennemminkin ennallistaa ja kehittää luontoarvoiltaan palvelemaan paremmin myös kasvavaa virkistyskäyttöä, luontomatkailua, sekä näitä tukevaa luontaistaloutta. Matosuo ja sen ympäristö ovat jo entuudestaan Soinin paras suoalue niin maisemaltaan kuin linnustoltaankin, joten aluetta kannattaa laajentaa Kimpilamminkankaan suuntaan.

Huomioita YVA-ohjelmasta yleisesti: Pyydämme kiinnittämään huomiota siihen, että tiivistelmässä esitetyt asiat on tuotu ilmi ohjelman tilaajan kannalta edullisella tavalla ja että tiivistelmässä (sekä itse ohjelmassakin) on vääristelty vallitsevia olosuhteita ja tosiasioita. Esimerkiksi asutukseen, linnustoon, eläimistöön ja muinaisjäännöksiin liittyvissä tiedoissa on niin paljon virheellisyyksiä, että se asettaa koko YVA-ohjelman luotettavuuden kyseenalaiseen valoon ja hanke pitää hylätä kokonaan.

Huomioita Luonnonsuojelulain näkökulmasta: Tuulivoimapuiston vaikutusalueella sijaitsevat luontoarvoiltaan merkittävät Matosuon Natura 2000-alue, Matosuonniemen Natura 2000-alue sekä Arpaisten alue. Lisäksi sähkönsiirtoreitin kylkeen osuu Mäntykankaan Natura 2000-alue.

Luonnonsuojelulain § 64:n mukaan Natura 2000- verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Lisäksi Luonnonsuojelulain § 65:n mukaan hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava vaikutukset, mikäli hanke tai suunnitelma yksistään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000-verkoston ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000-verkostoon. Edellä mainittu koskee myös sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia haitallisia vaikutuksia. Esillä olleiden tietojen mukaan on selvää, että arvokas Matosuon alue tuhoutuu, mikäli tuulivoimapuisto toteutetaan alueelle, jonka vaikutuspiirissä Matosuon ja Matosuonniemen Natura 2000-alueet ovat.

Huomioita linnustovaikutuksista: Luonnonsuojelulain 65 §:ssä mainittu asianmukaisuuden vaatimus ei toteudu kaikilta osin Sitowisen tekemässä selvityksessä. Selvityksessä (s. 59/97) ilmoitetaan, että hankealueella ei sijaitse valtakunnallisesti (FINIBA) tai kansainvälisesti (IBA) tärkeitä linnustoalueita, eikä SPA-Natura-alueita. Selvityksessä ilmoitetaan myös, että hankealue ei sijaitse lintujen tunnettujen muuttoreittien varrella lukuun ottamatta kurjen laajalle alueelle levittyviä kevät- ja syysmuuttoreittejä. Nämä ovat harhaanjohtavia ilmaisuja ja vähättelevät muun muassa sitä todennäköistä törmäysriskiä, joka on olemassa, mikäli tuulivoimalat sijoitetaan kurkien merkittävälle muuttoreitille eli Matosuon alueelle.

Sitowisen tekemässä selvityksessä myös väitetään, että sähkönsiirtoreiteille ei sijoittuisi linnustollisesti arvokkaita alueita eikä sähkönsiirtoreiteillä ole sellaista elinympäristöä, jolla olisi linnustollisessa mielessä erityisarvoa (vanhat metsät, kosteikot, luonnontilaiset suot). Tämä on täysin väärää tietoa, kuten seuraavassa tuodaan ilmi.

Soinin Matosuo (FI0800038) (SCI) on tunnettu runsaasta lintukannastaan ja se on luokiteltu maakunnallisesti tärkeäksi lintualueeksi MAALI-hankkeessa tehdyssä selvityksessä. Vaihemaakunta III Natura-arvioinnin tarveharkinta- julkaisun mukaan Matosuon Natura-alueella viihtyvät EU:n lintudirektiivin I lajeista kaakkuri, kurki, suokukko, kapustarinta ja liro. Samassa julkaisussa on kerrottu alueen olevan uhanalaisen lajin soidinaluetta. Alueella on myös havaittu kalasääksi ja maakotka. Matosuon maakotkat on mainittu Tuulivoima-alueiden muuttolintu- ja

maakotkaselvityksessä. Tiira.fi-lintuhavaintotietokannan mukaan EU:n lintudirektiivin I lajeista on alueella havaittu myös mm. metso ja suokukko. Vaarantuneista lajeista alueella esiintyy Tiira.fi:n tietojen mukaan myös riekko. Louhun ja Möksyn YVA-raportissa on Matosuon lintulajeina mainittu edellisten lisäksi vaarantuneet keltävästäräkki sekä mustakurkku-uikku, joka on erittäin uhanalainen. Näiden mainittujen lajien lisäksi alueella esiintyy useita muita lintulajeja.

Pyydämme nyt erityisesti kiinnittämään huomiota, että alueella esiintyy kiireellistä suojelua vaativat lintulajit suokukko, mustakurkku-uikku ja maakotka. Näistä suokukko on äärimmäisen uhanalainen ja kaikki toimenpiteet, jotka kuivattavat suota, ovat uhka sen elinympäristölle. Vaikka Natura 2000-luokitus alueella ei ole SPA, alue on silti erittäin merkittävä linnuston kannalta.

Aiemmin mainitun YVA-raportin liitteen kohdan 2.2.1 mukaan on Matosuolla vuoden 2013 syysmuuton aikaan laskettu peräti 6 314 kurkea. Tämä on valtakunnallisesti merkillepantava määrä, koska Suomen päämuuttoreitillä kurkia liikkuu 20-25 000 kappaletta. Alue on siis huomattavan tärkeää lintualueita maakunnallisesti sekä myös valtakunnallisesti. On huomioitava, että tuulivoima on haitallista linnuille useilla tavoilla. Se aiheuttaa paitsi kuolleisuutta törmäysten johdosta, myös häiriötä lintujen muuttoreiteillä sekä pesintä-, siirtymä- ja ruokailualueilla. Tuulivoimaloiden sijoittamisen suunnittelussa suositellaan välttämään lintujen muuttoreittejä. Erityisesti suuret ja raskasliikkeiset linnut, kuten kurjet, ovat vaarassa joutua törmäyksiin tuulivoimaloiden kanssa. Julkaisussa Tuulivoimaloiden linnustovaikutukset (2004), on kerrottu, että tuulivoimalan sijoittaminen muuttovirtojen keskittymiin tai alueille, jotka toimivat lintujen levähdysalueina, nostavat törmäysriskiä korkeammaksi (Koistinen, 2004, s. 20). Tuulivoimaloilla on myös epäsuoria haitallisia vaikutuksia linnuston pesimiseen, ruokailuun ja yöpymiseen, kun tuulivoimala rakennetaan suoraan linnuston pesimis- tai ruokailupaikalle (Koistinen 2004, 28).

Rakentamisen aikainen häiriö, sekä elinympäristöjen tuhoutuminen ja pirstoutuminen voimalan ja sen voimalinjojen, huolto- ja rakennusväylien kohdalta ovat tuulivoimahankkeiden merkittäviä ympäristövaikutuksia. Tuulivoimalaa tai sen huoltoreittejä ja voimalinjoja ei pidä rakentaa tärkeiden elinympäristöjen päälle tai näiden läheisyyteen, eivätkä nämä myöskään saa katkaista ekologisia käytäviä luonnonsuojelun kannalta merkittävien alueiden välillä.

Huomioita tuulipuiston vaikutuksista Natura-alueen ja lähiseudun luontoon: Luonnonsuojelulain 65 §:ssä mainittu asianmukaisuuden vaatimus ei toteudu kaikilta osin Sitowisen tekemässä selvityksessä. Selvityksen tiivistelmässä ilmoitetaan, että hankealueen eläimistö koostuisi tavanomaisista metsälajeista. Hankealueelta, sähkönsiirtoreiteiltä tai niiden läheisyydestä ei olisi tiedossa olevia havaintoja uhanalaisista lajeista. Silmälläpidettävistä lajeista tiivistelmässä on mainittu metsäpeura.

Edellä mainittu, selvityksessä annettu tieto ei ole todenmukaista. Euroopan Unionin luontodirektiivin liitteen II lajeina alueella esiintyy susi, karhu, ahma ja ilves, joista kolme ensin mainittua ovat priorisoituja lajeja. Alue kuuluu myös silmälläpidettävän metsäpeuran esiintymisalueisiin, kuten esityksessä onkin mainittu. Petotiedot suden, karhun ja ilveksen osalta käyvät ilmi Vaihemaakunta III Natura-arvioinnin tarveharkinta -julkaisusta. Ahma on havaittu paikallisen luontoharrastajan toimesta alueella. Ahman esiintymistä alueella ei tule missään tapauksessa vähätellä. Vertailun vuoksi mainittakoon, että Suomessa on ahmoja noin 200-250 kappaletta eli niitä on vähemmän kuin äärimmäisen uhanalaisia saimaannorppia, joita on Suomessa noin 400 kappaletta. Lisäksi paikallinen luontoharrastaja on havainnut alueella esiintyvän liito-oravan, saukon sekä lepakoita.

Pyydämme myös kiinnittämään huomiota niihin mahdollisiin hydrologisiin muutoksiin, joita tuulipuiston rakentamisen yhteydessä voi maaperässä tapahtua. Soinin Matosuon Natura-alue (FI0800038) (SCI) on suoluonnoltaan hyvin monimuotoista. Matosuon alueella on Luontodirektiivin liitteen 1 luontotyypistä humuspitoisia lampia ja järviä 1 %, aapasoita 50% ja boreaalisia luonnonmetsiä 1%. Näistä aapasuot ja boreaaliset luonnonmetsät ovat priorisoituja luontotyyppisiä.

Vaihemaakunta III Natura-arvioinnin tarveharkinta -julkaisussa on kerrottu Vatnevan eteläosalla ja Matusuon länsiosalla olevan hydrologinen yhteys ja on arvioitu, että Vatnevan turvetuotanto voi vaikuttaa Matusuon hydrologiaan. Tarveharkinnassa on ilmoitettu, että Natura-arvioinnissa tulee arvioida, onko hydrologisilla muutoksilla todennäköisiä merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Matusuon suojelun perusteena oleviin luontotyyppeihin. Myös pölypäästöjä on esitetty arvioitavaksi. Edellä mainittuja asioita ei ole huomioitu Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmassa. Samat ongelmat koskettavat maa-aluetta, olipa kyseessä sitten turvetuotantoalue tai tuulivoima-alue, koska molemmissa tapauksissa maa-aluetta tullaan muokkaamaan rajusti, mikä aiheuttaa maa-alueiden kuivumista ja humuksen siirtymistä sekä ilman että veden mukana. Humuksen ja muun aineksen siirtyminen pahentaisi sekä Kolunjoen tilaa että Ähtärinjärven sinileväongelmaa entisestään.

Ympäristöhallinnon Natura 2000-alueistuksessa Matusuon kohdalla on mainittu seuraavaa: "Lisääntyvä luontomatkailu saattaa ohjaamattomana aiheuttaa maaston kulumista ja häiritä pesimälinnustoa". Mahdollisesti lisääntyvä luontomatkailu on siis nähty potentiaalisena uhkana alueelle (Ympäristöhallinto, 10.10.2019). On vahvasti oletettavissa, että myös läheinen tuulipuisto, jolla on luontomatkailua selkeästi merkittävämmät vaikutukset ympäristössä, aiheuttaa selkeän ja vakavasti otettavan uhkan alueen lajistolle.

Natura 2000-tietolomakkeella Matusuon suojelun ja hoidon tavoitteiksi on asetettu seuraavat:

- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys
- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään alueen käyttöä ohjaamalla,
- luontotyyppin tai lajin elinympäristön laatua tai lajin populaation elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein.

Katsomme, että edellä mainitut tavoitteet eivät voi millään toteutua, mikäli tuulivoimapuisto rakennetaan alueelle tai sen tuntumaan. Lisäksi pyydämme tarkistamaan tuulivoimama-alueen rajojen etäisyydet Natura-alueisiin sekä vertaamaan maakuntakaava-aineistossa määritettyä alueen kokoa ja YVA-ohjelmassa ilmoitettua hankkeen kokoa, koska YVA-ohjelma on ristiriidassa maakuntakaava-aineiston kanssa.

Huomioita vesistövaikutuksista: Tuulipuiston rakentamisen yhteydessä alueen maapohjaa tulnaisiin muokkaamaan voimakkaasti. Tästä muokkaamisesta irtoava aines kulkeutuu Koulunjokeen ja sitä kautta Ähtärinjärveen. Myös myöhemmin, esimerkiksi sateen ja sulamisvesien vaikutuksesta, voi muokatusta maaperästä irrota aineksia, jotka päätyvät lopulta Ähtärinjärveen. Aiheutuvat vesistövaikutukset heikentäisivät jo nykyisellään huolestuttavassa kunnossa olevan Ähtärinjärven tilannetta. Järvessä on merkittävä sinileväongelma, veden väriarvo on kasvanut ja näkösyvyys on heikentynyt. Humuskuormitus on lisääntynyt valuma-alueella aiheuttaen edellä mainittuja ongelmia. Ähtärinjärven tilaa ollaan parasta aikaa kohentamassa Yhteinen Ähtärinjärvi ry:n hallinnoimin projektein ja on huolestuttavaa, mikäli järven kunnostaminen vaikeutuu alueelle mahdollisesti toteutettavan tuulipuiston vuoksi.

Pyydämme myös huomioimaan ja arvioimaan hankkeen vaikutukset pohjavesialueille, jotka ovat alueen vaikutuspiirissä. Lähellä hankealuetta sijaitsevat mm. Kolun pohjavesialue (1075912), Korpiniitynkangas (1075914), Vuorinen (1075951), Teeriperä (1075908), Korpisenjärvi (1075916). Näistä Korpiniitynkangas, Vuorinen, Teeriperä ja Korpisenjärvi on esitetty poistettavaksi pohjavesialueluokituksesta. Suojelusuunnitelma tulisi laatia vedenhankinnan kannalta tärkeiden pohjavesialueiden lisäksi myös pohjavesialueille, joilla on runsaasti pohjaveden laatua tai määrää

vaarantavia toimintoja. Tästä syystä johtuen tulisi selvittää, onko Kimpilamminkankaan tuulipuistolla sellaisia pohjaveden laatua vaarantavia vaikutuksia, jotka tulisi huomioida asiassa.

Lisäksi pyydämme kiinnittämään erityistä huomiota Kolun pohjavesialueeseen, joka voi mahdollisesti olla hankealueen vaikutuspiirissä. Alueelta on tunnistettu pohjavedestä riippuvainen maaekosysteemi, joka on merkittävä ja suojeltu lainsäädännön perusteella. Pohjavesialueen luoteisrinteessä on alue, joka on uhanalaisuusarvioinnissa luokiteltu tyyppiin lähteiköt, jotka ovat erittäin uhanalaisia.

Huomioita sähkönsiirtoreiteistä: Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on esitetty kaksi vaihtoehtoista reittiä sähkön siirrolle; VEA ja VEB. Ohjelmassa on ilmoitettu, etteivät sähkönsiirtoreitit risteä virkistysreittejä. Kuitenkin VEA-linja ylittäisi Arpaisten reitin.

YVA-ohjelman tiivistelmän mukaan sähkönsiirtoreittien läheisyydessä ei ole Natura 2000-alueita. Tämä ei ole totta, koska VEA-linja kulkee kartalla Mäntykankaan (FI0800100) Natura 2000-kohteen reunaan.

VEAB on myös huono vaihtoehto, koska suunniteltu alue Syväjoen seudulla on kevättulva-alue ja se on myös lintujen muuttoreitin varrella oleva tärkeä levähdysalue. Tieto muuttoreitistä on saatu Suomen Luonnonsuojeluliiton piirisihteeriltä.

Huomioita lähiseudun asukkaiden tilanteesta, kaavoituksesta ja lupa-asioista: YVA-ohjelmassa on annettu väärää tietoa asutuksen läheisyydestä tuulipuistoon nähden. Alue on haluttu tuoda ohjelmassa esille harvaan asuttuna alueena, vaikka todellisuudessa asia ei ole näin. Kahden kilometrin säteellä voimaloista sijaitsee 33 asuinrakennusta ja 46 vapaa-ajan asuntoa. Viiden kilometrin säteellä asuntoja on jo lähes 400 kappaletta. Selvityksen mukaan lähimpään vakinaiseen asutukseen on matkaa 3,3 km, mutta todellisuudessa matka on 1,2 kilometriä. Sosiaali- ja terveysministeriön mukaan turva-alueen tulee olla 2 km asutukseen nähden. Edellä mainitun suosituksen mukainen turva-alue on tosin vähäinen suunniteltujen tuulivoimaloiden kokoon ja tehoon nähden, mutta edes tämä minimivaatimus ei toteudu nykyisen suunnitelman perusteella.

Menettely tuulipuiston suhteen on ollut muutoinkin moitittavaa. Alueen asukkaita ei ole riittävästi huomioitu asiassa, eikä asiassa toteudu Maankäyttö- ja rakennuslain 1§:n tavoitteet järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä. Maankäyttö- ja rakennuslain 1§:n mukaan lain tavoitteena on myös turvata jokaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun, suunnittelun laatu ja vuorovaikutteisuus, asiantuntemuksen monipuolisuus sekä avoin tiedottaminen käsiteltävänä olevissa asioissa.

Huomioita alueella sijaitsevista muinaisjäänöksistä: YVA-ohjelmassa on jätetty kertomatta, kuinka paljon muinaisjäänöksiä sijoittuu suunnitellun tuulipuiston alueelle. YVA-ohjelman tiivistelmään on kirjattu seuraavasti: ”Hankealueen lähialueet ovat harvaan asuttuja. Maiseman tai rakennetun kulttuuriympäristön arvotettuja kohteita sijaitsee lähimmillään noin 4 km etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimaloista, mutta suurin osa arvokohteista sijoittuu yli 4 km:n etäisyydelle voimaloista.” Todellisuudessa muinaismuistokartta osoittaa, että alueella on huomattava määrä muinaismuistoiksi merkittyjä kohteita. Vuonna 2019 tehdyssä arkeologisessa selvityksessä alueelta on löydetty 23 uutta muinaismuistokohdetta, joita ei ole vielä museoviraston rekisterissä. Museoviraston rekisteriin on merkitty Soinin kunnan alueelle 34 muinaismuistokohdetta. Nyt suunnitellun tuulipuiston alueella on siis 23 uutta kohdetta edellisten lisäksi. Näiden lisäksi sekä Kolunjoessa että Löytöjoessa on tukinuittoon liittyviä merkkejä eli veden korkeuden säätelyyn tarkoitettuja tammia, joilla on myös kulttuurihistoriallista merkitystä.

Pyydämme huomioimaan ja edesauttamaan tämän kulttuurihistoriallisesti ja luontoarvoiltaan merkittävän, arvokkaan alueen säilyttämisessä ja mahdollisessa ennallistamisessa.

Yhteinen Ähtärinjärvi ry

Yhteinen Ähtärinjärvi ry esittää huolensa suunnitteilla olevasta Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeesta seuraavin perusteluin.

Tuulivoimapuisto suunnitellaan turve- ja metsätalouskäytössä olevalle alueelle, joka sijaitsee Kolunjärven ja Kolunjoen lähellä. Kolunjoki laskee Ähtärinjärveen. Mahdollisen tuulipuiston rakentaminen soiselle alueelle tuulimyllyineen ja teineen irrottaa rakennuspohjasta humusta yms. joka on riski Ähtärinjärven veden laadulle.

Ähtärinjärven veden ekologinen laatuluokitus on laksenut hyvästä tyydyttävään. Usean vuoden ajan on sinilevää esiintynyt lähes koko kesän ajan. Yhteinen Ähtärinjärvi ry on juuri teettänyt selvitys- ja kunnostussuunnitelman, jossa esitetään lukuisia toimenpiteitä järven laadun parantamiseksi.

Tuulivoimahankkeen YVAn toteuttamisessa tulee huomioida sekä rakennusvaiheen valumavesien vaikutukset että mahdolliset muut vaikutukset Ähtärinjärveen.

Mielipide 1

YVA-menettely on tehty virheellisesti: YVA-menettelyn tarkoituksena on tuottaa kansalaisille lisätietoa hankkeesta, tuottaa hankkeesta vastaavalle tietoa ympäristön kannalta sopivimman vaihtoehdon valitsemiseksi ja viranomaisille tietoa sen arvioimiseksi, täyttääkö hanke luvan myöntämisen edellytykset ja millaisin ehdoin lupa hankkeen toteuttamiselle voidaan myöntää. YVA-menettelyn tarkoituksena on muun muassa parantaa yleisön tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Yleisölle on yleisötilaisuuksissa esitetty mallinnuskuvia, joissa voimalana on käytetty V162-tuulivoimalaa. V162-tuulivoimalan teho 5.6 MW.

Nyt kuitenkin suunnitellun hankkeen tuulivoimaloiden teho on lähes kaksinkertainen mallinnuksessa käytettyyn tuulivoimalaan nähden eli 10 MW ja olennaisesti korkeampi eli 200 m.

Näin ollen yleisölle on annettu väärää tietoa hankkeen vaikutuksista ympäristöön eikä yleisö ole näin ollen voinut saada objektiivista tietoa hankkeen vaikutuksesta heihin. Hankkeen ympäristövaikutuksia ei näin ollen kyetä arvioimaan nyt käsillä olevassa YVA-menettelyssä. Lisäksi vaikuttaa siltä, ettei ympäristövaikutusten arviointia ole muiltakaan osin tehty vastaamaan hankkeen tuulivoimaloiden kokoluokkaa.

Selvyyden vuoksi todetaan, että ehtona ei voi olla, että tuulivoimayhtiö vasta myöhemmin laatii valitun voimalaitostyyppin perusteella tarkennetun välke- ja meluselvityksen, sillä yleisön vaikutusmahdollisuudet jäisivät kyseisessä tilanteessa puutteellisiksi ja yleisötilaisuudessa annetut tiedot virheellisiksi.

Ympäristöluvan tarpeesta: Hankkeen valmistelussa erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että kyseisten tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää ympäristöluvan saamisen.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisesti ympäristölupa on oltava toimintaan, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta. Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n mukaisesti kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta räsitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista. Arvioitaessa räsituksen

kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntyminen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Voimaloiden melutaso on mallinnettu väärin ja melutaso aiheuttaa eräistä naapuruussuhteista annetun lain mukaista kohtuutonta räsitusta. Hankkeen kuvauksen mukaan voimaloiden enimmäismitat ovat napakorkeus 200 m, lavan pituus 100 m ja kokonaiskorkeus 300 metriä. Voimaloiden yksikköteho on enintään 10 MW.

Liitteenä 1 olevassa äänitason mallinnuksessa lähtömelutasona on pidetty 106 ja 108 dB. Suomen tuulivoimayhdistyksen mukaan¹ laskennalliset lähtötasot vaihtelevat 3-4.2 MW:n tuulivoimaloilla yleensä välillä 102-106 dB.

Esimerkiksi vuonna 2018² 4,2 MW:n olennaisesti matalamman tuulivoimalan lähtömelutasoksi on objektiivisesti laskettu 110 dB. Näin ollen nyt rakennuslupaa hakevien 10 MW:n tuulivoimaloiden lähtömelutasona ei voida lainkaan pitää 106-108 dB.

Melutason mallintaminen on näin ollen epäonnistunut ja joka tapauksessa havainnekuvan osalta on selvää, että oikeilla lähtömelutasoilla meluraja ylittyy sekä alueen pysyvän, että vapaa-ajan asutuksen osalta. Selvyyden vuoksi todetaan, ettei viranomaisen ja/tai kunnan päätöksentekoon osallistuva voi huolellisesti toimiessaan perustaa päätöksentekoaan mallinnukseen, joka on yksiselitteisesti todettu epäuskottavaksi tai mahdollisesti perustuu olemassa olemattomaan tekniikkaan.

Lausuman esittäjälle on myös jäänyt epäselväksi se, miksei mallinnuksessa ole huomioitu Isojärven vesistön johdosta kauemmas kantautuvaa melua sekä, miksi mallinnus voidaan osittain perustaa metsän melua sitoviin ominaisuuksiin metsien ollessa yksityisessä omistuksessa ja näin ollen yksityisten ihmisten metsänsäilyttämishalun varassa.

On selvää, että ympäristölupa tarvitaan meluhaitan lisäksi myös välkevaikutuksesta johtuen ainakin voimaloiden 1-10 ja 21-23 osalta.

Välkevaikutuksella tarkoitetaan tilannetta, jossa auringon paistaessa tuulivoimalan takaa aiheutuu tuulivoimalan lavoista liikkuvia varjoja tuulivoimalan ympäristöön. Roottorin lapojen pyöriminen aiheuttaa liikkuvan varjon, ja välkehtimistäajuus riippuu roottorin pyörimisnopeudesta. Laajimmalle alueelle varjo ulottuu, kun aurinko on matalalla (aamulla, illalla). Suomessa välkevaikutukset ulottuvat kauimmas tuulivoimalan kaakkois- ja lounaispuolelle.

Välkevaikutuksen ilmeneminen on selvääkiinteistölle. Aurinko laskee ympäri vuoden suunniteltujen tuulivoimaloiden alueen taakse ...kiinteistöltä katsottuna. Lain sanamuoto huomioon ottaen ("ympäristölupa on oltava toimintaan, josta saattaa ympäristössä aiheutua kohtuutonta räsitusta") ympäristölupa on vaadittava vähintään voimaloiden 1-10 ja 21-23 osalta, mikäli jostain syystä katsottaisiin lausuman antajan käsityksen vastaisesti, ettei ympäristölupaa tarvittaisi kaikkien voimaloiden osalta. Pitkäkestoista välkevaikutusta pidetään aina kohtuuttomana räsituksena.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain mukaisesti räsituksen kohtuuttomuutta arvioitaessa on otettava huomioon paikalliset olosuhteet. Koskematon erämaaluonto Natura 2000 -alueineen ei ole ympäristö, jossa tuulivoimaloiden melu- tai välkevaikutusta voitaisiin pitää lainkaan kohtuullisena tai osana paikallisia olosuhteita.

Olisi erittäin kyseenalaista, mikäli suurimmat Suomeen kaavailut tuulivoimalat, kokonaiskorkeudeltaan 300 metriä ja 10 MW:n yksikkötehollaan yli kaksinkertaiset olemassa oleviin ratkaisuihin nähden, pystyttäisiin rakentamaan ilman viranomaisen vaatimaa ympäristölupaa.

Mikäli viranomainen ja/tai kunnan päätöksentekoon osallistuva edellä esitetystä huolimatta päätyy myöntämään rakennusluvat ilman ympäristöluvan hankkimisen vaatimusta, tulee heidän päätöksenteon yhteydessä huolellisesti perustella kantansa, miksi edellä mainitut seikat jätettäisiin huomiotta.

Puutteellisuuksien vaikutuksista käynnissä oleviin kaavoitusmenettelyihin sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan: Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Mikäli nyt kyseessä olevien hyvin poikkeuksellisten 10 MW:n voimaloiden vaikutuksia ympäristöön ei voida arvioida, ei myöskään kaavoitusmenettelyä voida jatkaa eikä suoja-alueita pystytä määrittämään. Selvyyden vuoksi todetaan, ettei kaavan laadinnassa voida nojautua automaattisiin ”suositusjäisyyksiin” sillä kyseisiä mahdollisesti vakiintuneita etäisyyksiä ei voida luonnollisesti lainkaan soveltaa nyt kyseessä oleviin kaksi kertaa isompiin voimaloihin.

Kaavoitusta ei näin ollen voi jatkaa ennen kuin edellä mainitut asiat on selvitetty. Mikäli kaavoitusmenettelyä jatketaan tietäen annetut selvitykset ja YVA-menettely puutteelliseksi, aiheuttaa se lainvastaisena kumottavan päätöksen sekä oikeudellisen vastuun.

Kolun pohjavesialue: 22.1.2020 päivätyn ELY-keskuksen kuulutuksen mukaisesti (EPOELY/277/2019) Kolun pohjavesialue kuuluu uudelleenluokituksessa luokkaan 1E, jonka mukaisesti kyseessä on pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen.

ELY-keskuksen ehdotuksen mukaan:

*Kolun pohjavesialueen luoteisrinteeseen tihkuu laajasti pohjavettä, ja kahdessa kohdassa rinnettä on pieniä kivipohjaisia avolähteitä, joista saavat alkunsa 50-60 metrin mittaiset norot. Niiden alaosassa rinteeseen ja suon rajassa on metsäkortekorpea. Lähteikköihin liittyy laajoja tihkupintoja, joita esiintyy rinteessä useissa kohdissa myös itsenäisesti. Lähteiköt ovat luonnontilaisia ja koko rinne on niin ikään luonnontilaisia mustikkatyypin metsää. Kyseisen ekosysteemin suorasta pohjavesiriippuvuudesta kertoo purosuikekosammalen (*Brachythecium rivulare*), hetesirppisammalen (*Warnstorfia exannulata*), heterahkasammalen (*Sphagnum warnstorffii*), otasammalen (*Calliergonella cuspidata*) ja kiiltolehväsammalen (*Pseudobryum cinclidioides*) esiintyminen.*

Tihkupinta- ja allikkolähteet sekä pohjavedestä riippuvaiset pienet virtavedet sisältyvät luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnissa (Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö 2018: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus: Osa 2) luontotyyppiin lähteiköt, jotka on arvioitu Etelä-Suomessa erittäin uhanalaisiksi.

Dokumentissa todetaan vielä erikseen, että alueelta tunnistettu pohjavedestä riippuvainen maaekosysteemi on merkittävä ja suojeltu. Tällainen pohjavesialue merkittävine maaekosysteemeineen ei sovellu lainkaan tuulivoimaloiden rakentamiselle.

Hankkeelle on joka tapauksessa haettava vesilain mukainen lupa, sillä hanke voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos aiheuttaa vesilain 3 luvun 2 §:n mukaisia seurauksia kuten esimerkiksi luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista, melkoisesti vähentää luonnon kauneutta, ympäristön viihtyisyyttä tai kulttuuriarvoja taikka vesistön soveltuvuutta virkistyskäyttöön, aiheuttaa vaaraa terveydelle, olennaisesti vähentää tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huonontaa sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai

veden käytölle talousvetenä, aiheuttaa vahinkoa tai haittaa kalastukselle tai kalakannoille, vaarantaa puron uoman luonnontilan säilymisen ja muulla edellä mainittuun verrattavalla tavalla loukkaa yleistä etua.

Myöskään alueen kaavoitusta ei voida jatkaa ottamatta huomioon nyt ilmi tullutta olennaista uutta tietoa pohjavesialueesta ja sen soveltumattomuudesta tuulivoiman rakentamiseen.

Hankkeesta yleisesti sekä muut tarvittavat luvat: Vastustamme hanketta kokonaisuudessaan. Mieliapiteemme kiinteistön omistajina ja käyttäjinä on, että tuulivoimaloita ei rakenneta ollenkaan. Hanketta ei siis toteuteta, VE 0.

Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen suunnittelemaat 29 voimalaa Soinin kunnan ja Ähtärin kaupungin alueelle sijaitsevat liian lähellä vakituista asutusta ja loma-asuntoja. Lisäksi voimalat ovat yksikköteholtaan (10 MW) ja korkeudeltaan (kokonaiskorkeus 300 m, napakorkeus 200 m ja lavan pituus 100 m) suurimpia Suomeen suunniteltuja. Tällaisten voimaloiden aiheuttamista melu- ja välkevaikutuksista, vaikutuksesta erämaaluontoon sekä mahdollisista terveyshaitoista ja pitkäaikaisaltistuksen vaikutuksista ei ole tutkittua tietoa.

Suunniteltujen tuulivoimaloiden koko poikkeaa merkittävästi aikaisemmin Suomessa rakennettujen tuulivoimaloiden kokoluokasta ja tuulivoimaloiden rakentamishankkeella muutetaan merkittävästi alueen nykyistä tilaan (Natura 2000 -alue, maakunnallisesti merkittävä linnuston pesimäalue ja ainutlaatuinen pääosin koskematon luontoalue). Koskemattoman erämaaluonnon arvo tulevaisuudessa on mittaamaton. Luonnontilainen ja kaunis erämaaympäristö tulisi olemaan seuraaville sukupolville kaikkea muuta kuin itsestänselvyys ja se tulisi luomaan turvaa ennalta-arvaamattomien tulevaisuuden uhkakuvien aktualisoituessa.

Enimmillään toteutettavaksi jäisivät kuitenkin nykyisen Matosuon turvetuotantoalueen pelloille sijoitettavat tuulivoimalat. Tällöin loma-asutusta ympäröivä metsäluonto jäisi koskemattomaksi ja suojaishi asutusta.

Hankkeen toteuttamiselle tulee asettaa lisäksi ainakin seuraavat lupavaatimukset ympäristöluvan ja vesilain mukaisen luvan lisäksi: luonnonsuojelulain mukainen poikkeamislupa, liittymälupa maantiehen, lupa kaapeleiden ja johtojen sijoittamiseen maantien tiealueelle sekä muinaismuistolain poikkeamislupa.

Mielipide 2

Löysin ko. YVA-ohjelmasta vain seuraavat maininnat myllyjen vaikutuksista TV-lähetysiin:

Viestintäyhteydet ja tutkat - Hankealue ulottuu kanavanipun A näkyvyysalueelle. Digita Oy:n karttapalvelun mukaan hankealueen lähin TV-lähetinasema, jonka näkyvyysalueelle hankealue sijoittuu, sijaitsee Ähtärissä, noin 37 km etäisyydellä hankealueen lounaispuolella.

Tuulivoimalat voivat aiheuttaa sopivissa olosuhteissa häiriöitä TV-signaaliin voimaloiden lähialueilla. Häiriöiden esiintyminen riippuu voimaloiden sijainnista suhteessa TV-mastoon, TV-vastaanottimeen, lähettimen signaalin voimakkuudesta ja suuntauksesta, sekä maaston muodoista ja muista mahdollisista esteistä vastaanottimen ja lähettimen välillä.

Ohjelmassa mainitaan vain Ähtärin TV-asema. Suurin osa paikallisista ottaa kuitenkin TV-signaalin Lapualta, sieltä tulee paljon enemmän kanavia ja monta muutakin kanavanippua kuin Ähtäristä. Lapuan niput myös ilmeisesti lisääntyvät kevään 2020 aikana, koska DNA-jakelu siirtyy Digitalle.

Mökkimme on Ähtärinjärven rannalla. Paikka on mäen takana Lapuan TV-asemalta katsottuna. TV:n näkyvyys on ollut huonoa mutta on saatu toistaiseksi suht hyvään kuntoon. Olemme joutuneet asentamaan kaikkein tehokkaimman antennin mitä löytyy ja lisäksi vielä vahvistimen antennin jälkeen ennen kuin kuva Lapualta alkoi kunnolla näkyä. Joillakin radiokeleillä on vieläkin ongelmia.

Tuulivoimahankkeen myllyt, lähes kaikki ovat mökille näkyvillä järven takana. Lapuan asema on n. 70km päässä myllyistä ja myllyt n. 14km päässä mökistä. Asia koskee lähes kaikkia muitakin mökkejä järven länsirannalla, jotka ovat "katveessa" Lapuan signaaleille. Ähtärin TV-signaali saattaa myös häiriintyä niillä, jotka sitä asemaa katsovat.

Epäilen, että myllyjen tornit ja pyörivät lavat saattavat häiritä TV-kuvaa, kun signaali niistä siroaa ja heijastuu. ELY:n pitäisi velvoittaa ja tuulivoimayhtiön pitäisi varautua esim. alilähetinratkaisulla alueelle.

Mielipide 3

Tämä mielipide on kirjoitettu Isojärven mökkiläisten näkökulmasta. Mielipiteissä korostuu erityisesti Isojärven pohjoispäässä asuvien loma-asukkaiden näkökulma, koska heidän loma-asuntonsa sijaitsevat aivan hankealueen välittömässä läheisyydessä. Muiden allekirjoittaneiden mökkiläisten loma-asunnot sijaitsevat myös huolestuttavan lähellä hankealuetta. Myös heidän kantansa ja mielipiteensä sisältyy tähän yhteiseen mielenilmaukseen.

Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen suunnittelemat 29 voimalaa Soinin kunnan ja Ähtärin kaupungin alueelle sijaitsevat mielestämme aivan liian lähellä vakituista asutusta ja loma-asuntoja. Lisäksi voimalat ovat yksikköteholtaan (10 MW) ja korkeudeltaan suurimpia Suomeen suunniteltuja. Tämän suuruisten voimaloiden aiheuttamista mahdollisista terveyshaitoista ja pitkäaikaisaltistuksen vaikutuksista ei ole riittävästi puolueettomasti tutkittua tietoa. Pelkäämme terveytemme puolesta!

Ensisijainen kantamme mökkiläisinä on, että tuulimyllyjä ei tulisi rakentaa ollenkaan. Hanketta ei siis toteuteta, VE 0.

Toissijainen kantamme on, että VE 1 (29 kpl) on liian laaja hanke ja sitä ei tule toteuttaa. Erityisesti suunnitelman myllyt 22 (1,2 km) ja 10 (1,5 km) ovat aivan liian lähellä loma-asuntoja. On huomioitava, että näin valtavan kokoluokan tuulivoimaloita ei ole missään rakennettu näin lähelle ihmisasutusta. Huom. Sosiaali- ja terveysministeriön suositus on, että minimietäisyys asukkaisiin olisi vähintään 10 x tuulimyllyn napakorkeus eli tässä tapauksessa $10 \times 200 \text{ m} = 2000 \text{ m} = 2,0 \text{ km}$.

Myös hankevaihtoehto VE 2 (24 kpl tuulivoimaloita) tuntuu kohtuuttoman suurelta täysimääräisesti toteutettuna. Mielestämme tuulimyllyjä nro 7 (etäisyys loma-asunnoistamme 2,1 km), 8 (2,1 km), 9 (2,1 km), 21 (2,0 km) ja 23 (2,5 km) ei tulisi rakentaa.

Tuulivoimalan tuottaman melun intensiteetti pienenee kääntäen verrannollisesti etäisyyden neliöön. Siitä voi päätellä, että tuulivoimaloiden 7, 8, 9, 21 ja 23 yhteisvaikutus vastaisi samaa kuin yksi samankokoinen tuulivoimala rakennettaisiin alle 1,0 km etäisyydelle Isojärven asutuksesta. Siis aivan liian lähelle. Ks. myös luontoarvoperustelut koskien myllyjä 9, 21 ja 23.

Myös koko hankealueen 24 tuulivoimalan yhteisvaikutus ympäristöön on ennalta-arvaamaton, eikä sen vaikutuksia esim. ihmisten terveyteen ole pystytty uskottavasti ja puolueettomasti perustelemaan. Siis vaihtoehdossa VE 2 on liian monta tuulivoimalaa, tuulimyllyt ovat liian korkeita ja ne on sijoitettu liian lähelle vakituista ihmisasutusta ja loma-asutusta.

Tuulimyllyjen koko tulisi olla niin pieni, että niiden aiheuttamista meluhaitoista ja turvaetäisyyksistä asuntoihin on olemassa riittävästi puolueetonta tutkimustietoa.

Meidän mökkiläisten mielestä minimietäisyys asunnoista tai loma-asunnoista tuulivoimalaan tai sähköasemaan tulisi olla vähintään 3 km. Eli toteutettavaksi jäisivät vain nykyisen Matosuon turvetuotantoalueen pelloille sijoitettavat myllyt. Tällöin mökkejämme ympäröivä metsäluonto jäisi koskemattomaksi ja suojaisi mökkiasutusta tuulimyllyjen pahimmilta vaikutuksilta. Maalaislogiikka jo sanoo, että mitä suurempi mylly sitä kauemmaksi ihmisistä ja asutuksesta! Myöskään sosiaali- ja

terveysministeriön tuulivoimalan etäisyysuositusta asutuksesta (vähintään 2 km) ei ole tässä suunnitelmassa kunnioitettu.

Tuulivoima-alue tulisi olla kooltaan korkeintaan maakuntakaavassa oleva 1614 ha huomioiden asutuksen ja loma-asunnot. Nyt suunniteltu alue on pinta-alaltaan 2820 ha. Kun maakuntakaava on aikanaan laadittu, ei ollut vielä aavistustakaan nyt suunniteltujen tuulivoimaloiden kokoluokasta. Kun tuulivoimaloiden koko kasvaa niin myös niiden turvaetäisyydet kasvavat. Näiden turvaetäisyyksien pitäisi sisältyä maakuntakaavassa mainittuun pinta-alaan 1614 ha.

Nyt suunniteltu tuulivoimahanke on selkeästi suurimuotoista teollisuustuotantoa, joten sille tulisi ehdottomasti hakea ympäristölupa aluehallintovirastolta (AVI).

Seuraavassa puututaan ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta tekstissä oleviin epäkohtiin ja puutteisiin.

Mielipide loma-asunnon omistajien ja käyttäjien kannalta: Kaikki tämän mielipiteen ilmaisijat joko omistavat tai käyttävät Isojärven rannalla sijaitsevaa mökkiään. Osa meistä käyttää kesämökkiään ympäri vuoden. Useita mökkejä sijaitsee tuulivoima-alueen välittömässä läheisyydessä.

Ensinnäkin alle 2 km etäisyydellä hankealueesta asuva vakituinen väestö (yht. n. 20 perhettä) on jätetty (tarkoituksellisesti!?) kokonaan mainitsematta ohjelmassa. Halutaan luoda päättäjille mielikuva, että alue on asumaton seutua. Näin ei ole. Jo yksin tämän luokan virhe on peruste YVA-ohjelman hylkäämiseksi (viittaus arviointiohjelman sivuihin 44 ja 81).

Kaksi kesämökkiä järven pohjoispäässä sijaitsevat todellisuudessa vain 1,2 km päässä suunnitelman tuulimyllystä nro 22 ja 1,5 km päässä tuulimyllystä nro 10. Siis aivan kohtuuttoman lähellä!

Huom. Kimpilamminkankaalle suunnitellut tuulivoimalat ovat kooltaan valtaviäsähkön tuotannon teollisuuslaitoksia. On todellakin syytä olla huolissaan ihmisterveyden (meluhaitta, infraääni, välkevaikutus, ...) ja luontoarvojen puolesta. Näin suuria tuulivoimaloita ei ole missään aikaisemmin rakennettu näin lähelle ihmisasutusta!

Lisäksi olemme huolissamme alueesta, jolle on suunniteltu myllyt 9, 21 ja 23. Alue on luonnonkaunis hiekkaharjualue isojen soiden välissä. Tuo alue on erityisluonteensa ansiosta mökkiläisten ja paikallisen väestön suosima alue monenlaiseen virkistyskäyttöön, kuten retkeilyyn, metsästyksen ja marjastukseen. Tuulimyllyjen rakentaminen tuhoaisi alueen luonteen peruuttamattomasti.

Loma-asuntoja/mökkejä on Isojärven rannalla 20 kpl. Uskomme, että valtaosa mökkiläisistä ei ole tiennyt ensimmäisestä julkisesta Energiequelle Oy:n tiedotustilaisuudesta 26.6.2019 Hautakylän koululla. Eivät myöskään tämän mielipiteen ilmaisijat! Todennäköistä on, että osa mökkiläisistä ei ole tälläkään hetkellä tietoisia Soinin kunnan ja Ähtärin kaupungin osayleiskaavan muutoksesta ja tuulivoima hankkeesta Isojärven läheisyyteen. Useat mökkiläiset asuvat muualla kuin Soinissa, eivätkä siis lue paikallisia sanomalehtiä tai kunnanvaltuuston päätöksiä! Tätä mielipidettä kirjoittaessamme olemme havainneet, että hankkeen nimi Kimpilamminkangas ei ole ihmisille tuttu. Isojärven mökkiläinen ei ymmärrä, että massiivinen tuulivoimahanke koskettaa juuri hänen loma-asuntoaan. Paikallinen väestökin ihmetteli hankkeen nimeä, koska alueella sijaitseva pieni lampi on Kilpilampi, ei Kimpilampi!

Me mökkiläiset olemme aikanaan rakentaneet mökkimme luonnon rauhaan. Ne on suunniteltu myös tulevien sukupolvien virkistyskäyttöön! Olemme erittäin pettyneitä Soinin kunnan ja Ähtärin kaupungin päättäjien puheiden ja tekojen ristiriitaisuudesta! Toisaalta puhutaan luontomatkailun kehittämisestä ja erämaaluonnon säilyttämisestä virkistyskäytössä. Ja samalla esitetään massiivista teollista tuulivoima-aluetta näille alueille!

Olemme aikanaan (osa jo lähes 30 v. sitten) ostaneet mökkitonttimme/mökkimme nimenomaan sen vuoksi, että pääsemme luonnon rauhaan ja hiljaisuuteen. Metsä, luonto ja kauniit maisemat ovat olleet ratkaisevat syyt ostaa mökkitontti juuri Isojärven rannalta! Vuosia myöhemmin osalle meistä on tullut tietoon, että joskus Matosuon turvesuolle voidaan rakentaa ”normaalikokoisia” tuulimyllyjä kun turpeen nosto on loppunut. Maakuntakaavan vaihekaavassa 1 https://www.epliitto.fi/kaavakartta-ja-selostus_1 Kimpilamminkankaan tuulivoima-alueen on sanottu olevan 1614 hehtaaria. Nyt suunnitteilla olevan hankealueen pinta-ala on n. 2820 ha! Meille siis tuli täytenä sokkina ja yllätyksenä Energiequellen, Soinin kunnan ja Ähtärin kaupungin suunnitelmat tästä valtavasta tuulimyllyalueesta!

Kun kuulivat hankkeesta ensimmäisen kerran kesällä 2019, he ottivat heti yhteyttä Soinin kuntaan ja Energiequelleen. Kunnasta asia ja hanke vieritettiin tuulivoimafirmalle, josta kysyjät saivat alustavaa tietoa asiasta.

Perustelut: Tuulimyllyt ovat kooltaan ja teholtaan niin suuria, että niiden aiheuttamista melu-, varjostus-, välke-, jäänkertymä-, lentoestevalo- tai terveyshaitoista ei ole löydettävissä riittävästi tutkittua puolueetonta tietoa.

1. Nyt suunniteltuja 10 MW:n suurtuulivoimaloita ei ole Suomessa koskaan rakennettu näin lähelle ihmisasutusta kuin nyt on suunnitteilla Soinissa ja Ähtärissä. Miten siis tutkitaan ja mallinnetaan otsikossa mainittujen asioiden vaikutusta ihmisiin (lähikylien vakituiset asukkaat ja mökkiläiset) ja heidän terveyteensä? Kuka on vastuussa mahdollisista ääni-, varjostus-, välke- yms haitoista lähialueen ihmisille? Ovatko tutkimuksia ja mallinnuksia tekevät firmat esim. Sitowise ja Numerola Oy puolueettomia ja objektiivisia suhteessa toimeksiantajaan Energiequelleen tai tuulivoimaan yleensä?

Huom! Sitowisen tekemän arviointiohjelman tiivistelmässä kohdassa Asutus, väestö ja elinkeinot (sivu VII) ei mainita lainkaan, että hankealueen ympärillä alle 2 km sisällä olisi vakituista asutusta. Lukijalle syntyy mielikuva asumattomasta alueesta 2 km sisäpuolella, mutta siellä todellakin asuu n. 20 perhettä! Vasta sivulla 44 mainitaan: Lähimmät asuintilat sijoittuvat noin 1,2 km etäisyydelle lähimmistä voimaloista... sivulla 81 mainitaan: Kahden kilometrin sisällä voimaloista sijaitsee 33 asuinrakennusta.

2. Arvelemme, että Suomen vaihtelevat talviset sääolot tekevät mittaukset ja mallinnukset haasteellisiksi verrattuna esim. Saksan sääoloihin. Tämä aiheuttaa mökkiläisissä kysymyksiä ja pelkoakin mm. talvella siivistä irtovista ja pitkälle lentävistä jääpaloista. Pelko on aiheellinen, koska 100 m pitkä lapa halkoo hurjalla vauhdilla erilämpöisiä ilmakerroksia. Miten oikeasti estetään se, että lapa ei jäädy ja sula vuorotellen ja sinkoa arvaamattomasti jäitä ympärilleen. Pahimmassa tapauksessa ihmisten päälle! Ensin pitäisi rakentaa koevoimala kauas asutuksesta, jotta päästäisiin tutkimaan sen vaikutuksia ympäristöönsä Suomen vaihtuvissa sääoloissa.

3. Tuulivoimalan tuottaman melun ja infraäänien tärkein selittävä tekijä on tuulimyllyn siiven kärjen pyörimisnopeus, joka on suoraan verrannollinen siiven pituuteen. Nykyisin suurimpien tuulimyllyjen lavan pituus on 60-80 m, jolloin siiven kärjen nopeus voi olla yli 200 km/h. Nyt suunnitelmassa olevien tuulimyllyjen siiven pituus on 100 m, jolloin siiven kärjen nopeus voi olla jopa 300 km/h. Tällöin siiven kärjen nopeus ja samassa sen tuottama melu ja infraääni ovat noin 1,5-kertaiset olemassa oleviin suurimpiin tuulivoimaloihin verrattuna (viittaus arviointiohjelman sivulle 32).

4. ”Tuulivoimaloiden tuottama infraääni on täysin ainutlaatuista verrattuna luonnon infraääniin. Se on erittäin kapeakaistaista ja pitkiä aikoja kerrallaan jatkuvaa. Luonnossa esiintyvä pitkäkestoinen infraääni on luonteeltaan taustakohinaa, johon ihminen on sopeutunut. Tuulivoimaloiden tuottama infraääni on muodoltaan puhdasta ja luonteeltaan konemaista sykkivää signaalia, jota ihmisen elimistö ei ole sopeutunut käsittelemään.” (tvky.info internetistä)

5. Alla lainausta Työ- ja elinkeinoministeriön 16.6.2017 antamasta tiedotteesta:

”Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy, Säteilyturvakeskus, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Helsingin yliopisto ja Helsinki Ear Institute toteuttivat yhteistyössä selvityksen tuulivoimaloiden tuottaman äänen vaikutuksista ihmisten terveyteen. Selvityksessä tarkasteltiin tuulivoimamelua ja erityisesti tuulivoimaloiden tuottaman infraäänien vaikutuksia. Selvitys koostuu VTT:n johdolla toteutetuista mittauksista sekä laajasta kirjallisuuskatsauksesta kansainväliseen tutkimukseen.

Terveysselvityksen mukaan mitatut infraäänitasot ovat samaa suuruusluokkaa tuulivoimaloiden lähellä ja kaupunkiympäristössä. Selvityksessä todetaan, että olemassa olevien tutkimusten perusteella tällaisissa ympäristöissä esiintyvien infraäänitasojen suorista terveyshaitoista ei ole tieteellistä näyttöä. On esitetty mekanismeja, joilla pienet infraäänitasot voisivat vaikuttaa terveyteen, mutta niiden merkityksestä ei ole riittävä näyttöä. Tutkijat toteavat yksimielisissä johtopäätöksissään, että tutkimuksia infraäänien pitkäaikaisista terveysvaikutuksista on vähän ja lisätutkimukset ovat perusteltuja.

Tuulivoiman vaikutuksia terveyteen on päätetty selvittää lisää tänä syksynä käynnistettävällä jatkotutkimuksella, joka tullaan todennäköisesti toteuttamaan valtioneuvoston yhteisen selvitys- ja tutkimustoiminnan TEAS-rahoituksella. Jatkotutkimuksessa tullaan selvittämään tuulivoimaloiden yhteyttä lähiasukkaiden terveydentilaan, infraäänien vaikutusta oireiluun ja fysiologisiin reaktioihin sekä tuulivoiman aiheuttamia äänitasoja asuntojen sisätiloissa.

Hallitus sopi nyt julkaistujen selvitysten teosta marraskuussa 2016 annetun, vuoteen 2030 tähtäävän kansallisen energia- ja ilmastostrategian yhteydessä. Strategian mukaan TEM teettää riippumattoman ja kattavan selvityksen tuulivoiman terveys- ja ympäristöhaitoista ennen uusiutuvan sähkön tuotantotukea koskevan lain valmistelua.”

6. Tuulivoiman vaikutusta ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin on tutkittu eri maissa. Mielestämme Suomessa ei ole riittävästi pitkäaikaisaltistuksesta tutkittua tietoa, koska tuulivoimaloita (huom. pienempiä kuin tässä hankkeessa) on ollut suhteellisen vähän aikaa. Ks. edellä kohta 5, Työ- ja elinkeinoministeriön tiedote!

7. Osalla mökkiläisistä on kokemusta tuulimyllyistä omalla asuinpaikkakunnallaan. Kokemuksen mukaan pienemmistäkin tuulimyllyistä (esim. Ilmajoen Santavuori: 17 myllyä, napakorkeus 137 m, säde siivelle 63 m ja kokonaiskorkeus 200 m) kuuluu ääntä vaihtelevasti eri tuulilla ja eri paikkoihin. Meluvaikutus korostuu yöaikaan, kun on kuulasta ja maan pinnan ilmakerrokset jäähtyvät, mikä on haitallista ihmisten nukkumisen kannalta.

Me mökkiläiset haluamme jatkossakin kuulla Isojärven ympäristön metsissä vain tuulen ja lintujen äänet emmekä massiivisten tuulimyllyjen siipien aiheuttamaa melusaastetta! Luonnon ja se tuottaman rauhan vuoksi olemme mökkimme Isojärven rannalle rakentaneet – myös tuleville sukupolville!

8. Suomen ympäristöterveys ry:n (SYTe ry) pilottitutkimuksessa ”Tuulivoimaloiden infraäänien vaikutus sen leviämisen perusteella voimaloiden ympäristössä oleskelevien terveyteen Suomessa” (Markku Mehtätalo ym. 2019) todetaan: Infraääni aiheuttaa terveyshaittoja jopa 15-20 km etäisyydellä tuulivoimaloista – riskietäisyys kasvaa voimaloiden tehon, määrän tai korkeuden kasvaessa tai pitkäaikaisaltistuksessa.”

9. YVA-ohjelmassa s. 94 kappaleet 25-27 Haitallisten vaikutusten ehkäisy ja lieventäminen, Arvioinnin todennäköiset epävarmuustekijät sekä Vaikutusten seuranta jättävät monta kysymystä avoimeksi. Huolehditanko asukkaiden ja mökkiläisten terveysmittauksista (infraäänit, muut meluhaitat) todella pitkäjänteisesti? Kuullaanko heidän omia kokemuksiaan? Suunnittelussa on Suomen ja Euroopan suurimmat tuulivoimalat, joiden vaikutuksesta ihmiseen ja luontoon ei ole olemassa tutkittua tietoa. Mistä saadaan oikeaa ”mallinnustietoa” näin isojen tuulimyllyjen

yhteisvaikutuksesta? Ensimmäiset jättimylyt pitäisi rakentaa todella kauas ihmisasutuksesta, ja sitten vasta olisi mahdollisuus tehdä todellisia melu- ja infraääni mittauksia tulevaisuuden varalle.

10. Hautakylä-salissa 20.1.2020 esillä olleet melumallinnus-, äänimallinnus- ja havainnekuvat on tehty huomattavasti pienemmällä myllyillä kuin nyt suunnitellut. Ne antavat ihmiselle väärän kuvan myllyjen todellisesta koosta ja vaikutuksesta heihin ja maisemaan. Nyt suunnitellut mylyt (300m) ovat jättitorneja verrattuna esim. Näsinneulaan (huippu on 168 m ja näköalatasanne 120 m)!

11. Melumallinnuksessa on kuvien mukaan käytetty voimalana V162. Kun sen googlettaa, on kyseessä 5,6 MW voimala. Nythän alueelle ollaan suunnittelemassa enintään 10 MW voimaloita, joten koko melumallinnuksen lähtökohtataso tuntuu olevan väärä. Netistä löytää suomalaisen melumallinnuksen, jossa 4,2 MW:n tuulivoimalan lähtömelutasoksi oli laskettu 110 dB. Hautakylä-salissa esillä olleissa melumallinnus kartoissa (17.1.2020 Numerola Oy) lähtömelutaso on 108 dB ja napakorkeus 200 m. Tuntuu vähintäänkin oudolta, että suuremmat tuulivoimalat tuottaisivat vähemmän melua kuin olemassa olevat pienemmät, joilla on tehty melumittauksia!! Käsitksemme mukaan viranomaiset/päätäjät eivät voi perustaa julkista päätöksentekoaan tulevaisuudessa mahdollisesti kehittyvään tekniikkaan, eivätkä jättää huomiotta osoituksia melumallinnuksen virheellisyydestä.

12. Myös välkevaikutusmallinnukset (17.1.2020 Numerola Oy) oli tehty pienemmällä tuulivoimalalla V162 (siis todennäköisesti 5,6 MW voimalalla) eli paljon pienemmällä kuin nyt ollaan suunnittelemassa. Esillä olleessa mallinnuksessa napakorkeus on ilmoitettu oikein (200 m) ja roottorin halkaisija 162 m eli siiven pituus siis 81 m. Olisi kohtuullista, että Numerola Oy (Sitowisen ja Energiequellen pyynnöstä!) olisi kertonut Hautakylä-salissa esillä olleissa havainnekuviissa tuulivoimaloiden kokoluokan (5,6 MW), joita kuvissa on käytetty. YVA-arviointiohjelmanhan pitää olla myös tavallisen kansalaisen ymmärrettävässä muodossa.

13. Kun ympäristölle aiheutuva melurasitus on 10 MW:n voimaloilla olennaisesti suurempi kuin mallinnettu, uskomme, että melu ylittää tuulivoimameluasetuksen ohjearvot ja myllyille pitäisi vaatia ympäristölupa. Ympäristölupatarpeen arviointi on kokonaisarviointia ja mielestämme näin isossa hankkeessa ja ennalta mallintamattomien seurauksien vuoksi myllyille pitäisi joka tapauksessa vaatia ympäristölupa. Vaadimme näin suuren teollisen sähköntuotantolaitoksen suunnittelussa haettavaksi ympäristölupaa AVI:lta. Ymparisto.fi sivuilla sanotaan ”Tuulivoimalalta voidaan kuitenkin edellyttää ympäristölupaa, mikäli toiminnasta saattaa aiheutua naapurussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta melu- tai välkevaikutuksista johtuen lähialueiden asukkaille.” Kysymmekin: Kuka siis Suomessa ja maakunnassa oikeasti valvoo ja on vastuussa ihmisten terveydestä tuulivoimaloiden koon ja tehojen kasvaessa?

Mökkiläisen näkökulmasta tuulimylyt ja niiden rakentaminen tuhoavat ja pilaavat maiseman ja luonnon.

14. Alla oleva on lainaus tuulivoimahankkeen vaikutuksista virkistyskäyttöön. Massiiviset mylyt ja niiden perustukset, tiet, sähköasemat ja -linjat vaativat todella ison alueen ympäriltään, mikä pilaa maiseman peruuttamattomasti. Tällä on taatusti vaikutusta ihmisen kokemukseen koskemattomasta luonnosta. Sillä on selvä negatiivinen vaikutus lähialueen virkistyskäyttöön! Alkuperäinen maisema, ulkoilu, retkeily, metsästys- ja marjastusmaat ovat menetetty tuulimylyjen myötä (viittaus arviointiohjelman sivulle 84).

15. Arpaisten retkeilyalue on mökkiläisten ja monen muun suosima ulkoilualue. Arpaisten vaellusreitti kulkee tuulivoima-alueen poikki. Kuinkahan moni haluaa enää jatkossa vaeltaa, retkeillä tai maastopyöräillä teollisella tuulivoima-alueella? Alueen luontomatkailun kehittämisestä tuulimylyjen lomassa on turha puhua (viittaus arviointiohjelman sivulle 88).

16. Otetaanko tuulimyllyjen sijoittelussa huomioon, että tällä hetkellä mökkiemme ympärillä kasvava metsä tulee päätehakkuihin huomattavasti aiemmin kuin tuulivoimalan elinkaari (25v+25v)? Metsäyhtiö UPM:n omistama metsä voidaan kaataa mökkiemme ympäriltä toki aiemminkin. Siinä vaiheessa olemme ”avoimella kentällä” suhteessa tuulimyllyihin. Onko siis mitään takeita siitä, että ympäröivä metsä suojaa mökkiläistä edes vähän tulevina vuosikymmeninä?

17. YVA-ohjelmassa ei ole havainnekuvia tuulimyllyjen sijoittumisesta maisemaan. Info tilaisuudessa 20.1.2020 Hautakylä-salissa oli muutamia havainnevalokuvia esillä. Isojärven osalta kuvauspaikka oli mökkiläisille helposti tunnistettava. Valokuvan ja maastokarttojen perusteella voi laskea, että kuvaan sijoitetut myllyt sijaitsevat oikeilla paikoilla, mutta niiden korkeus on väärä. Niiden korkeus on selvästi vähemmän kuin suunnitellut 300 m korkeat myllyt. Joka tapauksessa kuvista käy ilmi, että lähimpien myllyjen melua tuottavista siivistä avautuu esteetön yhteys Isojärvelle. Valokuvasta ei siis saa oikeaa mielikuvaa tuulimyllyjen vaikutuksesta Isojärven loma-asuntojen maisemaan!

18. Mökkiläisinä olemme myös huolissamme linnuista, jotka vuosittain muuttavat alueella ja viihtyvät järvellämme. Maakotkakin on nähty liitelevän järvellämme useampana kesänä! Arvelemme sen asuvan lähialueella. Kesäöinä olemme nähneet myös lepakoita! Vaikka emme ole biologeja tai muita luontoasiantuntijoita, niin ymmärrämme, että tuulimyllyt häiritsevät lintujen muuttoa ja pesintää. Matosuon suoalue on tärkeä lintujen pesimä ja muuttoalue.

19. Mökillämme on oma kaivo, joka on ollut kahden mökin käytössä jo yli 20 v. Maallikkona arvelemme, että massiivisten tuulimyllyjen ja logistiikan rakentaminen saattavat vaikuttaa myös alueen pohjaveteen ja sen virtauksiin. Tällä hetkellä ELY:n toimesta on onneksi menossa laajempi pohjavesialueiden luokituskarttoitus Etelä-Pohjanmaan alueella. On tärkeää huomioida, että hankealueen läheiselle Kolun pohjavesialueelle esitetään 1E luokitusta! (viittaus arviointiohjelman sivulle 73).

20. Haluamme uskoa, että kaikki arviointiohjelmassa mainittu tapahtuu oikein ja huolella. Meitä huolettaa kuitenkin se, että Suomessa ei ole vielä missään kokemusta tämän kokoluokan tuulimyllyistä. Meillä tavallisilla mökkiläisillä ei ole riittävästi tietoa siitä, mitä kaikkea ympäristölle vaarallisia aineita ja myrkyjä tuulivoimaloissa käytetään. Arvelemme kuitenkin, että myllyn siipien pyöriminen vaatii öljyä ja muita voiteluaineita? Jäänestoa? Kuka aineiden/myrkyjen käytöstä vastaa? Ovatko ne todella ympäristöystävällisiä, kuten tuulivoiman väitetään olevan? Aina on mahdollista, että ihmisen rakentama tekniikka ja varmistus pettää. Paperilla ja tietokoneilla tehdyt arviot ja laskelmat ovat aina oletusarvoja suhteessa todelliseen elämään (viittaus arviointiohjelman sivulle 18).

21. Melu ja lentoestevalot ovat hankkeen toteutuessa seuranamme 24/7 seuraavat 25 v + 25 v. ympäröivässä luonnossa ja maisemassa. Siinä emme voi enää puhua luonnon rauhasta! (viittaus arviointiohjelman sivulle 34).

Muut perustelut: Vaikka haemme Isojärven mökeiltämme ja sen ympäristöstä luonnonrauhaa ja hiljaisuutta, niin käytämme myös nykypäivän digitekniikka. Olemme huolissamme massiivisten ja lähellä mökkiämme sijaitsevien tuulimyllyjen vaikutuksesta televisio-, matkapuhelin- ja datayhteyksiin. On enemmän kuin todennäköistä, että myllyjen siipien kiivas pyörimisvauhti vaikuttaa ja hankaloittaa myös matkapuhelin ja dataliikennettä. Osa meistä mökkiläisistä tekee myös etätöitä mökeillä käyttäen internetyhteyttä ja matkapuhelimia. Tähän saakka yhteydet ovat toimineet moitteettomasti ja nopeasti! Miten on jatkossa? (viittaus arviointiohjelman sivulle 91).

23. Pelkäämme loma-asuntojemme huomattavaa arvonalennusta, mikäli tuulimyllyjä rakennetaan tonttiemme viereen ja näköetäisyydelle. Ajattelemme tässä kohdin erityisesti tulevia sukupolvia ja heidän mökkikäyttöään. Me mökkiläiset vaadimme korvauksia Energiequelle-yhtiöltä ja/tai Soinin kunnalta ja Ähtärin kaupungilta mökkikiinteistöjemme arvon alentumisesta. Kukaan ei halua ostaa loma-asuntoa teollisen tuulivoima-alueen vierestä! Esimerkkejä löytyy. Merikarvia lehti (30.5.2019)

kirjoittaa, että loma-asutusten hinnat ovat romahtaneet 47,8 % tuulivoiman vuoksi. Sama tieto löytyy Maanmittauslaitoksen tilastosta.

24. Missähän kaukovalvontakeskus sijaitsee? Jos jotakin yllättävää tapahtuu (aina tapahtuu) miten kauan kestää, että huollon ammattilaiset tulevat paikalle? Arvelemme, että ihan tavallinen Soinin tai Ähtärin sähkömies ei riitä massiivisen tuulivoiman huoltomieheksi. Epäilemme, että ammattihoitajien osalta työllistävä vaikutus lähialueelle on minimaalinen (viittaus arviointiohjelman sivulle 18).

25. Miten tapahtuu, kun ukkonen iskee tuulimyllyihin?

26. Emme usko, että tuulivoimahankkeella on kauaskantoinen työllistävä vaikutus alueen asukkaille ja yrittäjille. Rakennusvaiheessa metsätyöt ja soranajo saattavat työllistää joitakin paikallisia yrittäjiä. Olemme havainneet, että varsinaiset voimalan rakentajat tulevat muualta, usein ulkomailta. Näin on käynyt muissakin kunnissa, joiden alueelle on tuulivoimaloita rakennettu. Teiden auraaminen myllyille tuskin kovin monta ihmistä työllistää (viittaus arviointiohjelman sivulle 88).

27. YVA:ssa mainitusta tuulivoimakyselystä. Mielestämme kyseessä ei ole laaja kysely, koska se koskee vain 2073 kansalaista ja 1322 kuntapäättäjä! Huom. Etelä-Pohjanmaalta vain 4 %. Lisäksi kysely on jo vanhentunut (2013). Kyselyn tilaajat ovat kaikki tahoja, joilla on myönteinen kanta tuulivoimaan ja se tuottaa heille rahaa! Muutamat taulukot, joita nettisivuilta löytyy ko. kyselystä antavat toki tekijän toivoman kuvan kansalaisten (reilu 3000) myönteisestä suhtautumisesta tuulivoimaan. Kysymys: "Miten suhtautuisit, jos kesämökkikuntaanne rakennettaisiin tuulivoimapuisto?" on harhaanjohtava. Vastauksessa kysymys herättää mielikuvan jossakin kaukana horisontissa siintävästä muutamasta pienestä tuulimyllystä, jotka eivät häiritse minun mökkirauhaani! Lisäksi nyt on modernia kannattaa "puhdasta uusiutuvaa energiaa", jos se ei siis häiritse loma-asumistani! Monikohan kyselyyn vastanneista olisi vastannut myönteisesti tuulivoimalle, jos kysymys olisi muotoiltu oikeasti tosiasioiden mukaan. Eli "miten suhtautuisit, jos kesämökkisi viereen (1-2 km päähän) rakennettaisiin useita 300 m korkeita tuulivoimaloita? Saman kysymyksen voisi esittää kuntapäättäjälle! (viittaus arviointiohjelman sivulle 83)

28. Ymmärrämme, että tätä laajaa tuulivoimahanketta perustellaan pienen Soinin kunnan ja Ähtärin kaupungin taholta lisääntyvillä kiinteistöverotuloilla. Suomen karttaa katsellessa herää ajatus, että köyhtyvät pienet kunnat ja kaupungit ovat olleet kovasti tuulivoimafirmojen mieleen. Aika monen saksalaisenkin firman? Aamulehden artikkelista 18.1.2020 välitty kuva, että pieniä ja köyhtyviä kuntia käytetään törkeästi hyväksi saksalaisten tuulivoimafirmojen taholta. Saksassa firmat ovat hädässä, koska tuulivoima ei ole siellä enää suosiossa. Toivottavasti Soinin ja Ähtärin virkamiehet ja kuntapäättäjät eivät usko kaikkea, mitä heille Energiequellen taholta kerrotaan, koska tässä piilee vaara, että ihmisten terveydellä ja kauniilla luonnolla ei ole enää mitään painoarvoa, kun raha on ainut konsultti! Tuulivoimaloiden oikealla sijoittelulla ja ihmisiä kuuntelemalla päästäisiin parempiin tuloksiin.

29. Olemmekin hämmästyneitä Soinin kunnan päättäjien ja viranhaltijoiden piittaamattomuudesta kuntalaisista ja mökkiasukkaista, jotka vastustavat tuulivoimaloita omalle nurkalleen! Päättäjät ja virkamiehet eivät halua kuulla tuulivoiman negatiivisista puolista. Asioita on valmisteltu kiireellä ja kuntalaiset ja mökkiläiset ovat saaneet tietoa jo päätetyistä asioista sattumalta ja itse asioita "kaivelemalla". Väistämättä herää ajatus, että mitkä ovat kunnan päättäjien mahdolliset kytkökset tuulivoiman mahdolliseen tuottoon esim. maanomistuksen, kalliomurskealueen omistuksen, urakoinnin tms:n kautta? Toivottavasti kaikkien kunnan päättäjien ja viranhaltijoiden toimet kestävät kriittisen tarkastelun.

Kunnanhallituksen kokous (jossa hyväksyttiin kunnan YVA-lausunto tästä asiasta) oli järjestetty päällekkäin ma 20.1.2020 jolloin oli infotilaisuus hankkeesta Hautakylän koululla. Kunnanjohtaja ja osa kunnanhallitusta oli osan aikaa paikalla, mutta poistuivat ennen loppukeskustelua omaan

kokoukseensa! Soinin uusi kunnanjohtaja toteaa Ilkka lehden (13.1.2020) haastattelussa: ”Pienessä kunnassa asuvan on esimerkiksi huomattavasti helpompi vaikuttaa niihin asioihin, jotka vaikuttavat hänen arkiseen elämänlaatuunsa.” Kyseessä on Suomen ja Euroopan laajuudessa mittavin tuulivoimahanke, joka toteutuessaan taatusti vaikuttaa alentavasti monen soinilaisen arkielämän laatuun tulevina vuosina!

30. Kuka siis kantaa lopullisen vastuun mahdollisista haitoista ihmisille? Korvaako Soinin kunta ja Ähtärin kaupunki tekemästään päätöksestä aiheutuvat haitat asukkaille ja mökkiläisille? Näitä ovat mm. lisääntyvät terveystutkimukset ja sairastumisista johtuvat menot, kalliit melutasotutkimukset ja kiinteistöjen arvonlasku. Johtava luottamusmies Soinin kunnasta vastasi 20.1.2020 hänelle esittämään kysymykseen: Mitä Soinin kunta tekee, jos asukkailla ilmenee tuulivoimasta esim. terveyshaittoja? Kuntapäättäjä vastasi, että he pysäyttävät tuulimyllyt. Sanoin, että eipähän taida kunnan toimivalta enää siinä vaiheessa riittää myllyjen pysäyttämiseen!

31. Olemme tietoisia maakunnallisista, kansallisista ja kansainvälisistä tavoitteista lisätä tuulivoimaenergiaa. Mielipiteemme on, että tällä tuulivoimahankkeella ei pelasteta maakunnan, Suomen tai maailman ilmastoa tai kasvavaa energiatarvetta. Suurimmat ilmaston saastuttajat tulevat ihan muualta kuin Suomesta. Ajattelemme, että tällä hankkeella uhrataan alueen asukkaiden hyvinvointi ja turvallinen elinympäristö.

32. Jokaisen on helppo kannattaa tuulivoimaa niin kauan kuin myllyt ovat kaukana omasta asunnosta tai kesämökistä! Me, jotka asumme ja lomailemme suunniteltujen tuulimyllyjen vieressä, olemme oikeutettuja puolustamaan omaa ja perheidemme tervettä asuinympäristöä, elinpiiriä ja hyvinvointia. Näin siitäkkin huolimatta, että meidät leimataan ennakkoluuloisiksi kehityksen jarruiksi tai ”luulosairauksiksi”! On yleisesti tiedossa, että tuulimyllyjen läheisyydessä eläviä ihmisiä on sairastunut. Osa on joutunut lähtemään omasta kodistaan, koska jatkuva melu häiritsee arkielämää, yöunta ja lopulta sairastuttaa ihmisen.

Lopuksi:

Koemme velvollisuudeksemme puolustaa hankealueen asukkaiden ja loma-asukkaiden oikeutta luonnonrauhaiseen ja terveeseen elämään sekä asumiseen myös tulevaisuudessa.

Olemme todella huolissamme suunniteltujen tuulivoimaloiden valtavasta koosta, suuresta määrästä ja niiden läheisyydestä meihin mökkiläisiin ja alueen asukkaisiin. Murehdimme myös tuulimyllyjen negatiivisista vaikutuksista ihmisten terveyteen, ympäristöön, luontoon ja maisemaan.

Toivomme, että edellä esittämämme Isojärven mökkiläisten mielipiteet otetaan todesta Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen suunnittelussa!

Mielipide 4

Asumme vajaan 3 kilometrin päässä lähimmästä tuulivoimalasta ympärivuotisesti. Vastustamme tuulivoimalapuiston rakentamista. Olemme huolissamme varsinkin infraäänien aiheuttamista terveyshaitoista.

Mielipide 5

Mökkiläisinä vastustamme tuulivoiman rakentamista Kimpilamminkankaan alueelle. Soini tarjoaa mökkiläiselle monipuolisen RAUHALLISEN JA HILJAISEN luonnon, kasveineen ja eläimineen. Luonnon oma puisto. Entä sitten jos ihminen rakentaa sinne oman ”puiston”, teollisuusalueen? Meteli on ympärivuorokautista! Ja entäs ne infra-aallot? Asiaa ei ole tutkittu siltä osin vielä riittävästi. Luontoliikuntaamme kuuluu myös metsästys, jonka puolesta olemme erittäin huolissamme! Kyllä eläimet kaikkoo.

Santavuoren (Ilmajoki) "puisto-alueesta" meillä on todella epämiellyttävät ja karneat kokemukset. Ei enää vaellella siellä kuin ennen, ei myöskään metsästyskanakoiramme. Hakulenkit olivat käskystä lyhyitä ja palasi nopeasti päyillen vierelle. Ei siellä ollut eläimiäkään! Tämä on yksi tärkeä seikka joka huolestuttaa! Soinin monet järvet ja lammet heijastavat aivan varmasti ääniä entistä paremmin, ifra-aaltoja myös! Lintujen muuttoreitti ei kuulemma ole mekittävä alueella? Sitäkään vähää ei sitten ole jos "puisto" tulee! Entäs ne kaiken yläpuolella aamuauringossa välkehtivät siivet ja äänet, pitää mennä sisälle aamukahville ja panna linnunlaulukasetti päälle! Olen aina ihmetellyt, kuka älypää on keksinyt tämän harhaanjohtavan sanan, tuulivoimapuiston, kyseessä on ympärivuorokautista teollisuutta harjoittava yritys kaikkine ympäristöhaittoineen, TEOLLISUUSALUE!!! EI TÄLLE HANKKEELLE !

-Arpaisten vaellusreitin merkityksen uudelleen arviointi

-metsästykselle ja luonnossa liikkuville aiheutuvat haitat uudelleen arviointiin

-kiinteistöjen arvonalennus ja tonttien kiinnostavuus uudelleen arviointiin

Mielipide 6

Vaadimme, että hanketta ei toteuteta (VE 0) ja että Soinin kunta sekä Ähtärin kaupunki keskeyttävät kaavoitusprosessin. Emme hyväksy Kimpilamminkankaan tuulivoimahanketta ja sen aiheuttamia, lähiympäristöömme kohdistuvia kohtuuttoman mittavia ja peruuttamattomia vaikutuksia. Pyydämme, että ELY-keskus ottaa mielipiteemme kokonaisuudessaan huomioon antaessaan lausuntoaan asiasta.

Yleistä: Emme pidä arviointiohjelmaa riittävänä ja kyseenalaistamme myös asiantuntijoiden puolueettomuuden sekä kyseisen alueen ominaispiirteisiin perehtyneisyyden. Ohjelmasta muodostamamme yleiskuvan mukaan tuulivoimahankkeelle epäedullisia seikkoja vähätellään ja hankkeelle suotuisia seikkoja korostetaan. Jäljempänä yksityiskohtaisia havaintojamme, joita alueen lähiasukkaina parhaimman tietomme mukaan yritämme oikaista, jotta asiasta tehtävät päätökset perustuisivat totuudenmukaisiin tietoihin. Kyseenalaistamme useat asiantuntijoiden faktoina esittämät asiat ja huomautamme myös havaitsemistamme selkeistä virheistä sekä ristiriitaisista tulkinnoista. Lisäksi huomautamme, että arviointiohjelmassa ei tule käyttää harhaanjohtavia ja kaunistelevia termejä kuten tuulipuisto (s. 13, 65) tai tuulivoimapuisto (12, 20, 85), koska kyseessä on teollisuusalue.

Hankkeen suunnittelu: YVA-ohjelmasta on havaittavissa hankkeen ripeä aikataulu, joka asettaa omat haasteensa ympäristövaikutusten selvittämiseen ja arviointiin. Koska hankkeen YVA- ja kaavamenettely toteutetaan samanaikaisesti, voidaan ne sovittaa yhteen (s. 9). Energiequelle on aloittanut hankkeen esisuunnittelun vuonna 2018 (s. 13). Kuvan 2-2 alustavan aikataulukaaavion mukaan ympäristöselvitykset aloitettiin jo toukokuussa 2019 (s. 10), ennen kuin asiasta virallisesti julkisuuteen oli edes tiedotettu. Ensimmäinen hanketta koskeva yleisötilaisuus järjestettiin kesäkuussa 2019 Soinissa Hautakylällä. Kaavoitusaloitteet hyväksyttiin Ähtärin kaupungissa lokakuussa 2019 ja Soinin kunnassa marraskuussa 2019 (s. 9). Jotta ilmastopoliittisiin tavoitteisiin päästäisiin, on tuulivoimalle kaavoitettava maa-alueita ja myönnettävä rakennuslupia riittävän nopealla aikataululla (s. 11). Mielestämme riittävän nopeaan aikatauluun pyrkiminen vaarantaa hankkeen kattavan ja perusteellisen suunnittelun.

Myös Soinin kunta ja Ähtärin kaupunki ovat huomioineet asian antaessaan lausuntoaan ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta: "YVA-ohjelmasta on kuitenkin havaittavissa hankkeen ripeä aikataulu, joka asettaa omat haasteensa vaikutusten selvittämiseen." Kiirehtiminen vaarantaa huolellisen hankesuunnittelun ohella myös osallisten riittävän huomioinnin. Mikäli kulissien takana valmiiksi päätetyt asiat tuodaan viralliseen päätöksentekoon, voidaan aiheellisesti kyseenalaistaa, toteutuuko kuntalaisen lakiin kirjattu oikeus vaikuttaa omaan asuinympäristöönsä.

Tuulivoimahankkeen suunnittelun lähtökohtana on sijoittaa voimat tuulivoimatuotannon kannalta tehokkaasti ja taloudellisesti (s. 13). Sähkönsiirron edellyttämän voimajohdon ja mahdollisten sähköasemien aiheuttamien kustannusten takia alueelle voidaan toteuttaa vain laajuudeltaan varsin mittava tuulivoimahanke (s. 20). Energiequellen, Soinin kunnan ja Ähtärin kaupungin toiminnassa korostuu hankkeesta vastaavan aggressiivinen ja nopeatahtinen eteneminen, mikä asettaa kaavoituksen outoon tilanteeseen. Kaavoitusprosessin idea ei toteutu, jos hankesuunnittelu ohjaa kaavoitusta eikä päinvastoin. Tällöin ei voi myöskään toteutua yhteiskunnan (kunnan tai sen asukkaan) etu vaan ainoastaan hankesuunnittelijan etu. Hankkeen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota hankealueen ympäristöön sekä lähialueiden asutukseen (s. 13). Tuulivoimaloiden sijoittelun esisuunnittelussa on huomioitu alueen vakituinen asutus ja loma-asutus, tiedossa olevat luontoarvot sekä maankäyttömuodot (s. 20). Tuulivoimaloiden sijoittelu on tehty mallinnusten perusteella noudattaen vaihtoehtokohtaista minimietäisyyttä asutukseen (s. 20). Arviointiohjelmassa ei kuitenkaan kerrota esimerkiksi, minkä tehoisille tuulivoimaloille mallinnus on tehty ja mitä minimietäisyytenä on käytetty. Minimietäisyyteen emme saaneet vastausta 20.1.2020 yleisötilaisuudessa. Menettelyn yksi tärkeimmistä tavoitteista on lisätä kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa hankkeiden suunnitteluun. Yleisötilaisuuksissa toivotaan saatavan myös tietoa yleisöltä hankkeen suunnittelun edistämiseksi. (s. 9) Väärinkäsitysten välttämiseksi ja turhan tiedon toimittamisen ehkäisemiseksi on syytä tarkentaa, millaista tietoa yleisöltä toivotaan saavan. Yleisötilaisuudessa 20.1.2020 paikalla olijoille tehtiin harvinaisen selväksi, että esimerkiksi luontohavaintojen suhteen on aivan eri asia, tekeekö ne 20 vuotta alan koulutusta ja kokemusta omaava biologi vai ns. normaali ihminen. Kouluttautuneiden ja kokeneiden konsulttien olisi kuitenkin syytä muistaa, että lähialueen pitkäaikaisilla asukkailla on usein paras tietämys hankealueesta ja sen ominaispiirteistä. Ympäristöselvitysten lyhytaikaiset maastokäynnit ovat saattaneet jättää 2820 hehtaarin laajuisen hankealueen tuntemuksen paikoitellen puutteelliseksi.

Hankkeesta vastaava Saksalainen Energiequelle on aktiivisesti laajentanut toimintaansa Suomessa. Yhtiö on valinnut Suomen yhdeksi päämarkkina-alueekseen. (s. 3) Kauppalehdessä 10.10.2019 uutisoidaan, että Saksassa tuulivoiman rakentaminen on romahtanut nopeasti. ”Alan yritysten mukaan syytä rakentamiseen on käytännössä kaksi. Keskeisin niistä on yleisen mielipiteen kääntyminen tuulivoimaa vastaan. Maalle nousevia tuulimyllyjä vastustetaan lähes kaikkialla Saksassa yhä kiivaammin, koska ne pilaavat maiseman, pitävät kovaa ääntä ja ovat uhka tietyille eläin- ja lintulajeille.” Yli tuhat kansalaisjärjestöä Saksassa vastustaa tuulivoimaa ja jopa sairaskassat ovat ottaneet käyttöön oman koodin tuulivoimasta aiheutuville sairauksille. Emme pidä hyväksyttävänä sitä, että ulkomainen toimija kotimarkkinoidensa hiipuessa valloittaa Suomen syrjäkylät ja tuhoaa paikallisten elinympäristön asuinkelvottomaksi. Se on toimintana verrattavissa rikkaiden maiden kehitysmaissa harrastamaan riistoon.

Hankkeen alueellinen merkitys: Hankkeen toteutumisella on arviointiohjelman mukaan positiivisia aluetaloudellisia vaikutuksia. Tuulivoimahanke lisää työllisyyden kasvun ja yritystoiminnan lisääntymisen kautta yhteisöverojen lisäksi kuntien kunnallis- ja kiinteistöveroja. Alueen maanomistajille maksetaan vuokratuloa alueen hyödyntämisestä tuulivoimatoimintaan. Tuulivoimahankkeella tulee toteutuessaan olemaan positiivisia vaikutuksia myös alueella toimiviin suunnittelu- ja rakennusalan yrityksiin suunnittelu- ja rakennusvaiheessa. (s. 13) Alueen maanomistajia ovat UPM, Vapo Oy, Finsilva Oyj, Metsähallitus sekä muutamat yksityiset henkilöt. Suurin osa alueen maanomistuksesta kuuluu yrityksille, jotka eivät maksa veroja vuokratuloistaan Soiniin tai Ähtäriin. Vuokratulojen ja niistä maksettavien verojen vaikutus on vähäinen, joten tämä on otettava huomioon alueellista merkitystä arvioitaessa.

Myös lupauksiin paikallisten yritysten ja työntekijöiden työllistymisestä on suhtauduttava kriittisesti sekä hankkeen rakennusvaiheessa että toiminnan aikana. Tuulivoimahanke työllistää alueen asukkaita rakentamisvaiheessa ja käytön aikana, ja hankkeella on myös laajempia myönteisiä

aluetaloudellisia vaikutuksia (s. 88). Elinkeinotoimintaan liittyviä vaikutuksia arvioitaessa käytetään lähtötietoina lähiseudun elinkeinojen nykytilaa sekä tuulivoimahankkeista tehtyjä tutkimuksia, erityisesti vuonna 2019 valmistunutta raporttia ”Tuulivoiman aluetalousvaikutukset, Työllisyysluvut ja aluetalousvaikutukset elinkaaren eri vaiheissa” (s. 88). Kyseinen raportti on Suomen Tuulivoimayhdistyksen ry:n teettämä, joten emme pidä siinä esitettyjä myönteisiä aluetaloudellisia vaikutuksia täysin uskottavina. Toiminnan aikana tuulivoimaloiden käyttöä valvotaan ja vikoja korjataan kaukovalvonnan avulla (s. 18). Maakuntakaavan kaavaselostuksessa todetaan, että tuulivoimaloiden käytön aikaista työllistävyyttä maakunnassa on vaikea arvioida, sillä osa huolto- ja ylläpitohenkilöstöstä saattaa tulla maakunnan ulkopuolelta ja todellisuudessa vaikutukset aluetalouteen jäävät laskennallisia arvoja pienemmäksi. Esimerkiksi Kurikassa Ponsivuoren tuulivoimaloita pystyttävä yritys oli brittiläinen ja monet työntekijöistä skotlantilaisia, irlantilaisia tai portugalilaisia. Työntekijöiden kerrottiin asuvan lähialuiden kunnissa ja jättävän sitä kautta rahaa kauppaliikkeisiin. (<https://www.kurikka-lehti.fi/uutiset/ponsivuorelle-nousee-tuulivoimaloita6.62.521201.4d47e86c88>) Mikäli tuulivoimahankkeen työllistämisaikutukset ulottuvat pääsääntöisesti ainoastaan alueen päivittäistavaraliikkeisiin, kovin laajoja myönteisiä aluetaloudellisia vaikutuksia hankkeella ei voi olla. Kuntien kiinteistöverojen merkitys on tullut hankkeen vastustajille varhaisessa vaiheessa selväksi. Vaadimme silti, että Soinin kunta ja Ähtärin kaupunki esittävät julkisuuteen omat laskelmansa voimaloista saatavista kiinteistöverotuotoista kattavasti eri toteutusvaihtoehtoineen. Yleisötilaisuuksissa 20.1. ja 21.1.2020 hankkeesta vastaava esitteli kiinteistöverotuottojen vuosittaisen yhteismäärän molempien kuntien osalta, mikä ei ole riittävän yksityiskohtainen tieto kuntissa tehtävien päätösten tueksi. Laskelmissa tulee huomioida kaikki kiinteistöveroon vaikuttavat asiat, joita käsittääksemme voivat olla esimerkiksi voimaloiden teho sekä ajan kulumisen ts. voimaloiden ikääntyminen. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa tarkastellaan vaihtoehtoja VE 1 ja VE 2, joten myös kuntien tulee arvioida hankkeesta aiheutuvia vaikutuksia vaihtoehtokohtaisesti hankkeen koko elinkaaren ajalta eli noin 50 vuoden mittaiselta ajanjaksolta.

Tiedottaminen: Arviointiohjelmassa kuvataan, mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia suunnittelun aikana tullaan selvittämään sekä miten arviointi ja siihen liittyvä tiedottaminen ja vaikutusalueella asuvien osallistuminen arviointiin järjestetään (s. 5). Arviointiohjelma ei kuitenkaan tarkemmin määrittele tiedottamisen järjestämistä. Hankkeesta pyritään uutisoimaan myös lehdistötiedottein ja -tilaisuuksien avulla paikallislehtiin ja muihin medioihin (s. XI). On syytä täsmentää, miten esimerkiksi uutisointi käytännössä aiotaan toteuttaa. Yleisötilaisuudessa 21.1.2020 hankkeesta vastaavan projektipäällikkö kertoi yleisötilaisuuksia järjestettävän ”matkan varrella hyvä määrä”. Määritelläänkö ”hyvä” hankkeesta vastaavan, Soinin kunnan ja Ähtärin kaupungin kannalta vai asukkaiden kannalta? Hankkeessa on useita vaiheita, joissa osallisille tarjotaan mahdollisuutta ilmaista mielipiteitään. On varmistettava, että kaikilla osallisilla on riittävä tieto hankkeen olemassaolosta. Tiedottamisen suhteen on varmistettava myös puolueettomuus. Alueella ilmestyvien ja asiasta uutisoineiden paikallislehtien toimittajien joukossa on kuntien luottamushenkilöitä sekä mahdollisia edunsaajia, joiden kirjoituksiin tulee suhtautua kriittisesti. Puhumattakaan eräästä alueen viestintätoimistosta, joka uutisoi kesäkuussa 2019 Hautakylällä järjestetystä yleisötilaisuudesta ja tunnusti jutun kommentteissa ”Energiequelle Oy esitteli vasta hankettaan Hautakylän suunnalta ja teksti juttuun oli heidän toiveidensa mukainen. (<https://www.jpnews.fi/uutiset/hautakylaan-21-tuulivoimalaa/#comments>)

Maakuntakaava: Hankesuunnitelma pohjautuu vahvistettuun maakuntakaavaan, jossa tuulivoimaloiden alueeksi osoitettu alue on nimetty Kimpilamminkankaaksi. Nimi on virheellinen: Kimpilamminkangasta ole olemassa. Tieto on varmistettu maanmittauslaitokselta ja alueen oikea nimi on Kilpilamminkangas, mikä pohjautuu viereiseen Kilpilampeen. Virheellinen nimi on johtanut Soinin ja erityisesti lähialueen asukkaita harhaan, eivätkä he hankkeesta kuullessaan ole osanneet yhdistää sitä ko. alueeseen.

Mielestämme on outoa, että maakuntakaavassa 1614 ha kokoisen alueen nimeksi on valittu n. 25 ha kokoisen kohouman Kilpilamminkankaan (Kimpilamminkankaan) nimi, vaikka valittavana olisi ollut aluetta kuvaavampiakin nimiä, kuten esimerkiksi Matosuon. Matosuon sijainnin olisivat tienneet kaikki lähialueen asukkaat ja varmasti kaikki soinnilaisetkin, sijaitseehan sillä turvetuotantoalue sekä Natura-alueeseenkin nimi osataan yhdistää. Osallisina emme ole voineet vaikuttaa maakuntakaavan valmisteluun ja päätöksentekoon, koska aluetta ei asiakirjoissa ole käsitelty sen oikealla nimellä. Alueen harhaanjohtava ja virheellinen nimi on ollut oleellinen virhe maakuntakaavaa laadittaessa ja siltä osin kyseenalaistamme sen pätevyyden. Hankealue on kooltaan 2820 ha. Maakuntakaavassa Kimpilamminkangas (alue 8) on 1614 ha. Kaavoituksen ja YVA-arviointiohjelman kohteena oleva alue on 1206 ha eli noin 75 % suurempi alkuperäiseen verrattuna. Tällöin ei voida perustella hankealueen sijoittuvan pääosin EteläPohjanmaan maakuntakaavassa tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi osoitetulle alueelle (s. VI). Seudullisesti tai maakunnallisesti merkittävää tuulivoimapuistoa ei voida osoittaa maakuntakaavoissa merkittyjen tuulivoimatuotannolle sopivaksi katsottujen alueiden ulkopuolelle (<https://etelapohjanmaaney.wordpress.com/2019/09/24/tuulivoimaa-mutta-hallitusti/>). Vaikka tuulivoima-alue on osoitettu Etelä-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa tuulivoimaloiden alueeksi (tv) (s. VII), maakuntakaava mahdollistaa silti myös vaihtoehtoisia sijainteja suurille tuulivoimahankkeille.

Ympäristövaikutusten arvioinnit laaditaan asiantuntijatyönä hyödyntäen YVA-menettelyn yhteydessä laadittavia selvityksiä sekä jo olemassa olevaa tietoa (s. IX). Kimpilamminkankaan alue on osoitettu tuulivoimaloiden alueeksi Etelä-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavassa I, joten alueen soveltuvuutta tuulivoimatuotantoon on selvitetty jo vaihemaakuntakaavaa I laadittaessa (s. 20). On syytä huomioida, että maakuntakaavan laadintavaiheessa tehtäviä selvityksiä ja kerättyjä tietoja ei voida aukottomasti hyödyntää, johtuen reilusti suuremmasta pinta-alasta, suunniteltujen voimaloiden tehokkaammasta enimmäiskoosta sekä tuulivoimaloihin liittyvän, yleisen tietämyksen lisääntymisestä johtuen.

Maakuntakaavan määräyksistä on huomioitava yleisten suunnittelumääräysten ohella aluetta 8 (Kimpilamminkangas) koskevat suunnittelumääräykset, joiden mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueella pesivään, aluetta säännöllisesti käyttävään ja alueen yli muuttavaan linnustoon, kulttuuri- ja luonnonmaisemaan sekä pohjaveteen kohdistuviin vaikutuksiin (s. 39). Maakuntakaavaan liittyen mainitaan myös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen suunnitteluun vaikuttavat ainakin seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet: Terveellinen ja turvallinen elinympäristö, Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat ja Uusiutumiskykyinen energiahuolto (s. 36). Valtioneuvoston päätöksestä 14.12.2017 haluamme huomioida seuraavat asiat:

3.5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Alueidenkäytössä on tarpeen varautua uusiutuvan energiatuotannon, erityisesti bioenergian tuotannon ja käytön merkittävään lisäämiseen sekä tuulivoimapotentialin laajamittaiseen hyödyntämiseen. Tuulivoimatuotannon lisääminen edellyttää tuulivoimarakentamisen sovittamista ympäröivään maankäyttöön ja haitallisten vaikutusten asianmukaista huomioon ottamista. Tuulivoimaloiden sijoittaminen suuriin yksiköihin vähentää niistä aiheutuvia haittavaikutuksia. Toiminnassa tai suunnitteilla olevien hankkeiden lukumäärä 30 km säteellä Kimpilamminkankaan hankealueesta on taulukon 24.1. mukaan 10 (s. 93). Kimpilamminkangas olisi 11:s hanke. 30 kilometrin säteellä Kimpilamminkankaan hankealueesta toimisi maksimissaan yhteensä 105 tuulivoimalaa. Mukaan luettuna Kimpilamminkankaan hankkeen VE 1:n mukaiset 29 voimalaa, tuulivoimaloiden kokonaismäärä nousisi 134:een. Haittavaikutukset näin laajamittaisista ja lukuisista hankkeista ulottuvat koko Soinin alueelle, eikä niitä missään tapauksessa tule sellaisenaan hyväksyä.

3.3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Kestävän alueidenkäytön yhtenä tehtävänä on ennalta ehkäistä merkittäviä terveys- ja ympäristöhaittoja. Se on välttämätöntä myös talouden kannalta. Elinympäristön terveellisyyteen ja turvallisuuteen liittyviä haittatekijöitä ovat erityisesti liikenteen ja tuotantotoiminnan päästöt maaperään, veteen ja ilmaan, altistuminen melulle sekä ympäristöön vaikuttavat onnettomuudet. Liki miljoona suomalaista altistuu haitalliselle ulkomelulle. Jatkuvan meluallistuksen on todettu aiheuttavan vakavia terveyshaittoja. Melu heikentää aivojen suorituskykyä, aiheuttaa unihäiriöitä ja lisää ärtyneisyyttä. Vaikka emme itse edes huomaisi melua, aivomme huomaavat. Tasainen melu kuormittaa salakavalammin kuin äänet, jotka tiedostamme. Aivot nauttivat hiljaisuudesta ja tarvitsevat sitä elpyäkseen. Erityisen tärkeää se on meluherkille, joita meistä on yllättävän moni. Meluherkkyys ei ole pelkkä oma tunne tai mielikuva siitä, että ei jaksaa hälyä väsymättä. Monelle meluherkälle lääkkeenä toimii luonnonrauha: luonnossa oleskelun on tutkitustikin todettu olevan aivoille erityisen elvyttävää. (Kodin Kuvalehti 9/2019)

Artikkelissa haastateltu tutkimusjohtaja Mari Tervaniemi Helsingin yliopistosta huomauttaa, että ihmisen keho reagoi myös sen mukaan, millaisia merkityksiä äänille annetaan. ”Kyse on paljolti siitä, onko äänimaailma itse valitsemamme vai olemmeko pakotettuja olemaan siinä. Ihmisellä on itsemääräämisen tarve siihen, mitä hänen ympärillään tapahtuu.” Me lähialueen asukkaat olemme valinneet maalla asumisen, luonnonrauhan ja hiljaisuuden. Nyt ”takapihallemme” suunnitellaan 29 tuulivoimalan teollisuusaluetta. Vaikka meillä on lakiin perustuva oikeus esittää hankkeen eri vaiheissa mielipiteemme, on meidän jo varhaisessa vaiheessa annettu ymmärtää, ettei niillä ole painoarvoa.

3.4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Merkittävä osa luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeistä luonnonarvoista samoin kuin arvokkaista yhtenäisistä luonnonalueista sijaitsee suojelualueiden ulkopuolella. Luonnon monimuotoisuuden edistämisen ja sitä koskevien kansainvälisten velvoitteiden kannalta on tärkeää, että luonnonarvot ja niiden kannalta tärkeät alueet ja ekologiset yhteydet otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelussa, eikä niitä pirstota tarpeettomasti muulla alueidenkäytöllä. Kaupungistuminen, luonto- ja kulttuurimatkailun kasvu, ihmisten vapaa-ajan lisääntyminen sekä luontoliikunnan tärkeä merkitys kansanterveydelle lisäävät virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden tarvetta.

Monen kunnan strategiassa mainitaan kunnan vahvuuksina viihtyisä, luonnonläheinen tai rauhallinen asuinympäristö. Myös Soinissa ja Ähtärissä ne on huomioitu. ”Soinissa on mahdollisuus elää hyvää ja aktiivista elämää toimivassa ja turvallisessa sekä luonnonläheisessä ja puhtaassa ympäristössä. ... Korostamme elinympäristön kehittämisessä turvallisuutta ja luontoa. Houkuttelemme myös luontomatkailla ja -matkailijoita alueelle.” (Soinin kunnan strategia vuoteen 2021) ”Ähtäri on matkailustaan ja hyvistä palveluistaan sekä monipuolisesta elinkeinorakenteesta tunnettu väljän asumismukavuuden tarjoava luonnonläheinen palvelukeskus, joka tarjoaa vakinaisille ja loma-asukkaille laadukkaat ja monipuoliset koulutus-, sosiaali-, terveydenhuolto- ja vapaa-ajan palvelut. Ähtäri luo edellytykset koulutuksen kautta kehittämiselle, yrittäjyyden edistymiselle sekä turvallisille ja viihtyisille elinolosuhteille.” (Made in Ähtäri – Kaupunkistrategia 2020)

Vahvuudet ovatkin hyviä tukipilareita mahdollistamaan luonnon tuottamia terveyshyötyjä kuntalaisten arjessa. Kuntalain mukaisesti kunnat vastaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Esimerkiksi metsien myönteiset vaikutukset ihmisten fyysiseen, henkiseen ja sosiaaliseen terveyteen ovat kiistattomat ja niistä on yhä enemmän tutkimustietoa. On väärin, että tuulivoimahankkeen kiinteistöverotulot ja luonnon tuottamat terveyshyödyt asetetaan kunnan päätöksenteossa vertailuun, koska jo lähtökohtaisesti tiedetään, etteivät esimerkiksi luontomatkailu

tai luonnon terveysvaikutukset tuota euromääräisesti tarkastellen yhtä paljon kuin tuulivoimalat. Ihmisten terveys ja luontoarvot ovat kuitenkin asioita, joiden arvoa tai menetystä ei voi millään rahamäärällä mitata eikä korvata Monet kuntien päätöksistä ovat laajoja ja kauaskantoisia. Ennakoarviointi on moninäkökulmaista tarkastelua siitä, mitä nopeita tai pitkän aikavälin vaikutuksia päätöksellä ja sen mahdollisilla vaihtoehdoilla on. Luonnon hyvinvointivaikutukset tulisivat saada osaksi ennakkovaikutusten arviointia. Ennakoarvioinnin avulla hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä eriarvoisuuden vähentämisen näkökulmat tulevat kustannuksineen paremmin huomioiduksi päätöksiä tehdessä. Kuntien päätösten ennakkovaikutusten arviointi on myös lakisääteinen velvoite, josta säädetään terveydenhuoltolaissa, sosiaalihuoltolaissa sekä maankäyttö- ja rakennuslaissa. (<https://tapio.fi/blogit/kolme-tapaa-lisata-kuntalaisille-terveyshyotyja-luonnosta-blogi-airi-matila/>)

Hankealueen sijoituksessa linnustollisesti arvokkaiden Natura-suojelukohteiden läheisyyteen ja Arpaisten ulkoilu- ja vaellusreiteille, on syytä tarkastella myös luonto- ja kulttuuriympäristöä vaalivan maankäyttömuodon mahdollisuutta. Esimerkiksi ennallistamalla turvetuotantoalueita ja tukemalla hankealueen muiden suoalueiden ominaispiirteitä, pystyttäisiin muodostamaan laaja, monimuotoinen luontokokonaisuus ja säilyttämään hankealueen erämaiset piirteet. Valtioneuvoston päätöksessä mainitaan ”Luonnon monimuotoisuuden kiihtyvä heikkeneminen on yksi keskeisimpiä haasteita niin kansainvälisesti kuin valtakunnallisesti. Viime vuosina myös suo- ja turvemaiden sekä muiden kosteikkojen merkitys ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi ovat kasvaneet. Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön strategia ja toimintaohjelma sisältää myös alueidenkäyttöön läheisesti liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä, jotka koskevat muun muassa suojelualueverkoston kytkeytyneisyyttä, vihreätä infrastruktuuria ja heikentyneiden ympäristöjen ennallistamista.”

Kartat: Arviointiohjelmassa esitetyt kartat ovat epäselviä, puutteellisilla tiedoilla varustettuja, virheellisiä tai hankesuunnitelman laajuuden huomioon ottaen riittämättömän laajaksi ja yksityiskohtaiseksi ulotettuja. Kesäkuussa 2019 Hautakylällä järjestetyn yleisötilaisuuden jälkeen ainoa käytettävissämme ollut kartta oli lehtijuttuun kuvattu kartta alustavista tuulivoimaloiden sijainneista. Pyyntöä huolimatta karttoja pyytäneelle henkilölle ei niitä sähköpostitse toimitettu, eikä hankkeesta vastaavan projektipäällikkö kesällä vastannut puheluihimme. Soinin kunnassakaan ei asiasta tuolloin vielä tiedetty yleisötilaisuudessa esiteltyjä asioita laajemmin. Se on tietysti jälkepäin ajatellen kummallista, koska alustavat selvitykset hankkeesta oli jo aloitettu ja sekä Soinin kunnan että Ähtärin kaupungin suhtautumista hankkeeseen kuvailtiin Torstai-lehdessä (4.7.2019) myönteiseksi. Käytännössä jouduimme lehtijutun karttakuvan avulla paikallistamaan tuulivoimaloiden sijainteja omaan karttaohjelmaamme, ajelemalla hankealueella ja hahmottamaan tuulivoimaloiden sijainteja sekä mittaamaan niiden tietojen pohjalta etäisyyksiä meille tärkeisiin paikkoihin. Kuva 1-1 (s. 1). Kuhunkin vaikutusalueeseen kuuluvat alueet eivät ole havaittavissa. Kuitenkin kullekin ympäristövaikutukselle on määritelty alustava tarkastelualue, jolla kyseistä ympäristövaikutusta selvitetään ja arvioidaan ja että etäisyysvyöhykkeet hankealueen ympärillä on esitetty kuvassa Kuva 1-1 kappaleessa 1.1. (s. 27). Asukkaat eivät kuitenkaan voi esitettyjen karttojen perusteella paikantaa asuntojaan ym. itselleen tärkeitä paikkoja kartalle suhteessa vaikutusalueeseen ja suunniteltuihin voimaloihin. He eivät siis voi varmistaa, että heidän kannaltaan oleellisia asioita selvitetään juuri heidän osaltaan. Kuva 1-2 (s. 2) ja kuva 4-1 (s. 21) Kartta suunnitelluista voimalanpaikoista. Kartassa ei näy lähialueen asuntoja, joista voisi mitata etäisyyksiä suunniteltuihin voimaloihin.

Kaavoitus, asutus ja muu maankäyttö: Arvioinnin lähtötietoina käytetään lähialueen kaava-aineistoja (s. 47). Hankealueella on osittain voimassa Soinin kunnan rantaosayleiskaava vuodelta 1999. Ähtärissä ei ole laadittuna Soinin kunnan rantaosayleiskaavaa vastaavaa rantakaavaa. Kuvan 8-6 otteessa näkyy vain hankealue ja osittain sen lähiympäristöä (s. 44). Hankealuetta kuitenkin ympäröi useita vesistöjä, joiden ympärille loma-asutusta sekä Soinin että Ähtärin puolella sijoittuu. Ähtärin

puolella Ähtärinjärven ohella voidaan mainita Niemisvesi noin 15 kilometrin päässä hankealueesta. Soinin kunnan alueella tulee olemassa olevan asutuksen sekä vapaa-ajan asutuksen lisäksi huomioida kattavasti myös rakentamattomat, vapaa-ajan asutukseen kaavoitetut rantayleiskaavan tontit. Esimerkiksi kiinteistöllemme on merkitty neljä vapaa-ajan asutukseen tarkoitettua rakennuspaikkaa, joiden etäisyys lähimmästä suunnitellusta voimalasta olisi noin 2 km. (LIITE 1) Vaikutusten tarkastelu tulee asutuksen ja kaavoituksen suhteen ulottaa riittävän laajalle. Tuulivoimahankkeen rakentaminen voi vaikuttaa alueiden käytön houkuttelevuuteen (s. 46), mikä konkretisoituu mökkien ja rantatonttien käytettävyyden ja myynnin yhteydessä. Pelkästään tuulivoimahankkeen suunnittelu vapaa-ajan asutuksen lähistölle laskee välittömästi kiinteistöjen arvoa, puhumattakaan hankkeen toteutumisesta. Arviointiohjelman tiedot hankealueen rakennuksista ovat virheellisiä. Hankealueella ei ole asuintai lomarakennuksia (s. 44). Hankealueella sijaitsevan Matolammin rannalla on lomarakennus. Voimalan nro 13 suunniteltu sijoituspaikka on n. 100-200 metrin etäisyydellä, Matolammin kaakkoiskulmassa. Kyseisen lomarakennuksen suhteen ei liene noudatettu arviointiohjelmassa mainittua minimietäisyyttä asutukseen. On myös sängen outoa, että maastokaudella 2019 arviointia varten tehdyissä maastoselvityksissä kyseinen rakennus on jäänyt huomioimatta. Lisäksi hankealueen rajalla voimalan nro 27 suunnitellun sijoituspaikan läheisyydessä Löytöperällä sijaitsee kota, joka tulee arviointiohjelmassa huomioida. Hankealueen lähialueen asutuksesta annetaan arviointiohjelmassa varsin ristiriitaista ja osin virheellistäkin tietoa, mikä kyseenalaistaa asiantuntijoiden tietämyksen hankealuetta ympäröivästä asutuksesta. Alla esitettyjen vaihtoehtoisten asutustietojen mukaisesti lähialueen asukkaat eivät voi olla varmoja, ovatko he varmasti mukana kaikissa ympäristövaikutusten arvioinneissa, koska heitä ei välttämättä ole ohjelman laatijalle ollut olemassa. A: Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 3,3 km etäisyydellä lähimmästä tuulivoimalasta hankealueen itäpuolella (s. 3). Tämä ei pidä paikkaansa. B: Lähimmät asuintilat sijoittuvat noin 1,2 km etäisyydelle lähimmästä voimaloista (s. 44). Samassa yhteydessä kerrotaan, että loma-asutusta sijoittuu mm. Isojärven ranta-alueille. Sitä sijoittuu merkittävästi myös esimerkiksi Iiroonjärven ranta-alueille, jossa on noin 100 loma-asuntoa. Iiroonjärven yleiseltä uimarannalta on noin 4 km lähimpään suunniteltuun voimalaan. Kylistä mainitaan Pirttipä, Korkeaperä, Löytöperä, Kolu sekä Hallaperä, mutta hankealueen lähiympäristöön kuuluu Soinin puolella myös mm. Pahankalanperä, Hautakylä, Raitaperä, Kotaperä, Teeriperä, Jousperä sekä Kantoperä ja Ähtärin puolella mm. Patamanperä, Rasinperä ja Kiviperä. C: Lähimmät asuinrakennukset sijoittuvat sekä vaihtoehdossa VE1 että vaihtoehdossa VE2 1,3 kilometrin etäisyydelle lähimmästä tuulivoimaloista (s. 81). Arviointiohjelmassa sähkönsiirtoreittien yleispiirteitä kuvaillaan virheellisesti. Alustavat sähkönsiirron suunnat sijoittuvat pääosin metsäisille alueille (s. 51). Sähkönsiirtovaihtoehto VEB:n on kuitenkin suunniteltu kulkevan noin puolet pituudestaan maatalouskäytössä olevien peltoalueiden läpi. Hankealueen kuvaillaan olevan pääosin metsätalouskäytössä. Hankealueella ei ole maatalouskäytössä olevia peltoalueita (s. VII). Voimalan nro 29 suunniteltu sijoituspaikka on peltoalueella (Ryötteenkydöt), joten tieto on virheellistä.

Ympäristövaikutusten arvioinnista yleisesti: Alustavat tarkastelualueet kullekin vaikutustyyppille on määritetty muiden vastaavien hankkeiden kokemusten pohjalta (s. 27). Kyseessä on erittäin merkittävän kokoluokan hanke sekä voimaloiden tehokkuuden että määrän suhteen, eikä hanketta voi verrata muihin vastaaviin ja niistä saatuihin kokemuksiin. Suomessa ei ole toiminnassa vielä yhtäkään 10 MW tuulivoimalaa. Ihmisiin kohdistuvien vaikutuksien tarkastelualueeksi on esitetty tuulivoimahankkeen alue lähiympäristöineen (n. 2-5 km). Melun ja varjon välkkymisen tarkastelualueeksi on esitetty noin 2-3 km. (s. 28) Nämä eivät ole laajuudessaan alkuunkaan riittäviä, sillä esimerkiksi infraäänen on tutkittu aiheuttavan haittoja jopa 15-20 km:n etäisyydellä tuulivoimaloista ja riskietäisyyden kasvavan voimaloiden tehon, määrän tai korkeuden kasvaessa tai pitkäaikaisaltistuksessa (Mehtätalo ym. 2019). Pintavesien osalta vaikutuksia arvioidaan hankealueen vesistöihin sekä tarpeen vaatiessa muutaman kilometrin etäisyydelle virtaavien vesien alajuoksulle (s. 28). Vesistövaikutuksille on suuri riski hankealueen poikki virtaavien jokien sekä

turvetuotantoalueiden vesienkäsittelyrakenteiden vuoksi, joten tarkastelu tulee ehdottomasti ulottaa ehdotettua etäämmälle.

Vaikutusten osalta on erityisesti huomioitava varovaisuusperiaate sekä yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Arviointiohjelmassa ei ole otettu kantaa, kuinka yhteisvaikutusten arviointi aiotaan toteuttaa. Taulukossa 24.1. (s. 93) on mainittu 30 säteellä Kimpilamminkankaan hankealueesta sijaitsevat toiminnassa tai suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet. Etäisyysarakkeen arvossa on tarkenne ”noin”. Taulukosta ei ilmene, miten etäisyydet on laskettu: onko välimatkan mittaamisessa käytetty hankealueiden reunoja, lähimpien voimaloiden etäisyyksiä toisistaan vai keskiarvolukuja. Etsittyämme tiedot muiden hankkeiden suunnitelluista voimaloiden sijainneista ja verratessamme esimerkiksi lähimpien voimaloiden etäisyyksiä toisiinsa, saimme säännönmukaisesti tulokseksi taulukossa esitettyjä kilometrejä lyhyempiä matkoja. Vaadimme tarkat etäisyydetiedot kuhunkin taulukossa mainittuun hankkeeseen selkäesti ja perustellusti esitettyine etäisyyksineen. Lisäksi tulee esittää kartta, jossa näkyy kaikkien taulukossa mainittujen tuulivoimahankkeiden sijainti. Arviointiohjelmassa on myös ymmärrettävästi esitettävä hankkeen toteutumisen jälkeinen prosessin kulku, siitä vastaava taho ja toimenpiteet, mikäli nyt esitetyt arvioidut vaikutukset laskelmineen osoittautuvat todellisuudessa joksikin ihan muuksi. Hankkeesta vastaavaa tuskin kiinnostavat meluja välkevaikutukset enää siinä vaiheessa, kun tuulivoimalat ovat jo tuotannossa. Huomautamme lisäksi, että arviointiohjelman lähdeluettelossa käytetty tuulivoimaloista aiheutuvia vaikutuksia käsittelevä kirjallisuus on julkaistu pääsääntöisesti yli kymmenen vuotta sitten. Vaikutuksia tulee arvioida uusimpiin saatavilla oleviin tietoihin perustuen, koska tuulivoimaloiden rakentaminen on viime vuosina räjähdysmäisesti lisääntynyt ja tietoa on entistä enemmän saatavilla.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset: Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan hankkeen vaikutuksia kokonaisvaltaisesti ihmisiin. Keskeisimpiä selvitettäviä ympäristövaikutuksia ovat vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä elinkeinoihin. (s. IX) Ihmisten terveyteen liittyvät vaikutukset ja selvitykset puuttuvat täysin. Taulukon II mukaan ihmisten terveyteen liittyviä vaikutuksia arvioitaessa käytetään aineistona mm. tehtyjä tutkimuksia ja selvityksiä. On syytä tarkentaa, minkälaisia ja kenen teettämiä tai rahoittamia tutkimuksia ja selvityksiä aiotaan käyttää. Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia arvioitaessa pyritään myös selvittämään sitä, millaisia ajatuksia ja pelkoja asukkailla on terveysvaikutuksiin liittyen. Selostuksessa otetaan kantaa terveysvaikutuksiin yleisellä tasolla olemassa oleviin tutkimuksiin perustuen. Arviointityön tausta-aineistona käytetään muiden tuulivoimahankkeiden selvitystuloksia sekä vuonna 2013 valmistunutta laajaa tuulivoimakyselyä (Mikkonen & Aarni 2013), joka on Energiateollisuus ry:n, Motiva Oy:n ja Suomen Tuulivoimayhdistyksen julkaisema selvitys kansalaisten (n=2073) ja kuntapäättäjien (n=1322) näkemyksiä tuulivoimasta. Tausta-aineistona käytetään myös tuulivoimaa käsittelevää Etelä-Pohjanmaan I vaihemaakuntakaavaa. (s. 83) Emme pidä ehdotettuja tausta-aineistoja luotettavina, sillä sekä vaihemaakuntakaavan että selvityksen tulokset ovat vanhentuneita, eivätkä ne huomioi lisääntyntä tuulivoiman rakentamista ja niiden myötä saatuja uusia tuloksia ja näkemyksiä. Kyseenalaistamme myös laajan tuulivoimakyselyn puoleettomuuden, sillä julkaisijoina ovat Energiateollisuus ry sekä Suomen Tuulivoimayhdistys. Mikäli selvitetään hankealueen läheisyydessä asuvien näkemyksiä, ei mielestämme kuntapäättäjien näkemyksillä ole merkitystä. Harvat kuntapäättäjät asuvat tuulivoimahankealueiden läheisyydessä, sen sijaan maanomistajia tai muuten edunsaajina heistä useampikin profiloituu. Olisi syytä huomioida myös tuulivoimahankkeiden läheisyydessä asuvien kokemuksia, joiden perusteella usealle tuulivoimaloiden läheisyydestä johtuvat haittavaikutukset ovat niin merkittäviä, että ne vaikuttavat esimerkiksi terveyteen, yöuniin ja pahimmassa tapauksessa johtavat jopa siihen, että asukkaiden on jätettävä kotinsa. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee huomioida myös useat viimeaikaiset lehdissä julkaistut mielipidekirjoitukset, jotka ovat tuoneet esiin tuulivoimaloista aiheutuneita haittavaikutuksia ja jopa monille toistaiseksi vieraan termin ”tuulivoimapakolainen” (Keski-suomalainen 1.2.2020). Suomessa on vähän kokemusta tuulivoimaloiden

pitkäaikaisaltistuksesta ja siitä aiheutuneista terveysongelmista. Sekin aika on riittänyt todistamaan kiistämättömät haittavaikutukset, vaikka niitä maamme viranomaiset ovatkin nihkeitä tunnustamaan.

Melusta aiheutuvat vaikutukset: Hankealueen nykytilanteessa merkittävimpiä äänimaiseman muodostajia ovat luonnonäänet, alueen virkistyskäytöstä muodostuvat äänet ja ajoittainen metsänhoitotöistä, puunkorjauksesta, turvetuotannosta sekä kuljetuksista muodostuva melu. (s. VII). Suurin osa hankealueen ja sen lähiympäristön äänistä on nk. perusääniä, joihin hankealueen läheisyydessä asuvat ovat tottuneet, joten niitä ei pidä rinnastaa meluun. Melun havaittavuuteen vaikuttaa olennaisesti taustamelun taso (s. 32). Tuulivoimalat tuovat alueelle ja sen lähiympäristöön sille ennestään vieraan ja teknisen äänen, hallitsevan aerodynaamisen melun. Melumallinnuksissa on käytettävä lähtötietoina 10 MW voimaloita. Yleisötilaisuuksissa 20.1. ja 21.1.2020 esitellyissä melumallinnuksissa käytetyn voimalan malli oli V162, mikä vastaa teholtaan 5,6 MW voimalaa. Esitetyt tiedot olivat mielestämme harhaanjohtavat ja virheelliset. Melusta aiheutuvia vaikutuksia arvioitaessa tulee lähtötietoina käyttää maksimitehoisia voimaloita ja mallinnuksia laadittaessa ja tulkittaessa muutenkin noudattaa ehdottoman kriittistä varovaisuusperiaatetta, sillä esitetyt laskelmat pohjautuvat vain laskennallisiin ja ohjeellisiin arvoihin. Lisäksi on ymmärrettävästi selvítettävä, miten mallinnuksissa huomoidaan maastonmuodot, puuston vaikutus, tuulen suunta sekä asuinrakennusten sijainti esimerkiksi kallion päällä, mitkä kaikki oleellisesti vaikuttavat melun muodostukseen.

Aineistona käytetään kirjallisuutta ja tuulivoimaloiden meluvaikutuksiin liittyviä aiempia selvityksiä (s. 33). Käytettyjen aineistojen luotettavuuteen on kuitenkin suhtauduttava kriittisesti, sillä aiempia selvityksiä vastaavan kokoluokan voimaloiden toteutuneista meluvaikutuksista ei ole olemassa. Melun merkittävyyttä arvioidaan hankkeen lähialueen jokaisen tiedossa olevan asuin- ja vapaa-ajan rakennuksen kohdalla (s. 33). On syytä tarkentaa lähialue ja varmistaa, että kaikki asuin- ja vapaa-ajan rakennukset todella ovat selvityksen tekijän tiedossa. Arviointiohjelman mukaan melumallinnuksista vastaa Numerola Oy (s. 33), joka on Suomen Tuulivoimayhdistyksen jäsen. Yhdistyksen säännöissä sanotaan ”Jäsen voidaan erottaa mikäli, jäsen: 1) on laiminlyönyt jäsenmaksunsa; 2) on jättänyt täyttämättä ne veloitukset, joihin hän on yhdistykseen liittymällä sitoutunut; 3) on menettellyllään yhdistyksessä tai sen ulkopuolella huomattavasti vahingoittanut yhdistystä; 4) on menettellyllään yhdistyksessä tai sen ulkopuolella vahingoittanut tuulivoima-ala; tai 5) ei enää täytä laissa tai yhdistyksen säännöissä mainittuja jäsenyyden ehtoja.” Emme voi pitää yhtiön esittämiä mallinnuksia luotettavana ja vaadimme puolueettoman tahon tutkimusta melumallinnusten oikeellisuuden varmistamiseksi.

Valo-olosuhteista aiheutuvat vaikutukset: Valo-olosuhteita tarkasteltaessa on huomattava myös hankealueen ja sen lähiympäristön nykytilanteen valo-olosuhteet. Hankealueella tai sen lähiympäristössä ei ole keinotekoista valoa, esim. katuvalaistusta pimeään aikaan. Lentoestevalojen näkyvyys on huomattavinta hämärään ja pimeään aikaan. Lentoestevalot lisäävät hankealueen valopisteiden määrää. Valojen näkyminen muuttaa myös alueen maisemakuvaa. (s. 34) Välkevaikutusten osalta laskenta suoritetaan todennäköisen ”real-case”-tilanteen mukaan ja mallinnuksella määritetään lähimpien asuin- ja lomarakennusten kohdilla välkkeen esiintymisajat (s. 34). Laskelmat pohjautuvat vain laskennallisiin arvoihin, joten niihin on suhtauduttava ehdottoman kriittistä varovaisuusperiaatetta noudattaen. On syytä myös tarkentaa lähimpien asuin- ja lomarakennusten määritelmää. Varjonmuodostuksen merkittävyyttä ja sen mahdollisesti aiheuttamaa haittaa arvioitaessa huomioidaan tarkastelualueella sijaitsevat herkätkohteet eli loma-asunnot sekä vakituinen asutus (s. 35). On syytä tarkentaa herkkien kohtien määritelmää ja sijaintia.

Maisemaan aiheutuvat vaikutukset: Maisemat ovat osa yhteistä kulttuuriperintöä, identiteettiä, elinympäristön laatua ja sen monimuotoisuutta. Maisemia on kaikkialla, mutta käsitteenä se on paljon enemmän kuin pelkkä havaittu näkymä. Näkymä muotoutuu maisemaksi katsojan silmissä, kun se saa merkityksen assosiaatioiden, muistojen ja kokemusten kautta. Maisemiin liittyvät päätökset vaikuttavat usein laajempaan kuvaan. Esimerkiksi maaseudulla korkeatasoiset maisemat

ja ympäristö tuovat koko alueelle yhden menestys- ja viihtyvyystekijän. (Kantri 10/2019) Kimpilamminkankaan hankealue ja suurin osa koko vaikutusalueesta sijoittuu ympäristöministeriön maisema-aluetyöryhmän mietinnön 1 (1993 B) mukaan maisemamaakuntajaossa Suomenselän maisemamaakuntaan. Suomenselän maisemamaakuntaa ei ole jaettu pienempiin osa-alueisiin. (s. 48). Mietinnön mukaan Suomenselän maisemamaakunnan voisi periaatteessa jakaa pienempiin seutuihin, sillä alueen eri osien välillä voi olla huomattaviakin paikoittaisia eroja sekä luonnon että kulttuuripiirteiden suhteen. Koko Suomenselkä on ympäristöään karumpaa, ja karuimmillaan seutu on keskiosissa. Kasvistossa ulottuvat myös monet pohjoiset elementit hyvinkin pitkälle etelään. Suomenselkää ei turhaan ole nimetty Lapin jatkeeksi. Vertausta voi hyvin peilata myös siihen, että esimerkiksi Soinissa usein on lunta niinäkin talven kuukausina, jolloin naapurikunnissa ei. Hankkeen maisemalliselle tarkastelualueelle sijoittuu maakuntakaavoissa esitettyjä kohteita, joilla on maisemallisia tai kulttuurihistoriallisia arvoja (s. 49). Taulukossa 9.1 (s. 50) esitettyjen kohteiden lisäksi vaikutusten arvioinnissa on asumisen lisäksi huomioitava pihapiirimme, jossa sijaitsee 1800-luvun alussa rakennettu vanha asuinrakennus. Seinäjoen museopalveluilta saamamme tiedon mukaan kohde on ollut mukana vuoden 2007 Pohjanmaan rakennusinventointikartoituksessa ja asia tulee selvittää tarkemmin. Arviointiohjelman mukaan hankkeesta aiheutuvien vaikutusten kokonaisuutta ja merkittävyyttä ei ole ymmärretty. Tiedot sekä hankealueen maiseman yleispiirteistä että yksityiskohdista ovat virheellisiä. Alueen maisemakuvaa on muovannut eniten turvetuotanto sekä metsien ojitus (s. 44). Niiden aiheuttamat muutokset maisemassa ovat kuitenkin olleet varsin maltillisia eikä niiden katsota aiheuttaneen lähialueille tuulivoimaloiden kaltaisia maisemahaittoja. Pikemminkin ne ovat sulautuneet hyvin metsäiseen maisemaan. Tuulivoimalat eivät sen sijaan sulaudu hyvin metsäiseen maisemaan, vaikka Energiequelle näin väittää (<https://www.energiequelle.de/fi/tuulivoimaametsaestae/>). Yleisötilaisuudessa 21.1.2020 saamamme vastauksen mukaan kyseisessä lauseessa oli ”vedetty mutkat suoriksi”, mikä tietysti saa pohtimaan, monessako muussa asiassa yhtiö vetää mutkat suoriksi. Tuulivoimahankkeen lähiympäristön kuvaillaan olevan hankealueen kaltaista, metsien, soiden ja pienten suolampien kirjomaa hyvin peitteistä maastoa (s. 48). Lähiympäristö esimerkiksi Kolulla poikkeaa huomattavasti hankealueesta, sillä kylä koostuu mm. kahdesta n. 220 m mpy mäestä, viljelyksistä sekä kirkasvetisistäkin lammista. Jo pelkästään korkeusero hankealueeseen (n. 180-205 m mpy) on huomattava. Hankealueelle ei juurikaan avaudu suoria näkymiä lähialueilta (s. VII). Tämä ei pidä paikkaansa (LIITE 2). 2-5 km etäisyydellä sijaitsevat voimalat voivat olla maisemakuvassa dominoivia, mikäli näkemäesteitä ei ole (s. 53). Maisemakuvan kannalta merkittävimäksi näkösuunnaksi ja -alueeksi sekä maisemakuvallisesti herkimpien ja arvokkaimpien kohteiden joukkoon on luettava ainakin Kolun kylä kokonaisuudessaan sekä Löytöperällä voimaloita lähimpien asuinrakennusten alueet. Havainnekuvat alueilta tulee kattavasti laatia mallinnuksella, joka vastaa suunniteltujen voimaloiden korkeuksia ja etäisyyksiä. Havainnekuvien tulee olla verrattavissa ihmissilmällä havaittavaan kuvaan. Maisemavaikutusten arviointia varten laadittavien havainnekuvien yhteydessä on esitettävä kuvakohtaisesti tarkat kuvauspaikat koordinaatteineen, kuvien oton yhteydessä käytetty kameran polttoväli sekä kuviin mallinnettujen tuulivoimaloiden korkeus. Yleisötilaisuuksissa 20.1. ja 21.1.2020 esitetyissä kuvista esitettiin vain yleispiirteinen tieto kuvauspaikasta ja -suunnasta eikä kysymyksiin voimaloiden korkeudesta tai kamerassa käytetystä polttovälistä osattu vakuuttavasti vastata. Emme saaneet myöskään vastausta kysymykseen, kuinka kyseiset paikat oli kuvauskohteiksi ja yleisötilaisuudessa esitettäväksi valikoituneet. Koska hankkeesta aiheutuvia vaikutuksia arvioidaan hankkeen koko elinkaaren ajalta eli noin 50 vuoden mittaiselta ajanjaksolta (s. IX), on huomioitava muutokset lähialueita nykyisin suojaavassa puustossa. Metsät saavuttavat Väli-Suomessa uudistusikypsyyden puuston keski-ikä ollessa n. 40-60 vuotta, joten metsämaiseman muutos hankkeen elinkaaren ajalla on väistämätöntä.

Linnustoon kohdistuvat vaikutukset: Sähkönsiirtoreiteille ei sijoitu linnustollisesti arvokkaita alueita eikä sähkönsiirtoreiteillä ole sellaista elinympäristöä, jolla olisi linnustollisessa mielessä erityisarvoa (vanhat metsät, kosteikot, luonnontilaiset suot) (s. VIII). Sähkönsiirron vaihtoehto VE B sijoittuu

Syväjoen ympäristöön, jonka pellot kevättulvien aikaan ovat monipuolinen elinympäristö muutto- ym. linnuille. Pesimälinnuston nykytilaa arvioitaessa kuvaillaan hankealueen sijoittuvan voimakkaasti käsiteltyjen metsätalousmaiden sekä turvetuotantoalueen ympäristöön (s. 59). Hankealueen metsät ovat tavanomaisessa metsätalouskäytössä eikä niiden käsittelyyn liity mitään mainittavan voimakasta. Yksi alueen suurimmista maanomistajista, UPM lienee noudattanut metsänkäsittelyssään metsä- ym. lakeja sekä hyvän metsänhoidon suosituksia. Paremmiin hankealueen sijaintia voisi kuvailla esimerkiksi sijoittuminen käsittelemättömien Natura-alueiden läheisyyteen. Hankealueella tehtyjen pesimälinnustoselvitysten mukaan ainoa linnustollisesti huomionarvoinen metsäalue on Housunkallionkorpi hankealueen koillisreunassa (s. 59). Siitä huolimatta voimala nro 26 sijoittuu aivan alueen läheisyyteen. Pesimälinnuston maastoinventointien laajuus oli 10 päivää (s. 62). Muuttolinnuston osalta ei havaittu runsasta muuttoa eikä selkeitä muuttolinjoja (s. 60). Syysmuuton osalta inventoinnin laajuus oli viisi maastotyöpäivää ja kevätmuuton osalta 10 maastotyöpäivää (s. 62). Hankealueen lähellä sijaitsevan uhanalaisen päiväpetolinnun reviirin tilannetta selvitettiin kaikkiaan kahdeksan päivää (s. 62), mikä on varsin vähän reiviirikäyttämisen ominaisille päiväpetolinnuille. Emme pidä tehtyjä linnustoselvityksiä ajaltaan tai määrältään riittäviä ja vaadimme huomioimaan Suomenselän Linnuntieteellisen yhdistyksen sekä Suomen Luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piirin kannanoton asiaan. Kasvillisuuteen ja muuhun eläimistöön kohdistuvat vaikutukset Selvitysalueella ei ole tiedossa olevia uhanalaisten kasvilajien esiintymiä. Vuoden 2019 maastoinventoinneissa ei myöskään havaittu valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalaisia kasvilajeja eikä rauhoitettuja, erityisesti suojeltuja tai luontodirektiivin IV b liitteen kasvilajeja. (s. 57) Lähtöaineiston sekä kevään ja kesän 2019 maastokäyntien perusteella arvioituna hankealueen muu eläimistö koostuu tavanomaisista metsälajeista. Kasvillisuuden ja muun eläimistön osalta on syytä huomioida, että vaikka yksittäisiä havaintoja arvokkaista lajeista ei ole tehty, luontoa tulee tarkastella kokonaisuutena. Tällöin myös havainnot useista tavanomaisista metsälajeista ja mahdollisesti myös muusta kasvillisuudesta poikkeavista havainnoista tulee huomioida. Eläimistöön kohdistuvat vaikutukset aiheutuvat pääasiallisesti elinympäristöjen muutoksista (s. 64). Hankealueen kokoisen metsä- ja suoalueen pirstoutuminen ja peruuttamaton muuttuminen vaikuttaa merkittävästi useiden eläinlajien elinympäristöön.

Pintavesiin ja pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset: Pinta- ja pohjavesiin aiheutuvia vaikutuksia ei pidä vähätellä, kuten seuraavat lauseet tekevät: Hankealueelle tai suunnitelluille sähkönsiirtoreiteille ei sijoitu luokiteltuja pohjavesialueita. Vaikutuksia luonnonoloihin ilmenee tyypillisesti lähinnä rakentamisvaiheessa. (s. 77) Yleisötilaisuuksissa 20.1. ja 21.1.2020 esitetyissä materiaaleissa ei mainittu mitään vesistövaikutusten arvioinnista, minkä kyseenalaistimme, koska ne ovat mielestämme oleellisia seikkoja hankealueen sijoituessa vesistöjen kannalta kriittisten seutujen läheisyyteen. Hankealueen ympäristössä on useita vesistöjä, joihin rakentamisaikaiset vaikutukset jättävät väistämättä jälkensä. Voimalan nro 2 alustava sijoituspaikka on aivan Alajoen tuntumassa, Myös voimalat nro 1 ja 5 on sijoitettu Alajoen läheisyyteen. Lisäksi sähkösiirtovaihtoehto VEB:n on suunniteltu kulkevan sekä Alajoen että Syväjoen vierestä. Hankealueelta virtaavien jokien kautta vaikutus ulottuu Kolunjärveen, Kolunjokeen sekä edelleen Ähtärinjärveen (s. 71). Hankealueen alapuolisten pintavesien tilat ovat arvioiden mukaan olleet tyydyttäviä, joten ne eivät kestä enää lisäkuormitusta. Kolunjoen kautta tulevilla vesillä on ratkaisevin merkitys Ähtärinjärven veden laatuun. Arviointiohjelman mukaan Ähtärinjärvi kuuluu suureen vesistöreitettiin, jonka veden laatuun Kolunjoen kautta tulevilla vesillä ei ole vaikutusta (s. 72), mutta tämä tieto on virheellistä. Ähtärinjärven ranta-alueille keskittyy tiheämpää asutusta (s. 44) ml. loma-asukkaat, joiden elinoloihin vesistövaikutukset ulottuvat. Kolun vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (1075912, 1-1k) sijaitsee 1,2 kilometrin päässä voimalasta 5. Pohjavesialueiden sijoittuminen hankealueeseen nähden on kuvattuna kartalla (Kuva 15-4). (s. 73) Kartta on virheellinen, sillä ko. aluetta ei näy kartalla alueena eikä nimettynä. Pohjavesialue on kriittinen ja siihen kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa on kiinnitetty huomiota jo maakuntakaavan suunnittelumääräyksissä (s. 39). Myös

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on uutisoinut pohjavesialueiden tilasta omalla toimialueellaan ja ottanut kantaa pohjavesialueiden merkityksellisyyteen: ”Merkittävimmät riskit pohjavedelle aiheutuvat maataloudesta, turkistarhauksesta, liikenteestä, asutuksesta, teollisuus- ja yritystoiminnasta sekä pilaantuneista maa-alueista. Tavoitteena on turvata saatavissa oleva hyvälaatuinen pohjavesi pitkälle tulevaisuuteen, sillä ELY-keskuksen toimialueella pohjaveden osuus yhdyskuntien veden käytöstä on noin 80 %. Maankäytön suunnittelussa pohjavesialueet tulee huomioida niin, ettei tärkeille alueille sijoiteta uusia riskejä aiheuttavia toimintoja.” (http://www.ely-keskus.fi/web/ely/tiedotteet2019/-/asset_publisher/iCWWZEBHN7ZK/content/pohjalaismaakuntien-pohjavesialueiden-hyvatila-on-paikoin-vaarantunut-pohjalaismaakunnat-?redirect=http%3A%2F%2Fwww.elykeskus.fi%2Fweb%2Fely%2Ftiedotteet2019%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_iCWWZEBHN7ZK%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn8%26p_p_col_count%3D1%26_101_INSTANCE_iCWWZEBHN7ZK_advancedSearch%3Dfalse%26_101_INSTANCE_iCWWZEBHN7ZK_keywords%3D%26_101_INSTANCE_iCWWZEBHN7ZK_delta%3D20%26p_r_p_564233524_resetCur%3Dfalse%26_101_INSTANCE_iCWWZEBHN7ZK_cur%3D2%26_101_INSTANCE_iCWWZEBHN7ZK_andOperator%3Dtrue) Vesistövaikutuksiin liittyvien arviointien yhteydessä on nostettava esiin myös arviointiohjelmasta välittynyt yleiskuva turvetuotannon alueelle aiheuttamien haittavaikutusten korostamisesta. Yleisötilaisuuksissa 20.1. ja 21.1.2020 esitetyissä materiaaleissa mainitaan ”Hankealueella runsaasti metsäojitettuja soita. Suuret suot on pääosin ojitettu, mutta osa pienistä soista on ojittamatta. Hankealueen keskiosassa laaja Matosuon turvetuotantoalue.” Matosuon turvetuotantoalue on kooltaan 200-300 ha eli vain noin kymmenesosa koko hankealueen pinta-alasta. Ilmaistessamme yleisötilaisuudessa 21.1.2020 huolemme rakentamisen aiheuttamista vesistövaikutuksista erityisesti turvemaan eli suon suhteen, se ei ollut aiheellista, sillä voimaloita ei rakenneta suolle. Kuitenkin kuvasta 1-2 ilmenee, että ainakin voimaloiden nro 11, 18, 17, 15, 19 ja 20 suunniteltu sijoituspaikka on turvetuotantoalue eli suo. Sitowise Oy:n näkemyksen mukaan turvetuotantoalue ei ole suo, eikä sille rakentamisesta aiheudu suolle rakentamisen kaltaisia ympäristövaikutuksia. Suolle perustettaessa lienee pakollista pumpata vettä ja käsitellä turvetta, jolloin kiintoaineksen irtoaminen on väistämätöntä. Kuinka nämä vedet puhdistetaan ennen johtamista pois alueelta? Vaadimme selvitystä, minkälainen koko hankkeen vesistövaikutus todellisuudessa on. Kaivettava pinta-ala on huomattavan suuri, kun huomioidaan voimaloiden perustukset, sekä uudet että peruskorjattavat ja levennettävät tiet ojineen ja hankkeen vaatimat varastoalueet sekä sähkönsiirtoreittien rakentaminen. Hankealueella on useampia lampia sekä runsaasti puroja ja oja, joista osaa käytetään hankealueella olevan turvetuotantoalueen kuivatusvesien johtamiseen (s. 71). On selvítettävä, mitä hankealueen vesille tapahtuu turvetuotantoalueiden tuotannosta poistumisen jälkeen ja kuka vastaa niiden asianmukaisesta johtamisesta pois alueelta, mikäli voimalat rakennetaan. Pinta- ja pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset aiheutuvat voimaloiden perustuksista, teiden rakentamisesta, läjitysmaista sekä mahdollisista materiaalihankinnoista hankealueen sisäpuolelta. Ne aiheuttavat hankealueen laajuus ja voimaloiden määrä huomioiden mittavat ja pysyvät vaikutukset maaperään. Kuitenkaan voimaloiden perustustapojen (s. 14), tieverkoston (s. 15) ja työskentely- ja varastointialueiden (s. 16) yhteydessä ei ole otettu kantaa, kuinka vaikutusten arviointi aiotaan toteuttaa. Perustustamistapojen periaatekuvasta Kuva 3-3 (s. 14) ei esimerkiksi selviä, miten syvälle paalujen varaan tehtävä teräsbetoniperustus tai kallioankkuroidut teräsbetoniperustukset ulottuvat. Pinta- ja pohjavesiin vaikuttavat myös maa-aineisten otot. Arvioinnissa ei oteta suoranaisesti kantaa siihen, mistä maa-ainekset hankealueelle tuodaan, koska hankkeen toteutuessa maarakentamisesta vastaava urakoitsija valitsee sopivat maa-ainesten ottoapaikat (s. 90). Kuitenkin kiviaineksen tarve kuuluu hankkeesta aiheutuviin ympäristövaikutuksiin. Materiaalit hankitaan mahdollisuuksien mukaan pääsääntöisesti hankealueen sisäpuolelta (s. 17). Jotta ympäristövaikutuksia hankkeen osalta voidaan arvioida kokonaisvaltaisesti, tulee niihin ottaa kantaa myös maa-aineisten oton osalta.

Elinkeinoihin kohdistuvat vaikutukset: Alueen elinkeinotoiminnasta arviointiohjelmassa mainitaan ainoastaan turvetuotanto ja metsätalous sekä matkailu (s. 88). On kuitenkin huomioitava, että hankealueen läheisyydessä harjoitetaan myös maataloutta. Vaikutusten arvioinnissa on huomioitava alueen maatilat, joilla esimerkiksi harjoitetaan maidontuotantoa, karjankasvatusta, hevostenpitoa ja mehiläistarhausta. Maatalouselinkeinojen osalta on ulotettava tarkastelu myös eläinten hyvinvointiin. Hankealueen lähistöllä toimii tiettävästi ainakin kolme mehiläistarhaajaa. Mehiläiset ovat elinoloistaan erityisen tarkkoja ja jopa pesän siirtäminen 0,5 metriä voi harhauttaa ne lentoreitiltään. Arvioinnissa on otettava kantaa myös siihen, millaisia seurauksia tuulivoimaloista aiheutuvilla infraäänillä on eläimille, esim. hyönteisille.

Virkistyskäyttöön ja metsästyksen kohdistuvat vaikutukset: Hankealueen virkistyskäyttöön ja metsästyksen vaikuttavien asioiden osalta arviointiohjelma sisältää ristiriitaista tietoa. Virkistyskäyttö ja metsästyksen ovat mahdollisia tuulivoimahankkeen alueella (s. 13). Muiden metsätalousalueiden tavoin hankealuetta voidaan käyttää ulkoiluun, marjastukseen, sienestykseen, metsästyksen ja luonnon tarkkailuun (s. 84). Tuulivoimaloiden rakennuspaikat ja niiden lähialueet muuttuvat rakentamisen myötä avonaisemmiksi ja teollisemmiksi, eivätkä voimaloiden lähistöt siten sovellu enää kovinkaan hyvin metsästyksen harjoittamiseen. Voimalat rajoittavat jossain määrin mm. latvalinnustuksen osalta vapaita ja turvallisia ampumasektoreita, muutoin alue soveltuu edelleen metsästyksen. (s. 85) Tuulivoimaloiden lavoista voi sinkoutua joissakin olosuhteissa jäätä (s. 80), mikä vaikuttaa esimerkiksi rajoituksiin tuulivoimaloiden sijoittamisesta maanteiden läheisyyteen. Jään sinkoutumisesta on tällöin varmasti vaaraa myös alueen virkistyskäyttäjälle ja metsästäjälle. On kerrottava selkeästi ja totuudenmukaisesti jo varhaisessa vaiheessa, millaiset vaikutukset alueen virkistys- ja metsästyksikäyttöön tulisivat olemaan ja missä määrin alueiden käyttö rajoittuisi hankkeen toteutuessa. Esimerkiksi metsästysseurat eivät voi ottaa todellisiin arvioihin perustuvaa kantaa hankkeeseen, mikäli he eivät tiedä taustoja päätöstensä tueksi. Lisäksi arviointiohjelman mukaan hankealue sijoittuu Ähtärin riistanhoitoyhdistyksen toimialueelle (s. 85). Tieto on virheellistä, sillä alue sijoittuu myös Lehtimäen-Soinin riistanhoitoyhdistyksen toimialueelle. Luontoselvityksissä 2019 saatuihin tietoihin ja metsästysseuroille lähetettyjen kyselyiden vastauksiin riistaeläinkannoista tulee suhtautua varauksella ja niiden oikeellisuus on varmistettava luotettavalta taholta. Hankealueen merkittävin virkistyskohde on alueen poikki etelä-pohjoissuuntaisesti kulkeva Arpaisten ulkoilu- ja vaellusreitti. Hankealueella ei ole muita merkittäviä virkistyskohteita tai ulkoilureittejä, kuten latuja tai pyöräilyreittejä, eikä hankealueelle kohdistu muuta matkailua tai matkailupalveluja. (s. 84) Tieto on virheellistä, sillä hankealueen poikki pitkäsuunnassa kulkee Suomenselän Moottorikelkkailijat ry:n ylläpitämä moottorikelkkareitti (<https://www.kelkkareitit.fi/>), mikä tuli tiedoksi hankkeesta vastaavalle vasta yleisötilaisuudessa 20.1.2020. Kyseistä reittiä ei ole voitu tuulivoimaloiden alustavassa sijoittelussa huomioida lainkaan, eikä sen läheisyyteen suunniteltujen voimaloiden suhteen ole voitu jättää suojaetäisyyttä. On sangen outoa, että maastokaudella 2019 arviointia varten tehdyissä maastoselvityksissä hankealueen poikki kulkeva reitti on jäänyt huomaamatta, vaikka sen olemassaolosta kertovat reitin varrella olevat punaiset opastekyltit. Hankealueen läheisyydessä on myös muita merkittäviä virkistyskohteita. Nämä on kuitenkin jätetty mainitsematta eli niitä vähätellään. Alueen virkistyskäyttökohteita esittelevässä kuvassa Kuva 17-2 (s. 84) vaikutusalue on rajattu 5 km:n säteelle. Kuitenkin Arpaisten ulkoilu- ja vaellureitti jatkuu Iso-Koirajärven harjua pitkin Arpaisten kämpälle ja sieltä edelleen Ähtäriin, eläinpuistoon saakka. Myös Soinin suuntaan ulkoilu- ja virkistysreitti jatkuu saavuttaen esimerkiksi Parvaisen kyläyhdistyksen ylläpitämän Kaipaisen kämpän, joka myös tunnetaan Hermannin kämpänä. Kämpä sijaitsee Ison Kaihijärven ja Pienen Kaihijärven itäpuolella. Virkistyskohteiden osalta on vaikutusalue ulotettava riittävän laajalle. Taulukon 6.1. (s. 28) mukaan virkistyskäyttöön ja metsästyksen kohdistuvien vaikutusten arviointi kohdistetaan hankealueelle ja sähkönsiirtoreiteille sekä näiden välittömään läheisyyteen. Vaikutuksia arvioitaessa huomioidaan, että rakennettu ympäristö maisemakuvassa saattaa vähentää kokemusta koskemattomasta luonnosta ja tällä voi olla välillisiä vaikutuksia alueen virkistyskäyttöön (s. 84). Mikäli teollisuusalue sijoitetaan virkistyskohteelle, vähentää se varmasti

kokemusta koskemattomasta luonnosta ja vaikuttaa suoraan alueen virkistyskäyttöön. Ähtärin Matkailu Oy ja Soinin kunta ovat heinäkuussa 2019 käynnistäneet Arpaisten alueen tunnettuuden lisäämiseksi hankkeen, jonka tavoitteena on rakentaa Arpaisten retkeilyalueen brändiä ja luontomatkailuprofiilia (<https://www.jpnews.fi/uutiset/ahtari-ja-soini-kehittavat-yhdessaarpaisten-retkeilyalueen-tunnettuutta/>) Myös YVA-lausunnoissaan sekä Soinin kunta että Ähtärin kaupunki ovat huomauttaneet, että ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee huomioida myös hankkeen vaikutukset alueen luontomatkailuun ja muihin erä- ja luontoteemoihin liittyviin elinkeinoin ja vetovoimatekijöihin alueella. Luontomatkailua korostettaessa onkin tärkeää arvioida kattavasti hankkeen aiheuttamia vaikutuksia alueen virkistyskäytölle. Koko retkeilyreitit Soini-Arpainen-Ähtäri varrelta on otettava riittävät havainnekuvat, jotta voidaan nähdä, miltä teollisuusalueen sijoittaminen retkeilyreitit varrelle näyttäisi.

Viestintäyhteyksiin kohdistuvat vaikutukset: Tuulivoimaloilla voi olla vaikutusta teleoperaattoreiden radiolinkkiyhteyksiin, mikäli tuulivoimala sijaitsee radiolinkin lähettimen ja vastaanottimen välillä (s. 91). Hankealueen läheisyydessä sijaitsee tukiasemia ainakin Löytöperällä noin 1,5 km ja Kolulla noin 2 km päässä lähimmästä suunnitellusta voimalasta. Hankealue ulottuu kanavanipun A näkyvyysalueelle (s. VIII). Tuulivoimalat voivat aiheuttaa sopivissa olosuhteissa häiriöitä TV-signaaliin voimaloiden lähialueilla (s. 91). Esimerkiksi hankealueen läheisellä Kolun kylällä digitaalisissa lähetyksissä on ollut häiriöitä ja kanavien näkyvyys on puutteellista nykyisinkin, joten mahdollisten tuulivoimaloiden aiheuttamat lisävaikutukset TV-signaaliin on tutkittava huolellisesti ja esitettävä myös ratkaisuja niiden minimoimiseksi. Ilmavoimien esikunta on arvioinut hankkeesta aiheutuvien tutkavaikutusten olevan kuitenkin niin vähäisiä, ettei niillä ole merkittäviä ja laaja-alaisia haittavaikutuksia puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän toteuttamiselle (s. VIII). Vaadimme tarkoin selvittämään vaikutukset puolustusvoimien toimintaan ja pyytämään kattavat lausunnot, sillä hankealueen ympäristö erityisesti läheisellä Kolunkylällä on puolustusvoimien harjoituslentoliikenteen aktiivista aluetta.

Liikenteeseen kohdistuvat vaikutukset: Vaikutukset liikenteeseen ilmenevät lähinnä rakennusvaiheessa, joka on suhteellisen lyhytaikainen (s. 80). Hankealueella ja sen lähialueilla käynnistyvä liikenne hankkeen toteutuessa ja rakennusvaiheen alkaessa olisi kuitenkin massiivinen. Arvioinnissa on huomioitava erikoiskuljetukset, rakennusmateriaalien toimitus sekä muu työaikainen liikenne. Ne vaikuttavat väistämättä lähialueiden liikennöintiin sekä aiheuttavat myös ylimääräistä melua lähialueen asukkaille. Liikenteeseen aiheutuvia vaikutuksia arviotaessa on huomioitava myös Soinin ilmailuharrastuskäytössä oleva lentokenttä, jota arviointiohjelman mukaan ei ole olemassa (s. 79).

Ilmatoon kohdistuvat vaikutukset: Yksi YVA:ssa arvioitavista vaikutustyypeistä taulukon II mukaan on ilmasto (s. X). Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen toteuttamisen tavoitteena on lisätä Suomen tuulivoimakapasiteettia sekä lisätä tuulivoimalla tuotetun energian määrää ja vastata siten osaltaan ilmastopoliittisiin tavoitteisiin (s. 11). On hyvä muistaa, ettei mikään energia ole täysin päästötöntä – ei edes tuulivoima, vaikka sitä sellaisena markkinoidaan. Tuulivoiman hiilineutraalisuutta arviotaessa tulee huomioida ainakin: a) päästöt, jotka aiheutuvat tuulivoimaloiden valmistuksesta, kuljetuksista, pystyttämisestä (ml. betonin valmistus ja teräs) sekä purkamisesta; b) luonnonvarojen käyttö; c) voimaloiden käytön ajan hiilijalanjälki, esim. voimaloiden vaatimat lapalämmitysjärjestelmät ja voiteluaineet ym. huoltotarvikkeet; d) rakennuspaikkojen myötä häviävät hiilinielut; e) tuulivoimaloiden vaatima varavoima tuulettomina aikoina; sekä f) ongelmajätteiden käsittely. Tärkein yksittäinen keino ilmastomuutoksen torjunnassa onkin energian säästäminen. Ilmakehän hiilidioksidipitoisuuden kasvu on aiheutunut fossiilisten polttoaineiden käytöstä ja metsien hävittämisestä. Valtaosa Suomen kasvihuonepäästöistä syntyy energian tuotannosta ja kulutuksesta. Päästöjä voidaan vähentää kaikilla sektoreilla siirtymällä fossiilisista polttoaineista päästöttömiin energiamuotoihin, säästämällä energiaa ja parantamalla energiatehokkuutta sekä sitomalla hiiltä. Sähkön tuotannossa kasvihuonepäästöjä aiheuttaa fossiilisten polttoaineiden ja

turpeen käyttö. Niiden osuus sähkön tuotannosta on globaalisti noin 68 %, EU:ssa 49 % ja Suomessa 33 % eli Suomessa tuotettava sähkö on verraten vähäpäästöistä. Energiantuotantomuotojen päästöttömyyttä vertailtaessa on syytä myös huomata, että Suomen metsien maaperään ja puustoon sitoutunut hiilimäärä on Euroopan suurimpia. Metsät sitovat suuren osan Suomen kasvihuonepäästöistä, vuositasolla 30-60% vuosittaisista hakkuumääristä riippuen. (Suomen ilmastopolitiikka – kohti vähähiilistä ja energiatehokasta yhteiskuntaa 2015) Hankealueen metsiä kuvataan arviointiohjelmassa luontoarvojen kannalta lohduttomasti: Hankealue on pääosin metsätalouskäytössä ja sille sijoittuu paljon mäntyvaltaisia kasvatusmetsikköjä.

Alueella on myös useita uudistushakkuualoja. Metsät ovat iältään pääasiassa nuoria tai varttuneita ja tasarakenteisia. Luonnontilaisen kaltaisia erirakenteisia ja vanhoja metsäkuviota esiintyy hyvin vähän ja nämäkin pienialaisina, pirstaleisina kuviaina. Alueella on vain vähän lahoppua. (s. VII) Ilmaston ja hiilensidonnan kannalta alueen metsät ovat ihanteellisessa vaiheessa, sillä uudistushakkuualoista kehittyvät taimikot ja nuoret kasvatusmetsät ovat parhaassa kasvussaan sitomassa hiiltä ilmasta. Vapautuvia turvekenttiä tulee hyödyntää ja niiden käyttöä edistää kohteesta riippuen esimerkiksi energiabiomassan viljelyssä, luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi, tulvasuojelussa, tuulivoima-alueina ja metsätalousalueina (s. 12). Kannattaakin tarkkaan puntaroida, kannattaako Kimpilamminkankaan alue valjastaa tuulivoimatuotannolle vai olisiko sille sopivampi käyttötarkoitus esimerkiksi metsittää entisiä turvetuotantoalueita ja ennallistaa suoalueita kosteikoiksi tukemaan jo olemassaolevia, luonnontilaisia suojelualueita hankealueen ympärillä. Maankäyttö- ja rakennuslakia on mahdollista tulkita ilmastonmuutoksen sekä perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen kannalta, soveltaen pykälää 20. Sen mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Ympäristössä näkyvät useiden sukupolvien jäljet. Maisema muistaa pitkään, vaikka luonnolla on kyky uusiutua. Luonnonperintö sisältää elotonta ja elollista luontoa kallioista vesistöihin. Kulttuuriperintöön kuuluvat ihmisen aikaansaamat menneisyyden aineelliset ja henkiset jäljet. Me muokkaamme ympäristöä ja ympäristö muovaa ajatteluamme sekä mahdollisuuksiamme. Toimintamme vaikuttaa tulevaisuuteen. Kestävällä alueidenkäytön suunnittelulla edistetään yhteiskunnan toimivuutta, rakennetun ympäristön laatua ja ihmisten arjen sujuvuutta. Nyt tehtävät alueidenkäyttöä koskevat ratkaisut vaikuttavat pitkälle tulevaisuuteen. (Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017)

Mielipide 7

Alla ELY:lle huomioitamme YVA-ohjelmasta. Toivomme ne otettavaksi huomioon, kun ELY antaa lausuntoaan asiasta.

Ensinnäkin kyse on alueena Kilpilamminkankaasta. Oikea nimi on Kilpilampi ja Kilpilamminkangas. Miksi ei ole oikea nimi hankkeella Matusuon tuulivoima alue? Vai viittaako liikaa Natura-alueisiin?

Taustaa: Selvyyden vuoksi, koska YVA-tekstissä ei asiaa mainita, niin Soinin kuin Ähtärin kuntien puolella kaavoituksen aloittamisesta on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. Koska kaavoituspuoli viipyy oikeudessa määrittelemättömän ajan, vaadimme, että YVA-menettelyäkään ei jatketa, ennen kuin katsotaan, mitkä ovat oikeuden päätökset Soinin ja Ähtärin kaavoituksen aloittamisvalituksissa. Perustelu: jos oikeus päättää, että kaavoitettava alue tulee olla maakuntakaavan mukainen, eli 1200 ha pienempi kuin suunnitteilla oleva alue, on rahan haaskausta tutkia näin suurta aluetta turhaan, vaan aloittaa selvitystyö vasta kun oikeuden päätökset ovat tulleet.

Ähtärille jätettyihin oikaisuvaatimuksiin on Ähtäri vastannut: 16.12.2019 kaupunginhallituksen pöytäkirjassaan seuraavasti: *"Tuulivoimaloiden sijoittelulla pystytään tehokkaasti vähentämään niistä aiheutuvia haittoja. Ottamalla käyttöön 1-2 kilometrin suositukset voidaan tehokkaasti vaikuttaa asutukselle, luonnon- ja maisemansuojelulle sekä luontomatkailun kannalta tärkeimmille alueille aiheutuvaan häiriöön. Samalla voidaan vaikuttaa kiinteistöjen arvon alentumaan ja*

turvallisuuteen. Sijoittamalla tuulivoimalat olemassa olevien tiestöjen läheisyyteen vähennetään rakentamisesta aiheutuvia haittoja."

Ähtärin pöytäkirjoista ei mistään löydy, että heillä olisi tällainen suosituksetäisyys. Ainakaan sellaista ei asiakirjoista löydy, eikä YVA-ohjelman karttojenkaan mukaan tämä toteudu.

Soinissa ei ole edes ollut puhetta suojaetäisyydestä, vaikka sitä ovat valtuutetut useasti vaatineet. Se, miten tehokkaasti tuollainen etäisyys mitään estää, on arveluttavaa, mutta kummassakaan kunnassa ei ole mitään konkreettista asian eteen tehtyä tai päätettyä.

Kunnanhallituksen jäsenen kirjaus: Soinin kunnanhallituksessa on maanantaina 20.1.2020 käsitelty § 11 Etelä-Pohjanmaan ELY:lle lähtevää Soinin kunnan lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta Kimpilamminkankaan tuulivoimahanke Soini ja Ähtäri. Asiasta on hallituksen jäsen ja vpj... esittänyt seuraavan, ja pyytänyt kirjausta pöytäkirjaan:

"Esitän, että Soinin kunta lausuu ELY-keskukselle YVA:n olevan puutteellinen ja Soinin kunta luopuu Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen suunnittelemisesta ja toteuttamisesta.

Perustelut: YVA-ohjelma on puutteellinen, sillä se ei tunnista riittävästi vaikutuksia ja keinoja yhteisvaikutusten osalta (MRL 1§). Kyseinen tuulivoimahanke ja YVA-ohjelma ovat myös ristiriidassa maakuntakaavan kanssa, sillä jotkin voimalat ovat maakuntakaavarajauksen ulkopuolella. YVA-ohjelman tekstissä ei mainita, että tästä asiasta on valitettu Vaasan hallinto-oikeudelle molempien kuntien puolella, eikä oikeus ole vielä ratkaissut, tuleeko kyseisen kaavoituksen olla maakuntakaavan mukainen eli tällöin 1200 hehtaaria pienempi, kuin nyt suunnitellaan. ELY-keskuksella ja aluehallintovirastolla on prosessissa merkittävä rooli ja koska tuulivoimahanke sijaitsee kahden kunnan alueella, tulee alueen ympäristölupa hakea aluehallintovirastolta. Osaltaan Ähtärin kaupunki vastaa kaavoitusprosessista ja tuulivoimarakentamisen vaikutuksista omalla alueellaan ja Soinin kunta vastaavasti omalla alueellaan. Tästä huolimatta Ähtärin kaupunki ja Soinin kunta aikoivat esittää kunnan- ja kaupunginhallituksen esittävän identtistä lausuntoa YVA-ohjelmasta ELY-keskukselle. Näin ollen lausunnot eivät pohjaudu todellisuudessa alueiden erityispiirteitä huomioon ottavasti. Tuulivoimahanke on ristiriidassa Soinin kunnan kuntastrategian kanssa, jossa kyseistä aluetta pidetään luontoarvojen ja virkistyskäytön merkittävänä kehityskohteena. Alueen Natura-alueisiin SACFI0800038 ja SPAFI0900093 kohdistuvat vaikutukset ovat arvoitu puutteellisesti YVA-ohjelmassa. Myös päiväpetolintuihin kohdistuvat haittavaikutukset ovat tunnistettu ja arvoitu puutteellisesti, sillä päiväpetolintujen reviiritietoja ei ole kysytty paikalliselta lintutieteelliseltä yhdistykseltä. Lisäksi suunnitteilla olevista erittäin merkittävän kokoluokan 10 MW voimaloiden aiheuttamista melu- ja välkevaikutuksista ei ole tunnistettu riittävää selvitystä. Varovaisuusperiaate puutteellisista käyttökokemuksista näin suuren kokoluokan voimaloiden ympäristövaikutuksista on huomioimatta kokonaan.

Kaikkien edellä mainittujen seikkojen huomioimatta jättäminen johtaisi valituskierteeseen niin asukkaiden, kesäasukkaiden kuin virallisten tahojen toimesta.

Alueelle ei saisi syntyä merkittävää haittaa tuulivoimahankkeesta paikallisille asukkaille ja kesäasukkaille sekä ympäristölle, sillä alueen oma vuotuinen sähkönkulutus on Ähtärin kaupungin alueella noin 62 GWh ja Soinin kunnan alueella noin 28 GWh. Tuulivoimahanke voisi vuosittain tuottaa noin 300-1000 GWh. Näin ollen alueelle kohdistuvat haittavaikutukset suhteessa alueen omaan vähäiseen sähkönkulutukseen on minimoitava ja huomioitava perusteellisesti. "

Niin Soinin kunnan kuin Ähtärin kaupungin lausunnot YVA:sta on pöytäkirjatietojen mukaan täysin identtiset. Kuka mahtaa lausunnon olla kirjoittanut, koska on sanasta sanaan samanlainen. Vai onko jopa Sitowisen kirjoittama?

Ei liene mitenkään korrektia, että kaksi kuntaa antavat täsmälleen samanlaisen lausunnon. Kummallakin kunnalla on kuitenkin omat alueensa, joissa on tiettyjä erityispiirteitä, ja asutusta hankealueen ympärillä. Yhdyimme yllä olevan hallituksen jäsenen esitykseen, ja esitämme alla lisäksi omat näkemyksemme YVA-ohjelmasta (viittaus ELY:n YVA-ohjelman kuulutukseen).

Heti aluksi pyydämme, että ELY harkitsisi seuraavat perustelumme luettuaan, valitsemaan vaihtoehdon 0: hanketta ei toteuteta. Jos tätä ei voida huomioida, pyydämme vaatimaan palautettavaksi alueeksi korkeintaan maakuntakaavassa oleva n. 1600 ha alue. Sille ei käsityksemme mukaan sovi kumpikaan vaihtoehtoisten voimaloiden määrä, ei 24 eikä 29. Voimaloiden etäisyyksien on oltava huomattavasti suuremmat kuin 400-1000 m mitä YVA-ohjelmassa lukee. Kyseessä on n. 300 m korkeat voimat, joiden roottorin halkaisija on n. 200 m. Näin ollen niiden keskinäisten etäisyyksienkin tulee olla huomattavasti isommat, yli 1 km. Tämä on kirjoitettuna Suomen tuulivoimayhdistyksen nettisivuilla: *"Nyrkkisääntönä tulisi yksittäisten voimaloiden väliin jättää vähintään noin viisi kertaa roottorin halkaisijan verran tilaa, eli yhden lavan kärjestä vastakkaisen lavan kärkeen. Hyvin suurissa tuulipuistoissa etäisyyksien on oltava suuremmat."*

(Voimaloiden välisiä etäisyyksiä koskevat viittaukset artikkeleihin:

<http://www.na-paw.org/Mitchell/Mitchell-Wind-Turbine-Separation-Distances.pdf> ja Peter R Mitchellin, AM, BChE, artikkelit.)

Eli kun tuulivoimaloita laitetaan liian lähelle toisiaan, sillä on useita ennalta arvattavia seurauksia. Niihin kuuluvat

- 1) lisääntynyt turbiinin komponenttien kuluminen, ennen kaikkea lisääntyneet ennenaikaiset vikamäärät,
- 2) lisääntynyt kuuluva melu
- 3) lisääntynyt infraääni ja matalataajuinen melu

Pyydämme ELY-keskusta paneutumaan tähän problematiikkaan. Mitkä ovat Kimpilamminkankaan voimaloiden etäisyydet? Pyydämme ELY:ä toimittamaan tai pyytämään toimijaa toimittamaan meille Kimpilamminkankaan voimaloiden väliset etäisyydet. Jos voimaloiden paikat muuttuvat, tulisi määrätä, että niiden välinen etäisyys tulisi aina, muutetuissakin versioissa, olla vähintään 1,6 km, joka vastaa 8 x roottorin halkaisijan yllä olevan mukaan. Sekään ei ole ihannetilanne, vaan sellainen olisi 15 x roottorin halkaisija, kuten yllä kerrotaan. Silloin tuuli tulisi parhaiten hyödynnettyä, eikä haittavaikutuksia pitäisi tulla niin paljon kuin lyhyemmällä voimaloiden välisillä etäisyyksillä. Tämä voimaloiden välinen minimietäisyys pitäisi seurata kaavoituksesta aina rakennuslupiin asti, ja sitä tulisi valvoa. Tämä tulee vaatia myös kaavamääräykseksi. Pyydämme ELYä vaatimaan tätä.

Jos siis toteutus olisi jokin muu kuin vaihtoehto 0, eli jos alue toteutettaisiin, vaadimme sähkönsiirron vaihtoehtoista vaihtoehto B:tä. Perustelut. Käytetään olemassa olevaa voimalinjaa, ei tarvitse rakentaa kuin muutaman kilometrin liityntä, joko maakaapelilla tai muuten. Hylättäväksi ehdottamassamme vaihtoehdossa A, jouduttaisiin rakentamaan uusi noin 30 km pitkä voimajohto toisen voimajohdon rinnalle aina Alajärven sähköasemalle asti. Se ei ole kenenkään kannalta kannatettavaa, eikä varsinkaan maanomistajien, jotka omistavat maata kyseisen ajattelun uuden linjan alla.

YVA-ohjelmasta epäselviä ja virheellisiä kohtia:

s. III Tiivistelmä: Käsityksemme mukaan projektin johdossa olevalla henkilöllä on erittäin suppea-alainen koulutus tehtävään. Hän on varmasti hyvä vesihuolto- ja ympäristötekniikan alalla, mutta

lähes 30 tuulivoimalan projektin johdossa tulisi olla näkemystä monista muistakin asioista. Pyytäisimme selvennystä esim. hänen työhistoriastaan.

s. VI: Alue on 1200 ha suurempi kuin hyväksytyssä Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa, vaihekaava I. Vaadimme palauttamaan maakuntakaavan rajauksen ja vähintään 1,6 km:n etäisyydet voimaloiden välillä.

s. VI Arvioitavat vaihtoehdot: Ohjelmassa ei kerrota yksittäisen voimalan megawattimäärää. VE 1 ja VE2:ssa molemmissa lähdetään siitä, että kokonaisteho on enintään tietty määrä. Kun tämän määrän, esim. 240 MW jakaa voimalamäärällä 24, yhden voimalan megawattit ovat 10 MW. Tällaisia voimaloita ei ole missään maailmassa. Eikä niitä tule Soinin kauniisiin metsiinkään rakentaa. Kumpakaan näistä vaihtoehdoista ei voida toteuttaa. Pyydämme ELY:ä myös mittaamaan tarkasti, montako voimalaa alueelle mahtuu yli 1,6 km:n välimatkoin.

s. VII Melu ja välke: Ei melumallinnusta eikä välkemallinnusta saatavilla.

"Tuulivoima-alue on osoitettu Etelä-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa tuulivoimaloiden alueeksi (tv)." Ei pidä paikkaansa. Maakuntakaavassa alue on 1200 ha pienempi kuin Kimpilamminkankaan alue YVA-aineistossa. Alue on suurennettu vastoin hyväksytyä maakuntakaavaa.

"Sähkönsiirtoreitit eivät risteä virkistysreittejä." Arpaisten reitin yli on VEA –vaihtoehdon sähkönsiirto tehtävä, koska Arpaisten reitti on VEA-linjan ja voimaloiden välissä, jos valitaan vaihtoehto VEA.

Sähkönsiirto VEA edellyttää uutta linjaa 30 km, ja VEB vain muutaman kilometrin. Olisi siis järkevintä ja kansantaloudellisesti paras valita vaihtoehto VEB, jossa käytetään jo olemassa olevaa linjaa. Jos taas vaihtoehto VEA valittaisiin, sen veto vaarantaisi Mäntykankaan Natura 2000- alueen. Kts. YVA-ohjelman liite 4.2. Yleiskartta, luonto.

On kuitenkin on tiedostettava, että sähkönsiirtoreitti ja -asema ei voi tulla Syväjoen lähelle menevään linjaankaan, vaihtoehto VEB. Suunnitellussa paikassa on ensinnä tulva-alue ja toiseksi lintujen muuttoreittien tärkeä levähdysalue. Tämä tieto saatu alan asiantuntijalta (viittaus mielipiteessä oleviin kuviin).

s. VII Linnusto: Ei mainita, että päiväpetolinnut ovat maakotkia ja kalasääksiä. Vuosikymmeniä aluetta seuranneen asukkaan muistiinpanoista selviävät nämä asiat. Lähetämme tämän erikseen myös Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikölle tiedoksi ja toimenpiteitä varten.

Kohdassa kerrotaan sähkönsiirtoreiteistä, missään ei puhuta, kuinka on voimaloiden laita, miten ne sijoittuvat suhteessa linnuston reviiireihin ja pesimäpaikkoihin. Vaadimme tarkennusta.

Lisäksi on tiedostettava, että sähkönsiirtoreitti ja -asema ei voi tulla Syväjoen lähelle menevään linjaan. Suunnitellussa paikassa on ensinnä tulva-alue ja toiseksi lintujen muuttoreittien tärkeä levähdysalue. Tämä tieto saatu alan asiantuntijalta, Käsitksemme mukaan Sitowisen tiedot eivät ole tältä osin ajan tasalla, koska se sanoo ettei ole linnustollisessa mielessä erityisarvoa, vaikka asiantuntijan mukaan siinä on lintujen muuttoreittien levähdysalue.

s. VIII Muu eläimistö: Ei mainita lainkaan saukkoa jne. Saukosta lisää myöhemmin.

s. VIII Natura 2000 -alueet, luonnonsuojelualueet ja suojeluohjelmien alueet: Etäisyydet YVA-dokumentissa eivät pidä yhtä maakuntakaavassa esitetyn kanssa. Maakuntakaavan, joka on lainvoimainen, ja jota tulisi noudattaa. Sitä varten on aikanaan tehty selvitykset, ja mitattu etäisyydet Natura-alueisiin, mutta nyt kunnat ajavat täysin sumeilematta niiden selvitysten ja mittausten yli, ja laajentavat kaava-alueita lähes puolella, 1200 hehtaarilla. (Viittaus s. 62 Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava, vaihekaava 1, tuulivoima-dokumentista ote: https://www.epliitto.fi/kaavakartta-ja-selostus_1)

Maakuntakaava-aineistossa ovat etäisyydet Natura-alueisiin seuraavat: Matosuonniemeen 0,4 km, kun taas Sitowisen materiaalissa kyseinen alue on *kaavan sisällä*. Matosuohon on etäisyyttä maakuntakaavassa 1 km, Sitowisen YVA-paperissa 200-300 m, kuten he itse yllä olevassa lainauksessa YVA-ohjelmasta kertovat. Ohjeistuksen mukaan etäisyyden olisi oltava molempiin vähintään 400 m. Pyydämme ELY-keskusta tarkistamaan tämän asian ja puuttumaan siihen.

s. VIII Liikenne: "*Hankealueen länsipuolella on maantie 7 091, länsipuolella maantie 7 140, eteläpuolella maantie 17 445 ja pohjoispuolella maantie 17 435. Hankealueen läheisyydessä (25-40 km) sijaitsee kolme lentopaikkaa.*" Väärää tietoa yllä mustatuissa kohdissa. Lentopaikkoja koskien ei ole mainittu lainkaan Soinin lentokenttää, kirkonkylän vieressä, sieltä 2 kilometrin päässä olevaa yksityistä lentokenttää. Etäisyyttä Kimpilamminkankaaseen on korkeintaan 10 km.

s. VIII Viestintäyhteydet: Missä on tekstissä mainittu puolustusvoimien lausunto? Milloin annettu?

s. XI Aikataulu: (viittauksia arviointiohjelmasta).

YVA-ohjelman liite 5 Arkeologiset selvitykset: s. 14 (12) asti on voimalapaikkoja numeroitu kuviin. S. 15 lähtien on otettu kuvia, joissa ei ole voimalapaikkoja, miksi näin? Esim. Kuva 36. Matolammin kallioranta kuvattu luoteeseen ja kuva 38. Alajoki kuvattuna pohjoiseen

Mikä on näiden funktio? Onko näihin myöhemmin tulossa voimaloita vai mikä on tarkoitus, miksi nämä paikat on kuvattu? Arkeologisessa selvityksessä ei ole lainkaan mainittu kahta vanhaa tammea, Alajoessa olevia vesisulkuja, jotka ovat n. 1950-luvulta. Tämä puute tulee korjata.

Varsinainen YVA-ohjelma: s. 3: 3,3, km etäisyys asuinrakennuksista ei pidä laisinkaan paikkaansa. Lähimmät on toisaalla YVA-ohjelmassakin esitetyn mukaan 1,2 km. Lisäksi suunnittelualueen sisällä sijaitsee alle kilometrin, n. 500 m päässä loma-asunto.

s. 6 Taulukko 2.1.: Vaadimme tarkempaa tietoa erityisesti:

Kohta 1: kuvaus sijainnista, pyydämme saada tietoomme myös voimaloiden väliset etäisyydet, merkattuna kartalle selkeästi

Kohta 2: yhtenä vaihtoehtona hankkeen toteuttamatta jättäminen, koska tällainen vaihtoehto on erityisen tarpeellinen

Kohta 3: tiedot luvista ja vaadimme saada ne nähdäksemme, myös viranomaisille tarkoitettut, sillä me olemme alueen asukkaita ja meidän on tiedettävä, mitä alueestamme kirjoitetaan, ja ovatko ne oikein

kohta 7: Laatijoiden pätevydestä selvitys. Pyydämme selvitykset näistä.

OAS: (Viittaus OAS-asiakirjaan). OAS:ssä sanotaan, että YVA-menettelyssä siis tutkitaan, onko mahdollista voimaloiden sijoittaminen maakuntakaavarajauksen ulkopuolelle ilman merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Tätä asiaa on käsitelty Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen artikkelissa seuraavasti: "*Seudullisesti tai maakunnallisesti merkittävää tuulivoimapuistoa ei voida osoittaa maakuntakaavoissa merkittyjen tuulivoimatuotannolle sopivaksi katsottujen alueiden ulkopuolelle.*" Näin lukee ELY-keskuksen blogitekstissä 24.9.2019, jonka on kirjoittanut Juha Katajisto Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksesta.

<https://etelapohjanmaanely.wordpress.com/2019/09/24/tuulivoimaa-mutta-hallitusti/>

Hyväksytyn maakuntakaavan rajoja ei ole mahdollista ylittää, vaan sitä rajausta tulee noudattaa. Lisäksi on huomioitava, että etäisyyttä noin suurilla voimaloilla tulee olla toisiinsa yli 1 km, mieluiten 1,6 km. Tämän pyydämme ELYäkin mittaamaan, tai pyytämään toimijaa kertomaan kartalla todisteellisesti, paljonko etäisyydet voimalasta toiseen nyt ovat.

Maanvuokrasopimuksia ei ole esim. ... (maininta yksityishenkilöihin liittyvistä asioista).

Varsinainen YVA-ohjelma s. 9: YVA-tekstissä ei mainita, että molempien kuntien puolella kaavoituksen aloittamisesta on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. Koska kaavoituspuoli viipyy oikeudessa määrittelemättömän ajan, vaadimme, että YVA-menettelyäkään ei jatketa, ennen kuin katsotaan, mitkä ovat oikeuden päätökset Soinin ja Ähtärin kaavoituksen aloittamisvalituksissa. Perustelu: jos oikeus päättää, että kaavoitettava alue tulee olla maakuntakaavan mukainen, eli 1200 ha pienempi kuin suunnitteilla oleva alue, on rahan haaskausta tutkia näin suurta aluetta turhaan, vaan aloittaa selvitystyö vasta kun oikeuden päätökset ovat tulleet.

Kaavan luonnosten nähtävillä olo sovitetaan yhteen YVA-selostuksen nähtävillä olon kanssa. Koska kaavoittamisen aloituspäätös on HAO:ssa, ei kaavoitusta voida jatkaa ennen kuin päätökset oikeudesta tulevat, joten YVA-selostuksellakaan ei ole kiirettä, koska yllä sanotaan, että kaavaluonnos ja YVA-selostus tulevat nähtävillä yhtä aikaa. Kannattaa siis kulujen säästämiseksi odottaa myös YVA-selostuksen kanssa, että näkee mitä oikeus asiasta sanoo.

s. 10: "*Arviointia varten tehtävät maastonselvitykset on toteutettu maastokaudella 2019.*" Kuka ja millä tasolla ja mitä on selvitetty? Koska nyt on kyseessä YVA-ohjelma, olisi tullut odottaa, mitä selvityksiä ELY ja mielipiteiden esittäjät vaativat, ja lähteä vasta sitten selvityksiä tekemään. Yllä kuitenkin sanotaan, että maastonselvitykset *arviointia* varten on tehty maastokaudella 2019. YVA-selostuksen arviointivaihe tulee ymmärtääksemme vasta tämän vaiheen jälkeen, kun ELY ja muut ovat lausuntonsa antaneet. Sitten vasta on YVA-arviointivaihe, mutta nyt on jo Sitowise tehnyt sen vaiheen selvitykset. Pyydämme ELY:ä kommentoimaan tätä. Myöskään alla olevan YVA-ohjelman s. 10 olevan kaavion mukaan vielä ei pitäisi mitään selvityksiä olla.

s. 11-12 Hankkeen tausta: Kaikenlaiset viittaukset eri ilmastopimuksiin näyttää hyvältä pienen kuntalaisen silmissä, että meidän alueemme on näin tärkeä alue. Maanosan hiilineutraaliuudestakin puhutaan. Ei liene kuitenkaan tarkoitus, että Soinin 2100 asukkaan kunta pelastaa koko maanosan.

Kerrotaan myös, että Etelä-Pohjanmaalla tuotetaan 7 % tuulivoimasta. Sitowisen tekstissä sanotaan edelleen: s. 12: "*Etelä-Pohjanmaalla tuotetaan toistaiseksi huomattavasti vähemmän energiaa tuulivoimalla kuin esimerkiksi Pohjois- tai Keski-Pohjanmaalla (Kuva 5).*"

Kyseisestä kuvasta näkyy, että kun Etelä-Pohjanmaalla tuotetaan 7 % maan tuulivoimasta, mutta Uudellamaalla, missä kulutus on suurinta, tuotanto on 0 %. Miksi siis maaseutukuntien Soini ja Ähtäri tulee tuottaa pääkaupunkiseudun sähkö ja pilata ainutlaatuinen luontonsa joidenkin markkinamiesten puheiden seurauksena. Kimpilamminkankaan vuosittainen sähköntuotanto olisi noin 300-1000 GWh. Soinin vuotuinen sähkönkulutus on kuitenkin noin 28 GWh ja Ähtärin noin 62 GWh. Eli kymmenkertainen alueella käytettävä määrä.

MUTTA: ELY:n on huomattava, että Soinin pieni kunta on jo nyt kaavoittanut tuulivoimalle 5 aluetta, joista suurin osa erittäin isoja alueita. Pesola 12 voimalaa, Korkeamaa 19 voimalaa, Konttisuo 7 voimalaa ja Isokangas 3 ja Loukkusaari 3 voimalaa. Yhteensä siis 44 voimalaa. Kun lasketaan mukaan Alajärven Louhukankaan 27 ja Möksyn 15 voimalaa, päästään yhteensä 86 voimalaan, joilla kaikilla on vaikutusta Soinin asukkaisiin. Alajärven alueiden voimaloiden sisään jää Soinin kunnan Keisalankylä/Lehdonperä ja sen asukkaat. Lisäksi on tuulivoimahankkeita maakuntarajan takana Kyyjärvellä ja Karstulassa. Myös Perhon voimaloilla on kaukovaikutuksia Soiniin. Käsityksemme on, että Soinin kunnan asukkaat ovat jo nyt erittäin alttiina tuulivoimaloiden terveysvaikutuksille, jo pidemmällä olevien tv-alueiden vuoksi, eikä voimala-alueiden määrää missään tapauksessa tule enää lisätä tällä Kimpilammenkankaan alueella. Jos tämä hanke toteutuisi, kaikkiaan ainakin 115 voimalaa jauhaisivat terveys- ja muut vaikutuksensa soinilaisten niskaan. Tätä hanketta ei siis missään tapauksessa tule enää hyväksyä.

Lisäksi on huomioitava Kimpilamminkankaan alueella pesivä maakotka ja kalasääksi. Jo näillä perusteilla kaavoitus tulee lopettaa, eikä sitä tule enää jatkaa. Pyydämme valitsemaan vaihtoehdon 0: ei kaavoiteta.

s. 13 hankkeen alueellinen merkitys: Soinissa ei ole alan ihmisiä, jotka olisivat tuulivoiman rakentamiseen erikoistuneet. Lisäksi alueella ei ole suunnitteluun erikoistuneita yrityksiä, ja suunnittelu on jo aloitettu Sitowisen toimesta, eli se tulee sitä myös jatkamaan. Tuulivoimahankkeet eivät ole alueiden yrityksille sopivia, koska esim. kuntien betoniasemat ovat liian pieniä tällaisiin tilauksiin. Lisäksi on suuret sakkomaksut ellei tuote ole riittävän tasalaatuista. Näin on paikallisen yrittäjän kertomana asian laita. Työllistävä vaikutus alueelle on pelkästään kosmeettista, yksittäisiin tienauraajiin jäävää. Pyydämme Sitowisea ja toimijaa kertomaan konkreettisesti sopimuksilla, keitä työllistätte, työtehtävät eritellen ja ketkä näistä työntekijöistä aiotte löytää Soinista. Laskekaa kaikki, myös yhteisövero paperille. Sitoutuuko hanke työllistämään ne luvatut ammattiryhmät. Pyydämme kaiken kirjallisena. Kunnan pitäisi myös näin tehdä. Vuorenmaan Elämyseskuskeskuksen kanssa on Soinin kunnalla jo ollut suunnattomia vaikeuksia ja erimielisyyksiä, joten kunnan etu olisi toimia ennakoivasti myös mittasuhteiltaan paljon suurempien tuulivoimahankkeiden kanssa.

Väite, että tuulivoimayhtiön maksama yhteisövero tulee Soinin kunnalle, on erittäin harhaanjohtava, eikä pidä paikkaansa. Ensin osakeyhtiön pitää tehdä tulosta, että se maksaa siitä yhteisöveroa. Sitten yritysten maksama yhteisövero menee koko Suomessa yhteen pottiin verottajalle. Sitten eduskunta päättää paljonko tästä summasta tilitetään valtiolle ja paljonko kunnille. Normaalisti valtiolle menee leijonanosa (noin 2/3 ja kunnille 1/3). Sitten kaikille Suomen kunnille määritetään kunkin osuus. Siinä käytetään jakoperusteena kahta tekijää; yritystoimintaerää ja metsäerää. Yritystoimintaerä määräytyy sen mukaisesti paljonko yritys työllistää kunnassa (siis yrityksen kotipaikka ei merkitse tässä asiassa vaan toimintapaikka). Käsityksemme mukaan Soinin kunnan alueella työskentelevä henkilöstömäärä saadaan Tilastokeskuksen tiedoista ja sille saadaan suhdeluku vertaamalla sitä koko Suomen henkilöstömäärään. Samoin saadaan suhdeluku jokaiselle Suomen kunnalle.

Metsäerä perustuu puunmyyntituloista Soinin kunnan alueella. Siihen vaikuttaa hakkuumäärät ja kantohinnat. Kyseinen luku lasketaan koko Suomen alueelle. Kunnille määritetään tästä luvusta suhdeluku kunkin kunnan metsämaapinta-alan suhteesta koko Suomen metsämaapinta-alaan.

Nuo erät yhdistetään, jolloin saadaan suhdeluku kaikille Suomen kunnille. Lisäksi nuo luvut lasketaan kahden aikaisemman vuoden keskiarvona. Tällöin kunnalle tuleva rahamäärä määräytyy sen mukaan mikä kunnan suhdeluku. Siis verottaja maksaa valtiolle eduskunnan määräämän valtion osuuden mukaan. Loppu eli kuntien osuus maksetaan kullekin kunnalle tuon suhdeluvun mukaisesti. Oheinen linkki varmasti selventää asiaa: <https://veroblogit.com/2017/11/15/yhteisoverojen-jakaminen-kunnille-kuka-saa-jakenelle-annetaan/>

Yhteisöveron varaan ei tule laskea, sillä yleensä verosuunnittelun takia yhteisöveroa ei tule maksettavaksi.

s. 16 työskentely- ja varastointialueet: Mihin on suunniteltu sijoitettavaksi mahdollinen em. 5000 -20 000 m²:n varastoalue? Sitä ei kerrota. Tämä on suuri puute.

s. 17 rakentamisen aikainen liikenne ja kiviaineksen tarve: Mistä kiviaineksen otto on ajateltu tehdä? Tällä on merkitystä laajemminkin, myös mm. ympäristön asukkaiden ja liikenteen kannalta. Nämä asiat olisi tullut ilmoittaa jo tässä vaiheessa.

s. 19 Tuulivoimahankkeen käytöstä poisto: Lapoja eivät ota vastaan edes Fortumin Riihimäen ongelmajätelaitos Suomessa, eikä tietojemme mukaan mikään muukaan taho ole keksinyt mitä niille tehdä, ei edes maailmanlaajuisesti, muuta kuin dumpata ne kehitysmaihin, joissa ei olla turhan tarkkoja kierrätysäännöistä (lähde: NAPAW.org). Yllä puhutaan murskaamisesta. Mitä murskalle

sen jälkeen tapahtuu? Suomessa lopoja ei oteta edes vastaan, tieto tarkistettu marraskuussa 2019. Sitowisen antama tieto on siis väärä.

s. 20 Arvioitavat vaihtoehdot: Hankkeen toteuttamatta jättäminen on jo kaikista edellä mainituista syistä varteenotettava vaihtoehto ja tarpeellinen. Kannatamme tätä vaihtoehtoa 0 eli ettei Kimpilamminkangasta kaavoiteta ja rakenneta.

Suunniteltu alue on 1200 ha suurempi kuin maakuntakaavassa esitetty alue, ja se on laajennettu joka puoleltaan, ei vain koillisosasta, vaikka Sitowise näin s. 20 YVA-paperissa sanookin.

"Seudullisesti tai maakunnallisesti merkittävää tuulivoimapuistoa ei voida osoittaa maakuntakaavoissa merkittyjen tuulivoimatuotannolle sopivaksi katsottujen alueiden ulkopuolelle." Näin lukee ELY-keskuksen blogitekstissä 24.9.2019, jonka on kirjoittanut Juha Katajisto Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksesta.

<https://etelapohjanmaanely.wordpress.com/2019/09/24/tuulivoimaa-mutta-hallitusti/>

Sitowisen tekstissä mainittuun syyhyn laajentaa suunniteltua tuulivoima-aluetta ei löydy mitään perusteita tai todisteita lintudirektiivin liitteessä I mainitun lajin pesän tuhoutumisesta. Tämä on vain Sitowisen esittämä asia, eikä kyseisessä heidän esityksessään ole viitattu mihinkään lähteeseen. Se ei ole siis pitävä. Se tulee jättää huomiotta ja maakuntakaavan rajausta palautettava kaikilta osiltaan. Ensisijaisesti alueensuunnittelu tulee lopettaa, ja toissijaisesti aluetta on pienennettävä korkeintaan maakuntakaavan mittoihin. Lisäksi vähintään 5 km:n matka asutukseen on tehtävä. Hankealue on VE1 ja VE2 hankealuevaihtoehdoissa sama. Alue on pienennettävä ja vaihtoehdossa, jossa on 24 voimalaa, voimalamäärään 29 verrattuna ylijäävä alue tulee poistaa kaava-alueen suunnitelmasta, vähintään maakuntakaavan tasolle, ettei sitä turhaan aloiteta kaavoittamaan, ja ettei sinne myöhemminkään voida lisärakentaa voimaloita.

"Oikeusvaikutteinen ja rakentamista ohjaava yleiskaava on myös maankäytön ohjauksessa juridisesti sitova, eikä sen kaavakartalla näkyvää maankäytön ratkaisua voida muuksi muuttaa edes poikkeamislupamenettelyillä. Menettely ei esimerkiksi poista yleiskaavassa merkittyjen voimaloiden rakennusaluevarauksia, ja rakentamattomaksi jätettävät voimalat saattavatkin myöhemmin toimijan puolesta realisoitua, vaikka alun perin rakentamatta jättämistä olisi perusteltu haittavaikutusten vähentämiseksi." Juha Katajisto Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.

<https://etelapohjanmaanely.wordpress.com/2019/09/24/tuulivoimaa-mutta-hallitusti/>

Jos kaavoittamista aiotaan jatkaa, sitä on pienennettävä 1200 ha, sellaiseksi kuin se oli maakuntakaavassa. Silloin oli selvityksiä tehty ja sen perusteella rajausta tehty, mutta nyt ilman mitään selvityksiä on aluetta laajennettu mainitut 1200 ha. Vaadimme tämän korjaamista ja riittävää suojaetäisyyttä voimaloihin sekä ympäristölupia kullekin alueen voimalalle erikseen haettaviksi ennen kuin rakennuslupa myönnetään tai rakentamista aloitetaan.

Sijoittelu ei ole asutuksen, eläimistön ja linnuston eikä vaihemaakuntakaava I:n pohjalta sopiva, eikä kaavoitusta eikä YVA-selvittelyä tule jatkaa.

s. 23-25 Hankkeen edellyttämät luvat: Puuttuu Natura-arvio, tehtävä kaikista kolmesta alueesta. Tästä toisaalla tarkemmin.

Puuttuu ympäristölupa. Vaaditaan kullekin voimalalle erikseen. Lupa on haettava Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta. Vesilain mukainen lupa on oltava, koska alueelle jää yli 10,6 ha kokoinen järvi. Luonnonsuojelulain mukainen poikkeamisluvan tarve on selvitettävä. Oletettavaa on, että poikkeamista ei myönnetä, koska kyse on maakotkan ja kalasääksen asuin- ja pesintäalueista. Hanketta ei siis tulisi jatkaa.

s. 32 Melu ja varjostus: *"Osa äänistä on nk. perusääniä, joihin totutaan (liikenteen humina, meren kohina, lehtien havina)".* Alueelta on merelle n. 150-200 km, eli meren kohinaa tuskin perusäänissä on, ei myöskään liikenteen huminaa ole, vaan maaseudulla autojen äänet erottuvat joka kerta erikseen. Maaseutu on äänetöntä. Maaseudulla totutaan linnun lauluun. Esim. lehtipuiden havina koetaan poikkeuksetta kesäisenä, Suomen luontoon kuuluvana äänenä.

s. 32: *"Nykytilanteessa hankealueella tai sen lähialueilla ei ole tuulivoimaloita, jotka muodostaisivat hankealueelle tai sen lähialueelle varjostusta."* Hankealueen lähialueelle Konttisuolle on tulossa voimaloita, valmiiksi luvitettuna on 7 teollisuusluokan voimalaa. Koko Soinin alueelle on suunnitteilla 46 voimalaa ja Soinin pohjoisosan molemmin puolin vielä 42 lisää Alajärven puolelle. Kaikkiaan tämä tekee 86 voimalaa. Kimpilamminkankaan voimaloiden kanssa tämä tekisi yhteensä 115 voimalaa, jotka vaikuttavat melun ja välkkeen muodossa soinilaisten elämään. Tarkkaa tietoa ei ole Karstulan ja Kyyjärven voimalamääristä, mutta ainakin Karstulan Korkeakankaaseen on tulossa 9 voimalaa. Kimpilamminkankaan melu ja välke siis aina vain pahentavat alueen melu- ja välkesaastemäärää, kun kaikki nämä tuulivoima-alueet ja voimalat valmistuvat. Sitä ei senkään vuoksi tule kaavoittaa.

s. 32 Meluvaikutukset:

"Ääni muodostuu, kun lapa ohittaa maston ja siiven, jolloin ääni heijastuu mastosta ja syntyy uusi ääni lavan ja tornin jäävän ilmakerroksen puristuessa." Lapa lienee sama kuin siipi. Tietääkö kirjoittaja voimaloiden osista, niiden toiminnasta tai kirjoittamastaan asiasta yhtään mitään? Todisteeksi yllä ote kyseisestä kohdasta YVA-ohjelmasta. Siitä lauseesta ei kukaan ymmärrä mitään. Tällä tasolla on ohjelma, valitettavasti monin muinkin paikoin.

s. 32-33 Lähtötiedot ja arviointimenetelmät: (Alla oleva viittaus koskee arviointiohjelmaa s.33 toinen kpl).

Yllä on selvä virhe kolmanneksi viimeisessä kappaleessa, jossa todetaan, että pienitaajuisen melun sisätiloihin etenevän äänen laskennassa käytetään DSO 1284:n mukaisia ääneneristysarvoja. Kuten useissa yhteyksissä on todettu, tanskalaisen DSO 1284:n mukaiset ääneneristysarvot ovat aivan liian suuria suomalaisille pientaloille. Oikea tapa olisi käyttää Turun ammattikorkeakoulun suomalaisille pientaloille tekemien mittausten tuloksia. Alla kommentit asiaan.

Pienitaajuisen melun mallinnus: Rakennusten sisämelutasojen määrittämisen epävarmuus mallinnusvaiheessa erityisesti pienten taajuuksien osalta on huomattavan suuri, koska tällöin tulee huomioida myös rakennuksen vaipan ääneneristävyys pienillä taajuuksilla. Melumallinuksissa käytännöksi näyttää muodostuneen arvioida sisätilojen melutasot pienitaajuisen melun osalta käyttäen rakennuksen ääneneristysarvoina tanskalaisessa ohjeessa DSO 1284 annettuja, tanskalaisten asuinrakennusten tyyppillisiä ääneneristysarvoja.

Vuoden 2017 aikana on julkaistu tuloksia Turun ammattikorkeakoulun (jatkossa TuAMK) tutkimuksesta, jossa on selvitetty suomalaisten pientalojen ääneneristävyttä (Keränen, Hakala & Hongisto, Akustiikkapäivät 2017). Tutkimuksen tulosten mukaan tanskalaisen DSO 1284:n mukaiset ääneneristävyysarvot ovat aivan liian suuret, kun tarkastellaan suomalaisten pientalojen ääneneristävyttä pienillä taajuuksilla. Liitteessä 1 on verrattu tanskalaisen DSO 1284:n mukaisia ääneneristysarvoja suomalaisille pientaloille tehtyjen mittausten tuloksiin. Voidaan todeta, että DSO 1284:n mukainen ääneneristävyys on suurimmillaan 100 Hz:n terssikaistalla jopa 10 dB suurempi kuin TuAMK:n mittausten perusteella johdettu ääneneristävyysarvo. Huomattakoon, että TuAMK:n esittämät ääneneristysarvot edustavat 90 %:n persentiiliä eli noin kymmenellä prosentilla mitatuista pientaloista ääneneristävyys oli TuAMK:n artikkelissa esitettyä huonompi.

Mainittakoon jo tässä YVA:n yhteydessä, että Vaasan HO:n ja KHO:n vahvistama näkemys merkityksellisen sykinän huomioimisesta tuulivoimamelun haitallisuutta arvioitaessa on otettava huomioon.

Melumallinnusdokumentissa on huomioitava merkityksellisen sykinnän vaikutus melutasoihin ja melun häiritsevyyttä lisäävänä tekijänä. Tuulivoimalan synnyttämän melun sykintä on voimakkainta ilta- ja yöaikaan tietyissä sääolosuhteissa (ns. stabiili alailmakehä). Kirkkaan, aurinkoisen päivän jälkeen tuuli heikkenee lähellä maanpintaa, kun auringon säteilykulma pienenee eikä aurinko enää lämmitä maanpintaa (alkaen tunti ennen auringonlaskua) ja yöaikaan auringon ollessa horisontin alapuolella. Tuuli on kuitenkin voimakasta napakorkeuden yläpuolella, joten tuulivoimalan kuhunkin lapaan kohdistuu voimakkaasti vaihteleva voima lavan yhden kierroksen aikana. Lavan yläasennossa voimakas tuuli taivuttaa lapa voimakkaasti tuulen suuntaan, lavan ala-asennossa lapa oikenee tuulen heiketessä lähellä maanpintaa. Tuulivoimalan meluun syntyy voimakas sykkivä komponentti eli melutaso vaihtelee roottorin yhden kierroksen aikana sykintätaajuudella (= lapataajuus), joka on kolme kertaa roottorin kierrosluku. Sykinnän vaikutuksesta myös melutaso kohoaa ja yhdessä melun sykkivän luonteen kanssa muuttuu häiritseväksi ja terveydelle haitalliseksi ainakin tuulivoima-alueella lähinnä (arviolta alle 2 km:n etäisyydellä lähimmästä tuulivoimalasta) olevissa asuin- ja lomarakennuksissa muun muassa estäessään nukahtamista ja aiheuttaen heräämisiä yöaikaan.

Vaikka ympäristöministeriön melumallinnusohjeessa 2 | 2014, valtioneuvoston asetuksessa tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista tai sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa asunnon terveydellisistä olosuhteista ei ole yksityiskohtaista ohjeistusta merkityksellisen sykinnän huomioimisesta, on Vaasan hallinto-oikeus päätöksessään 17/0235/2 (29.06.2017) todennut Huittisten kunnan alueelle rakennetun tuulivoima-alueen ympäristölupaa koskevasta hallintopakkopäätöksestä mm.: ”*Asiassa saatavilla olleiden melumallinnus- ja mittaustietojen perusteella oli epävarmaa, alittuivatko tuulivoimaloiden ulkomelutasosta annetun asetuksen keskiäänitason yöajan ohjearvot, kun mitattuja keskiäänitasoja ohjearvoihin verrattaessa otettiin huomioon melun luonteessa havaittu merkityksellinen sykintä. Vaikka merkityksellistä sykintää ei tuulivoima-asetuksen mukaan otettu huomioon verrattaessa mittauksen tuloksia ohjearvoihin, oli toiminnasta aiheutuvaa meluhaittaa kokonaisuutena hallinto-oikeudessa arvioitaessa otettu huomioon mahdollinen naapuruussuhdelain tarkoittama kohtuuton rasitus ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisesti. Mahdollisen kohtuuttoman rasituksen arvioinnissa oli siten annettava merkitystä melun luonteelle.*”

Tuulivoimamelun häiritsevyyttä arvioitaessa tulisi Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen valossa siten tarkastella myös merkityksellisen sykinnän vaikutukset melun häiritsevyyteen. Huomattakoon, että Korkein hallinto-oikeus on tekemällään päätöksellä numero 3621, antopäivä 27.7.2018 kumonnut valituksen Vaasan hallinto-oikeuden edellä mainitusta päätöksestä, joten myös KHO:n päätöksen valossa merkityksellinen sykintä tulee ottaa huomioon arvioitaessa tuulivoimaloiden melun haitallisuutta.

Sitowisen tekemässä YVA-ohjelmassa sanotaan, että ”*Meluvaikutusten arvioinnista vastaa Sitowise Oy:n asiantuntija. Asiantuntijatyöryhmä on esitelty esipuheen yhteydessä.*”

Numerola Oy on tietysti tuttu, ei kuitenkaan erityisen luotettavana melumallinnusten tekijänä. Miten voidaan kirjoittaa, että ”*Meluvaikutusten arvioinnista vastaa Sitowisen asiantuntija*”, kun henkilöllä eikä kenelläkään toisellakaan nimilistan henkilöllä ole minkäänlaista akustikon koulutusta.

Vaadimme, että melumallinnus on tehtävä esim. tai jonkun muun alan asiantuntijan toimesta. Ainakin melumallinnus tulee tarkistuttaa tai tai

s. 34 Varjostus: ”*Tuulivoimahankkeissa valo-olosuhteiden tarkastelulla tarkoitetaan ensisijaisesti auringonvalon vaikutuksesta syntyvää varjostusta tilanteessa, jossa aurinko sijoittuu tuulivoimalan roottorin taakse tarkastelijan nähden. Varjostusta tapahtuu ainoastaan kirkkaalla säällä. Yksittäisessä tarkastelupisteessä tämä koetaan luonnonvalon voimakkuuden nopeana vaihteluna. Pilvisellä säällä valo ei tule selkeästi.*” Ei saisi käyttää kieltä, joka hämärtää käsitteitä ja vaikeuttaa

asioiden ymmärtämistä ja suhteuttamista eli on näin ollen harhaanjohtavaa, ilmeisen tarkoituksellisesti. Kyse on erityisen häiritsevistä välkkeistä, jota ei luonnossa esiinny tällaisena. Silminnähtävä, nopeatempoinen välke koetaan poikkeuksesta häiritseväksi, (muualla kuin diskossa). Lisäksi valon välke on lääketieteessä todistetusti erityinen riskitekijä epilepsiaa tai migreeniä sairastaville. Pelkkä välke riittää osalle aiheuttamaan kohtauksen.

s. 36 maakuntakaavat: Maakuntakaavassa Kimpilamminkankaan alue on huomattavan paljon pienempi kuin nyt YVA-ohjelmassa suunniteltu alue, jossa alue on 1200 ha isompi. Tästä toisaalla jo tässä asiakirjassa.

s. 44 Liittyminen alueen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin: Etäisyydet muihin hankkeisiin on pidennetty, useilla kilometreillä, jotta näyttäisi siltä, että muut hankkeet ovat kaukana. Siitä toisaalla jo tässä YVA-mielipiteessä.

s. 44 Maankäyttö ja yhdyskuntarakenne: *"Hankealueella ei ole asuin- tai lomarakennuksia. Asutus hankealueen lähiympäristössä on hyvin harvaa. Lähimmät asuintilat sijoittuvat noin 1,2 km etäisyydelle lähimmistä voimaloista. Hajanaista asutusta sijaitsee Pirttipäällä, Korkeaperällä, Löytöperällä, Kolussa sekä Hallaperällä. Loma-asutusta sijoittuu mm. Isojärven ranta-alueille hankealueen eteläpuolelle noin 2 km etäisyydelle lähimmistä voimaloista. Tiheämpää asutusta sijoittuu enemmän n. 10 km etäisyydelle Ähtärinjärven ranta-alueille ja Soinin taajamaan lähialueineen.*

Tuulivoimahankkeen lähiympäristö on hankealueen kaltaista metsien, soiden ja pienten suolampien kirjomaa hyvin peitteistä maastoa. Hajanaista asutusta ja pienialaisia viljelyksiä sijoittuu jonkin verran hankealueen lähiympäristöön 1,5-5 km etäisyydelle hankealueesta. Tiheämpää asutusta sijoittuu enemmän noin 10 km etäisyydelle Ähtärinjärven ranta-alueille ja Soinin taajamaan lähialueineen." Toisaalla, s. 3, sanotaan että 3,3 km päässä sijaitsevat lähimmät asuinrakennukset. Olennainen ristiriita Sitowisen asiakirjassa. s. 81: *"Maastotietokannan mukaan kahden kilometrin etäisyydellä hankealueesta sijaitsee 46 lomarakennusta. Lähimmät lomarakennukset sijoittuvat vaihtoehdossa VE1 noin 1,3 kilometrin ja vaihtoehdossa VE2 noin 1,4 kilometrin etäisyydelle lähimmistä tuulivoimaloista. Kahden kilometrin sisällä voimaloista sijaitsee 33 asuinrakennusta."*

On siis melko suuri ristiriita Sitowisen esittämässä tiedoissa. Iiroonjärveä ei mainita lainkaan, vaikka sinne on vain n. 3-4 km. Ähtärinjärvi mainitaan useaan otteeseen, vaikka se on n. 10 km:n päässä, kuten tekstiotteessa yllä. Tiheämpää asutusta on siis ympäröivillä kylillä ja 3-4 km:n etäisyydellä Iiroonjärven rannalla, jossa on n. 130 loma-asuntoa ja n. 20-30 vakituista asuntoa.

s. 48 Hankealueen maiseman yleispiirteet: Alue on jo valmiiksi n. 200 m mpy. Tätä ei mainita lainkaan. Pienet maaston korkeuserot eivät tasoita näkymää, vaan kaikki näkyy kaikkialle, koska maasto on jo valmiiksi niin korkealla. Välkkeen yhteydessä ei ole selostettu, mitä korkeutta ja minkä havaintoaseman korkeuksia on käytetty. Muissa Soinin hankkeissa on käytetty Ylistaron Pelmaan korkeuksia, joka on 28 m mpy eli ei vastaa lainkaan todellisuutta Soinissa ja Ähtärissä. Möksyssä on säähavaintoasema ja sen korkeus merenpinnasta on 171 m. Tätä korkeutta on välkemallinnuksissa käytettävä. Tieto löytyy ilmatieteenlaitoksen sivuilta. <https://www.ilmatieteenlaitos.fi/havaintoasemat>

s. 52 Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön: *"Vaikutusten arviointityön pohjana käytetään ympäristöministeriön julkaisuja ja ohjeita "Tuulivoimarakentamisen suunnittelu" (2012), "Tuulivoimalat ja maisema" (Weckman 2006) sekä "Mastot maisemassa" (Weckman & Yli-Jama 2003). Kulttuuriympäristön vaikutusten arvioinnissa käytetään apuna teosta "Kulttuuriympäristö ympäristövaikutusten arvioinnissa – opas pohjoismaiseen käytäntöön" (Pohjoismaiden ministerineuvosto 2002)."*

Kyse on erittäin vanhoista ohjeista, vanhimmat jopa vuodelta 2002 eli 18 vuoden takaa ja uusimmatkin 8 vuoden takaa. Sen jälkeen voimaloiden kokonaiskorkeus on kohonnut 300 metriin, joten arviointityön pohjana olevat julkaisut eivät ole ajan tasalla, vaan on etsittävä tuoreempia ja saman korkuisiin voimaloihin pohjaavia ohjeita kuin mitä Kimpilamminkankaan ovat. Esim. s. 53 esitetyssä etäisyystaulukossa etäisyydet ja voimaloiden vaikutusten kuvaukset eivät pidä paikkaansa, koska siinä lähteenä on käytetty Weckmania, vuodelta 2006. Silloin ei ole ollut olemassa lähes yhtä ainutta tuulivoimalaa Suomessa, eikä ainakaan tällaisia teollisia voimaloita, kuten Kimpilamminkankaaseen ajatellut enintään 10 MW teholtaan ja 300 m korkeudeltaan ovat. Arviointimenetelmät tulee siis päivittää, jotta saataisiin totuutta edes jollain tavalla vastaavia tuloksia.

19.12.2019 päivätyssä YVA-ohjelmassa luulisi, että syksyllä 2019 tehtävät maastokäynnit kohteeseen olisi jo tehty, tekstissä yllä lukee kuitenkin, että "Maastokäynnit kohteeseen tehdään syksyllä 2019..." Onko maastokäyntejä tehty vai ei, kun noin kirjoitetaan vielä joulukuussa päivätyssä YVA-ohjelma-asiakirjassa. Käynneistä ei ole mitään todisteita. Toisaalla sanotaan, että maastokäynnit on tehty syksyllä 2019 ja keväällä 2019. Miten asia on? Pyydämme kaikista maastokäynneistä tarkat kirjanpidot, päivämäärät, ja henkilöt, ketkä sitä ovat tehneet, ja alueen jossa ovat olleet.

s. 54 muinaisjäännökset: *"Sähkönsiirron vaihtoehdon VEA (pidempi vaihtoehto) läheisyyteen sijoittuu muutamia tunnettuja muinaisjäännöksiä."* Tämänkin vuoksi on tämä pidempi vaihtoehto suljettava pois ja käytettävä suunnitelmaa VEB.

Muinaisjäännöksiä on hankealueella vierä vieressä, joten koko hanke on toteuttamiskelvoton tästäkin syystä. Kts. kartta YVA-ohjelman sivulla 55 ja voimalapaikkoja. Ne ovat päällekkäin.

Kun vertaa karttoja keskenään, näkee, että voimalapaikat ja muinaisjäännökset ovat samoissa paikoissa. Hanke on siis hylättävä. Arkeologisessa selvityksessä ei sanota mitään siitä, että joissa on kaksi vanhaa tammaa, eli vesisulkua, toinen Alajoessa ja toinen Löytöjoessa. Näiden arkeologinen arvo on huomioitava.

s. 57 Uhanalainen tai muutoin arvokas kasvilajisto: Miten on mahdollista, että sähkönsiirtoreiteille kohdistuvat maastotyöt on jo tehty, vaikka ei ole vielä valittu sähkönsiirtoreittiä, onko se VEA vai VEB? Lisäksi on tiedostettava, että sähkönsiirtoreitti ja -asema ei voi tulla Syväjoen lähelle menevään linjaan. Suunnitellussa paikassa on ensinnä tulva-alue ja toiseksi lintujen muuttoreittien tärkeä levähdysalue.

s. 59 Linnusto: Asukkaat ovat kysyneet ELYltä viranomaiskäyttöön olevaa liitettä 3, mutta eivät ole saaneet. Sitowise hanketoimijan edustajana sen on kuitenkin saanut. Pyydämme, että ELY luovuttaa kyseisen asiakirjan myös asukkaille, yhteyshenkilön yhteystiedot tässä asiakirjassa.

Suomessa arvioidaan pesivän noin 600 lapinpöllöparia, mutta vuosienväliset kannanvaihtelut voivat olla suuria. " <http://atlas3.lintuatlas.fi/tulokset/laji/lapinp%C3%B6ll%C3%B6>. Lapinpöllöä ei ole siis ole Suomessa kovin paljoa, ja tämä on huomioitava suunnittelussa.

Direktiivilajeja kurki, kapustarinta, pikkukuovi ja liro. Kurkien ja kaikkien lajien muuttoreannoissa (Bird Life) alueen yli muutto on huomattavaa. Mihin tietoon perustuu se tieto, ettei olisi havaittu selviä muuttolinjoja, koska Bird Lifen kuvissa alueen yli kuitenkin tapahtuu huomattavaa muuttoa.

Asiasta on kokemusta myös Ähtärinjärven luontoyhdistyksellä. Se on kaavoituksen aloittamisen yhteydessä tehdyn HAO-valituksessa kirjoittanut seuraavasti: *"Louhun ja Möksyn YVA-raportissa on Matusuon lintulajeina mainittu edellisten lisäksi vaarantuneet keltävästäräkki, mustakurkku-uikku ja riekko.* Edellä mainitun raportin mukaan on Matusuolla vuoden 2013 syysmuuton aikaan laskettu peräti 6 314 kurkea. Tämä on valtakunnallisesti merkillepantava määrä, koska Suomen päämuuttoreitillä kurkia liikkuu 20-25 000 kappaletta.

Tuulivoima on haitallista linnuille usealla tavalla. Se aiheuttaa paitsi kuolleisuutta törmäysten johdosta, myös häiriötä lintujen muuttoreiteillä sekä pesintä-, siirtymä- ja ruokailualueilla."

s. 62 Petolintuseurannat: Aiemmin on sanottu, että pesä on tuhoutunut, mutta s. 62 tällaisesta ei puhuta mitään. Paikan päällä on jopa todettu pesinnän tila. Pesintää on siis ollut havaittavissa. Pesintää ei voi olla ilman pesää, eli loppupäätelmänä on oltava, että pesä ei ole tuhoutunut, koska siinä kerran voidaan pesintää harjoittaa. Ristiriitaisia tietoja täynnä tämä Sitowisen YVA-ohjelma. Samaa pesän tuhoutumistietoa on levitetty myös OAS-paperiin, vaikka tällä pesän tuhoutumisella ei em. todisteiden valossa olisi mitään todellisuuspohjaa. Yltä käy myös ilmi, että kyse on kahdesta eri lajista. Käsitksemme mukaan ne ovat maakotka ja kalasääksi.

s. 62 Muuttolinnusto: Selvitykset toteutettiin syysmuuton osalta syys-lokakuussa 2019 ja kevätmuuton osalta huhti-toukokuussa 2019. Lähtökohtaisesti hankealueen merkitys muuttavan linnuston kannalta on varsin vähäinen.

On erittäin omituista, että selvityksiä sanotaan muuttolinnuston osalta tehdyn kevätmuuton osalta huhti-toukokuussa 2019, vaikka koko hankkeesta ei ole silloin ollut mitään tietoa. Hautakylän koululla on 25.6.2019 esitelty hanketta yleisötilaisuudessa. Soinin kunnan pöytäkirjassa lukee seuraavasti: *"Kunnanvaltuusto 11.11.2019, Aluksi kunnanjohtaja Juha Viitasaari esitteli asiaa tarkemmin. Nyt mm. virallisesti alkaa valmistelu ja kuulemiset."*

Tuon 11.11.2019 jälkeen alkaa virallisesti valmistelut. Eli jos Sitowise YVA-ohjelmassaan sanoo tehneensä selvityksiä jo huhti-toukokuussa 2019, kyse ei ole virallisesta valmisteluun kuuluvasta asiasta, eikä sitä tule näin ollen sellaiseksi ja luotettavaksi laskea, vaan tehtävä uudestaan. Aloite alueen kaavoittamiseksi on tullut Energiequelleltä vasta syksyllä 2019, kun Energiequelle on 16.9.2019 lähestynyt Ähtärin ja Soinin kuntia kaavoitusaloitteilla.

Sitä ennen ei ole ollut mitään järkeä tehdä selvityksiä, koska kaavoituksen aloittaminen ei ole ollut varmaa, eikä ole vielääkään, koska siitä on valitukset Vaasan hallinto-oikeudessa.

Tällaisissa selvityksissä (viitattu muuton seurantaan) on korrektia ilmoittaa tutkimuspäivät, ja selvitysten tekijät, sekä havainnointialue, että lukija voi arvioida, onko havainnointi tehty edes oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa.

s. 62: Vaikutusten arviointi, linnusto: *"Arviointi hankkeen linnustoon kohdistuvista vaikutuksista tehdään tuulivoiman linnustovaikutuksista julkaistua kirjallisuutta apuna käyttäen."* Asiasta ei ole julkaistua kirjallisuutta, koska missään ei ole olemassa näin korkeita tuulivoimaloita.

"Arvioinnin yhteydessä esitetään myös ehdotukset vaikutusten lieventämiseen ja seurantaan liittyen." Vaikutusten lieventämiskeinoja ei ole, muuta kuin jättää rakentamatta tämä Kimpilamminkankaan alue. Suurten petolintujen lentotyylä on liitelevä, joten niille on turha käyttää lintututkaa tms. koska tutkat eivät reagoi niihin. Tästä on tutkimustietoa olemassa mm. Närpiön Svaskullan lintututkista.

s. 63 muu eläimistö: Alueella on mm. saukkoa, mutta jos maastokäynnit ovat olleet keväällä 2019 ja kesällä 2019, saukkoa tai sen jälkiä on erittäin vaikea nähdä, koska lunta ei ole tuolloin enää ollut. Lisää saukosta myöhemmin.

Alue sijoittuu myös suden levinneisyysalueelle. On huomioitava Kajaania koskeva vuoden 2019 puolella tehty KHO:n päätös, jossa susi nimenomaisesti esti tuulivoimaloiden rakentamisen Murtomäen alueelle. KHO:n päätös 2019:160, taltio 5933. Antopäivä 16.12.2019. Kyse on luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitetusta lajista. Tämä tulee huomioida selvityksiä tehtäessä.

s. 64 Vaikutukset eläimistöön: Koska alueella on susia, alue on jätettävä rauhaan. Susi on kuitenkin luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettu laji. Lisäksi kotka ja saukko ja kalasääksi ovat alueen uhanalaisia lajeja, samoin metsäkauris.

Ei havaintoja uhanalaisista tai silmälläpidettävistä lajeista, sanoo Sitowise. Mihinkähän tämä lause perustuu?

Alueella tavattiin siis lepakoita. Pohjanlepakko on yhtä tärkeä kuin muutkin lepakot. Jos alueella niitä tavattiin, niin varmasti niitä siellä pesiikin. "Juurikaan" potentiaalista pesimisbiotooppi on niin epäselvästi sanottu, että oletettavaa on, että sopivaa aluetta kuitenkin löytyy. Lepakot kun lentävät voimaloiden lähelle, niitä kohtaa barotrauma. Ne eivät kestä paineen vaihtelua, vaan niiden verisuonet halkeavat.

110 sähkönsiirtolinjan leveys oli 26 m + 2 x 10 m = 46 metriä, ja kun siihen lisätään jo olemassa oleva johtokäytävä, jonka viereen tämä tulisi, este on liian leveä, noin 80 metriä, näin pitkästi liito-orava ei pysty liitämään, sen liito voi olla maksimissaan noin 60-70 metriä.
<https://www.aamulehti.fi/a/23491051>

Alue ei sovellu tuulivoimalle ja sen sähkönsiirtoon. Liito-orava ei pääse johtokäytävän yli.

Lepakoista kirjoitetaan YVA-ohjelman sivulla 65, mutta siitä ei ilmene, onko detektoreja jätetty puihin pidemmäksi aikaa ja useampia? Miksei?

"Hankkeen vaikutukset eläimistöön arvioidaan yleisesti tavanomaisten lajien kohdalla. Uhanalaisista ja/tai luontodirektiivin liitteen IV lajeista vaikutukset arvioidaan erikseen liito-oravan ja viitasammakoiden sekä lepakoiden osalta." Sutta ei mainita lainkaan, vaikka se on saman liitteen laji. Vaikutukset siihen tulee myös arvioida. On myös selvítettävä kokonaisvaikutukset alueen eläimistöön. Arvioinnin tulee tehdä sellaisen, joka asiasta jotain ymmärtää eli ei Sitowisen työntekijät, vaan alan asiantuntija ja suden kohdalla suurpetoasiantuntija. Viittaamme Kajaanin tuulivoimaluetta koskevaan KHO:n päätökseen 2019:160: *"Koska susi oli luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettu laji, kaavaa hyväksyttäessä oli maankäyttö- ja rakennuslain 197 §:n 1 momentin mukaisesti tullut myös ottaa huomioon, ettei luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momenttiin perustuvaa lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämistä ja heikentämistä koskevaa kieltoa rikota kaavan toteuttamisessa.*

Luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukaisen kiellon noudattamisen arvioinnissa oli kuitenkin otettava huomioon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen määrittelyyn liittyvät lajikohtaiset erityispiirteet sekä se, että tuulivoimaloista saattoi aiheutua häiriötä tuulivoimalan varsinaista rakennuspaikkaa laajemmalle alueelle. Osayleiskaavan tarkoituksesta ja alueen erityispiirteestä susien keskeisenä elin- ja osin myös lisääntymisalueena seurasi, että kaavaratkaisussa ja sen perusteena olevissa selvityksissä ja vaikutusten arvioinneissa oli tullut kiinnittää erityistä huomiota yleiskaavan toteuttamisesta alueella esiintyville susille aiheutuviin vaikutuksiin."

s. 66-67 Natura-alueet, luonnonsuojelualueet ja suojeluohjelmien kohteet: *"Vanha, avara kuivankankaan mäntymetsä, jossa paljon isoja, vanhoja (n. 200v) kilpikaarnaisia mäntyjä. Pensaskerros avara, vain muutamia männyn- ja kuusentaimia sekä katajaa. Aluspuustossa paikoitellen muutamia kuusia, hieskoivuja ja harmaaleppiä sekä nuoria haapoja. Pystykeloja ja maapuuta vähän. Vanhoja keloja on joskus saatettu kuljettaa pois alueelta. Alueen läpi kulkee hiekkatie, josta erkanee pieni metsätie alueen eteläreunalla sijaitsevalle metsästysmajalle."* Kyse ei ole metsästysmajasta, vaan vapaa-ajan mökistä. Tämä status on huomioitava.

Natura-alueet ja soidensuojeluohjelman alue myös kuuluvat kokonaisuuteen, ja tulee huomioida. Asiasta on jo aiemmin pyydetty Soinin kunnan ja Ähtärin kaupungin lausuntoja turvetuotantoasiassa.

Aluehallintoviraston (AVI) 26.6.2019, eli aivan tuoreessa päätöksessä siteerataan Soinin ja Ähtärin kuntien lausuntoja ja evätään ympäristölupa. Esitämme nämä lausunnot seuraavassa. Kyse on Mustikkasuon turvetuotantoalueen ympäristölupahakemuksesta.

Alla se, mitä Soinin tekninen lautakunta on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena todennut, että lupaa ei tule myöntää. Se on siis antanut Vapon ympäristöluvasta kielteisen lausunnon.

*"Mustikkasuo sijaitsee Natura 2000-alueeseen kuuluvan Matosuon läheisyydessä. Matosuo kuuluu soiden suojelualueeseen. Matosuon tärkein luontotyyppi on **rimpinen aapasuo**, joka on ollut Natura-alueeseen liittämisen tärkeimpänä asiana. Rimpinen aapasuo **tarvitsee lähialueen valumavesiä** pysyäkseen edustavana ja siinä kunnossa, jonka takia alue on **saanut suojeluperusteen**. Matosuolla elää myös **metsäpeuroja**, joiden laiduntamisalueet saattavat häiriintyä turvetuotannosta."* Mustaukset valittajien. Valumavesien virtauksiin tai määriin tai suuntiin ei saa kajota, ja voimalarakentaminen näin juuri tekisi. On rakennettava pohjat, tehtävä teitä ja ojitettava tienvarret. Myöskään porot eivät ruotsalaistutkimusten mukaan viihdy voimala-alueilla, joten peuran ollessa poroeläin, peuratkaan eivät voimala-alueilla viihdy. Eli peura-alueen vuoksi voimaloita ei Kimpilamminkankaalle tule suunnitella. Pyydämme ELY:n erityisesti huomioivan tämän.

Soinin kunnan lausunto jatkuu: *"Mustikkasuon mahdollinen turvetuotantoalue ojituksineen saattaa aiheuttaa pintavesien valumisen väärään suuntaan (etelä). Matosuo tarvitsee lähialueen valumavedet, joita tulee myös Mustikkasuon pohjoispuolelta. Metsähallitus on mittauksillaan (vaaitus, laserkeilaus) todennut Mustikkasuolta tapahtuvan vesien virtaamisen olevan pohjoisen suuntaan eli Matosuon suuntaan. **Ympäristölainsäädännön mukaiseen varovaisuusperiaatteeseen vedoten ei voida todeta, ettei mahdollinen hanke vaarantaisi Natura-alueen tilan heikkenemistä. Hakijan arvio haitoista on pintapuolinen, eikä siinä ole syvennytty alueen kokonaisuuteen."***

Mustaukset kirjoittajien, ja kaikki mustatut kohdat sopivat erittäin hyvin tuulivoimaan. Sitä ei noilla perusteilla myöskään tule alueelle suunnitella. Koska kunta on hiljattain antanut turveasiassa tällaisen kielteisen lausunnon, kunnan linjan tulisi pitää, eikä edes suunnitella kaavoittavansa sinne tuulivoimaa.

Alla ote myöskin Ähtärin kaupungin lausunnosta.

"Ähtärin kaupungin tekninen lautakunta on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena todennut, että VAPO Oy:n ympäristölupahakemus Mustikkasuon turvetuotantoalueelle tulee kokonaisuudessaan hylätä. Hakijan esittämien selvitysten ja tietojen perusteella on mahdollista, että Mustikkasuon turvetuotanto voisi toteutuessaan vaarantaa kolmen suojellun eläinlajin (saukko, metsäpeura, maakotka) elin- ja lisääntymisalueet."

"Hanke voi mahdollisesti myös vaarantaa tuotantoaluetta hyvin lähellä sijaitsevan Matosuon Natura 2000-alueen aapasuon ja muut luontoarvot. Lisäksi hankealueella oleva keidassuoalue on selvitysten mukaan vielä säilynyt melko luonnontilaisena, minkä vuoksi Mustikkasuon turvetuotantoalueelle ei tule myöntää ympäristölupaa."

Kaikilla mustatuilla perusteilla, jotka Ähtärin kaupungin tuoreessa lausunnossa esitetään turpeennoston ympäristöluvan epäävinä asioina, tuulivoimaa ei tule Kimpilamminkankaalle suunnitella, vaan hanke on lopetettava.

(Viittaus aiempaan 27.9.2018 Soinin tekninen lautakunnan pöytäkirjaan, samaa turpeennoston ympäristölupa-asiaa koskeva kohtaan).

Saukko: Lisätodisteita saukosta jo aiemmista pöytäkirjoista: Järvi-Pohjanmaan rakennus- ja ympäristölautakunta (nyk. Soinin teknisen lautakunta) pöytäkirjasta jo 3.10.2013: liittyen saukkoon.

Ryötteentie on alueen pohjois-koillisosassa, joten tämä alla lausuttu Soinin kunnan teksti koskee edelleen mitä suurimmassa määrin myös tätä tuulivoimahanketta.

"Ryötteenpuro-Löytäjoki kuuluu saukon elinpiiriin. Mikäli hankkeesta on haitallista, esimerkiksi lisääntyneen humuspitoisuuden aiheuttamia, vaikutuksia Löytäjokeen, voi se heikentää myös saukon elinmahdollisuuksia. Elinympäristönään saukko suosii vedenlaadultaan hyviä vesistöjä, joissa on sille riittävästi ravintoa. Vedenlaadun mahdollinen heikentyminen voi vaikuttaa saukon elinmahdollisuuksiin suoraan tai välillisesti (esim. kalakantojen heikentymisenä). Saukko on Suomen lajien uhanalaisuusluokitus 2000 mukaan silmälläpidettäviä lajeja.

Kaikilla näillä perusteilla esitämme, että Soinin kunta ja Ähtärin kaupunki pidättäytyvät aiemmassa linjassaan, jossa ne Ympäristölainsäädännön mukaiseen varovaisuusperiaatteeseen vedoten toteavat, että ei voida todeta, ettei mahdollinen hanke vaarantaisi Natura-alueen tilan heikkenemistä. Hakijan arvio haitoista on pintapuolinen, eikä siinä ole syvennytty alueen kokonaisuuteen. Ja myös, että tuulivoimatuotanto voisi toteutuessaan vaarantaa kolmen suojellun eläinlajin (saukko, metsäpeura, maakotka) elin- ja lisääntymisalueet samalla tavalla kuin turvetuotantokin.

Kuten myös se, että tuulivoimahanke voi mahdollisesti myös vaarantaa tuotantoaluetta hyvin lähellä sijaitsevan Matusuon Natura 2000-alueen aapasuon ja muut luontoarvot. Lisäksi hankealueella oleva keidassuoalue on selvitysten mukaan vielä säilynyt melko luonnontilaisena, minkä vuoksi Mustikkasuon tuulivoima-aluetta ei tulisi jatkaa."

YVA-ohjelma s. 68 Vaikutukset Natura-alueisiin, luonnonsuojelualueisiin ja suojeluohjelmien kohteisiin: Maakotkan ja kalasääsken huomioiminen on ensiarvoisen tärkeää. Pyydämme ELYä toimittamaan vai viranomaiskäyttöön tarkoitetun YVA-ohjelman liitteen 3 myös meille tutustumista varten.

s. 68 Natura-tarvearviot: Direktiivilajit maakotka ja kalasääski, niistä ei sanota mitään, eikä Natura-arvioita katsota tarpeelliseksi, vaikka se on ehdottomasti tehtävä.

Sitowisen dokumentissa todetaan, ettei Natura-arviointi ole tarpeen. Sanotaan, että lähimmät tuulivoimalat Matusuonniemen Natura-2000-alueesta sijoittuisivat noin 0,5 km:n päähän. Maakuntakaavassa koko Natura 2000-alue oli rajattu ulos tuulivoimakaavasta. Näin on tehtävä myös tässä YVA-ohjelmassa. Voimalapaikat ovat liikkuvaisia, eikä viimeisimmästä niiden sijoituspaikasta ole takeita. Luonnonsuojelullisista näkökohdista on parasta ja turvallisinta, että kaavoitettavaksi aiottua aluetta pienennetään niin, että Natura 2000 -alue ei ole kaavan sisällä. Palautetaan se korkeintaan maakuntakaavan tasolle, ja kuitenkin niin, että etäisyys asutukseen on vähintään 5 km. Natura-arviointi on siis nykytilaisen alueen kohdalla pakko tehdä. Samoin on Natura-arviointi tehtävä Matusuon alueen suhteen. s. 69. Sielläkään puolella voimaloiden paikat eivät ole lukkoon lyötyjä, vaan muuttuvat vielä moneen kertaan, ovat nyt jo muuttuneetkin.

Kaikkien kolmen Natura-alueen kohdalla Natura-arviointi on tarpeen ja tulee tehdä. On erikoista, että kaava-alueen sisällä olevalle alueelle Sitowisen YVA-ohjelman mukaan tarvitsisi tehdä Natura-arviota. Ne tulee tehdä kaikille. Natura-arvioinnit tulee tehdä muiden kuin Sitowisen asiantuntijoiden toimesta, koska em. arviointien tarpeetkin oli määritelty näin terveen järjen vastaisesti. Että lähimmän, eli alueen sisällä oleva ei tarvitsisi Natura-arviointia ei ole mitenkään perusteltua.

s. 70 Muut luonnonolot: Vaihtoehtoa VE1, jossa on voimaloita 29, ei tule missään tapauksessa valita. Sähköaseman sijoittumisvaihtoehdossa VEB se tulisi Syväjoen varteen.

Matolammin laajuus noin 10,6 ha. Näin sanotaan s. 70 Sitowisen asiakirjassa. Vesilain mukainen lupa tulee siis olla.

s. 72 Pintavedet ja kalasto: "Turvetuotantoaluetta koskevasta vuoden 2010 lupahakemuksesta", on siis vedottu ja käytetty 10 vuotta vanhaa hakemusta koskevaa lausuntoa. Aiemmin Natura-asiassa

esittämämme AVI:n päätös oli viime vuodelta eli vuodelta 2019. Käsittääksemme tuoreimmat päätökset ovat ajantasaisimpia.

s. 73 Pohjavesi: Voimalapaikat liikkuvat hankkeen edetessä, etäisyydet eivät siis ole välttämättä arviointiohjelmassa esitetyt vaan muuttuvat vielä. Pohjavesialue joka on merkattu maakuntakaavaan ja kunnan rantayleiskaavaan, on pohjavesialue, vaikka se olisi jostain Hertta-järjestelmästä jäänyt pois.

Kartta kuvassa 15-4 'Pohjavesialueet hankealueen läheisyydessä' on niin kaukaa, ettei siitä saa mitään selvää.

Kuvassa 15-3 kerrotaan hankealueen sijoittumisesta 3. jakovaiheen valuma-alueille, siinä ei ole kuitenkaan pohjavesialueita merkattuna. Asiat kerrotaan siis yksitellen, jotta kokonaiskuvaa ei synny. Olisi oltava kartta, jossa molemmat, sekä valuma-alueet, että pohjavesialueet ovat nähtävissä tarpeeksi läheltä.

Kun karttaa 15-4 pohjavesialueista suurentaa, näkyy, että tekstillä on peitetty Kolun pohjavesialue, joka on kaikkein lähimpänä voimala-alueita. Se jää Vuorinen B- tekstin alle. Kolu ei mainita tekstissä eikä kartassa lainkaan, se näkyy vain taulukossa 15-1 s. 74.

Karttateksti pohjavesialueista on siis tahallisesti tehty niin, että Kolu, tärkein pohjavesialue, ja joka on lähinnä voimala-alueita, on peitetty tekstissä Vuorinen B.

s. 74 Tuulisuus: Päätuulensuunta on lounaasta kohti koillista. Melun leviämisessä on reseptoripisteitä melumallinnuksessa oltava varsinkin voimala-alueen koillispuolella, mutta myös itäpuolella ja ympäri joka puolella.

Lähialueille melualue laajenee tasaisesti joka puolelle, eniten tietysti koilliseen.

On otettava huomioon, että juuri koillisessa, n. 3 kilometrin päässä on koko liiroonjärven ranta-asutus. Mökkiläisiä on pitkin Etelä-Pohjanmaata, Seinäjokea, Vähääkyröä ja Vaasaa myöten. Mökkejä on tämän suuren järven joka rannalla, yhteensä varmasti noin 130 mökkiä tai rakennettavaa tonttia, lisäksi vakituinen asutus n.20-30 kpl. Alla tiedot tästä alueesta Järviwikistä ja Paikkatietoikkunasta. [https://www.jarviwiki.fi/wiki/liiroonj%C3%A4rvi_\(14.674.1.027\)](https://www.jarviwiki.fi/wiki/liiroonj%C3%A4rvi_(14.674.1.027)), <https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>

"liiroonjärvi kuuluu [Kymijoen vesistön](#) Saarijärven reittiin, jonka latvavesistö se on. Lyhyt osa rantaviivaa järven pohjoisosassa kuuluu Kymijoen vesistön Karstulan kuntaan.

Järven pinta-ala on 2,8 km² ja se laskee noin kuuden kilometrin pituista liiroonjokea pitkin sen pohjoispuolella olevaan [Hankajärveen](#). liiroonjärven korkeutta säädellään joen luusuaan vuonna 1996 rakennetun pohjapadon avulla. liiroonjärveen laskee järven eteläpuolelta Syväjoki, joka alkaa Härkäpurosta."

Vastustus myös liiroonjärven rannan asutuksen piirissä on suurta.

s. 76 Vaikutukset muihin luonnonoloihin: Mihin perustuu tieto, etteivät betonirakenteet olisi merkittävä riski pohjavedelle? Betonirakenteet jätetään yleensä toiminnan loppuessa maahan, eikä kukaan tiedä, mitä betoni aiheuttaa pohjavesille 50-100 vuoden päästä.

Kartta-aineistoissa on varmasti Kolunkin pohjavesialue kunnolla näkyvissä, mutta sitä ei ole esitetty em. kohdassa Sitowisen aineistossa. Kuten yllä esitetty, että se on peitetty toisen alueen nimellä.

Rakentamisvaiheessa tehdyt virheet, niistä kärsii alueen asujaimisto ja eläimet lopun ikäänsä, mm. pohjaveden muodostumisalueelle valuvien epäpuhtauksien tai myrkkujen muodossa. Eläimet kulkevat alueella, ja ne juovat pintavesiä, joten ne saavat myrkyllisiä aineita elimistöönsä, koska on

useita esimerkkejä siitä, että esim. öljyä valuu tornia pitkin tai leviää siipien pyöriessä laajalle luontoon.

s. 78 liikenne: Soinin lentokenttää ei mainittu. Se löytyy paikkatietoikkunasta Soinin lentokenttä -nimellä. Asia mainittu tarkemmin jo aiemmin tässä asiakirjassa.

s. 81-82 Ihmiset: Hankealue ei ole harvaan asuttua, vaan melko tiheään asuttua, ja suunnittelualueella on ainakin 3-4 mökkiä tai hirviporukan metsästysmajaa. Arviointiohjelmassa esitetään siis väärää tietoa. Karttaan ei ole merkitty kyseisiä rakennuksia. Paikkatietoikkunassa ne kuitenkin ovat.

Matolammin rannalla on mökki, jota ei ole YVA-ohjelmassa mainittu. Todettu vain, ettei suunnittelualueella ole asuin- tai lomarakennuksia. Väite ei pidä paikkaansa (viittaus kuviin mökistä).

Voimalapaikat eivät ole lukkoonlyötyjä, joten etäisyydet voivat hyvin muuttua lähemmäksi, kun kaavoitus etenee. Näin on käynyt muissa hankkeissa Soinin alueella. Etäisyydeksi olisi heti alkajaisiksi päätettävä kiinteä kilometrimäärä, 5 km, ettei asukkaiden koko aikaa tarvitsisi olla seuraamassa ja valittamassa asiasta. Koska tällaista km-määrää ei ole, vaadimme koko hankkeen lopettamista.

Mitään näistä eikä liroonjärven ranta-asutusta ei ole lainkaan mainittu, vaikka YVA:ssa puhutaan mm. Ähtärinjärven ranta-asutuksesta, vaikka se on paljon kauempana, n. 10 km päässä. Iiroonjärven rannalla on n. 130 mökkiä tai rakennettavaa mökkitonttia, pysyvää asutusta n. 20-30 kpl. Kartta alla.

s. 81: "Vaihtoehdossa VEA sähkönsiirtoreitti kulkee liroonjärven länsipuolelta noin kilometrin päästä loma-asutuksesta. Vaihtoehto VEB sijaitsee hankealueen eteläosassa ja on vaihtoehtoa VEA huomattavasti lyhyempi, eikä sen läheisyydessä ole asuinrakennuksia tai loma-asutusta."

Yllä oleva kohta on ainoita koko YVA:ssa, missä liroonrannan loma-asutus mainitaan, vaikka kyse on noin suuresta loma-asutokeskittymästä. Tämä alue on nostettava enemmän esiin, koska kyse on Soinin mittapuun mukaan todella suuresta määrästä loma-asukkaita, jotka vaikuttavat mm. Soinin palveluihin, kauppojen myyntiin jne. palveluiden käyttöön, niin kesällä kuin talvellakin. Loma-asukkaat tulevat luonnon rauhaan pitkin Etelä-Pohjanmaata ja paljon kauempaakin.

Sähkönsiirtoreitti VEA:ssa jouduttaisiin rakentamaan 30 km uutta voimalinjaa. VEB on huokeampi ja järkevämpi vaihtoehto. Lisäksi on tiedostettava, että sähkönsiirtoreitti ja -asema ei voi tulla Syväjoen lähelle menevään linjaan. Suunnittelussa paikassa on ensinnä tulva-alue ja toiseksi lintujen muuttoreittien tärkeä levähdysalue. Tämä tieto saatu alan asiantuntijalta, Käsitksemme mukaan Sitowisen tiedot eivät ole tältä osin ajan tasalla, koska se sanoo ettei ole linnustollisessa mielessä erityisarvoa, vaikka asiantuntijan mukaan siinä on lintujen muuttoreittien levähdysalue.

Kumpikaan sähkönsiirtoreitti ei ole siis mahdollinen. VEA vaarantaisi Mäntykankaan Natura 2000-alueen. Lähde YVA-ohjelman liite 4.2. Yleiskartta, luonto. VEB taas tulisi lintujen muuttoreittien levähdysalueelle ja tulva-alueelle.

s. 82 Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset: Kuten aiemmin jo selvitetty, melumallinnukset tulee tehdä asianmukaisesti, ja oikein, teetättävä ja ainakin tarkistutettava akustikolla, jonka mielipiteen esittäjät saavat valita tai vaihtoehtoisesti ELY osoittaa.

s. 83 Lähtötiedot ja arviointimenetelmät: *"Arvioinnin yhteydessä pyritään myös selvittämään sitä, millaisia ajatuksia ja pelkoja asukkailla on terveysvaikutuksiin liittyen. Selostuksessa otetaan kantaa terveysvaikutuksiin yleisellä tasolla olemassa oleviin tutkimuksiin perustuen."*

Näin isoista voimaloista ei ole minkäänlaisia tutkimuksia olemassa, koska missään maailmassa ei ole näin isoja voimaloita vielä rakennettu, saati että niistä olisi saatu kokemuksia tai tehty

tutkimuksia. ELY:n kannattaa tutustua Dosentti-ohjelmassa tuulivoimasta esitettyihin dokumentteihin, linkit seuraavassa:

<https://www.permanto.fi/fi/web/alfatv/player/vod?assetId=38610867&fbclid=IwAR2GV5QTpbuWU9plyXYI8ilkGVicQx3JZ-lpv97OJw0vepoZH-L20nGea4>

<https://www.permanto.fi/fi/web/alfatv/player/vod?assetId=39651298>

Yleisötilaisuuksien aineistoja, mitä tällä tarkasti ottaen tarkoitetaan? Tausta-aineistona käytettävä kysely on vuodelta 2013, jolloin Suomessa ei ole ollut yhtään ainoaa tämän, eikä minkään muunkaan teollisen mittaluokan, tuulivoimaloita. Tuolloin on vasta tehty maanvuokrasopimuksia nykyisin suunnittelun alla olevista voimaloista. Tietämättä mitä kyseinen kysely sisältää, sitä ei voi pitää em. seikan perusteella lainkaan luotettavana ja siirrettävänä ja siihen vedottavana dokumenttina nykypäivän tilanteessa. Lisäksi kyse on Suomen Tuulivoimayhdistyksen, eli tuulivoimatoimijoiden etujärjestöstä, jonka toiminnanjohtaja Anni Mikkonen on. Kyse on hänen omasta kyselystään vuonna 2013. Mikkonen, Anni & Aarni, Milja 2013. Tuulivoimakysely 2013 - Mitä suomalaiset ajattelevat tuulivoimasta? STY, Energiateollisuus & Motiva.

<https://www.sttinfo.fi/tiedote/tuulivoima-onko-siina-jarkea-asia-on-tarkea?publisherId=4387&releaseId=8284505>

Yllä olevasta ei ilmene, kuka nimenomainen henkilö Sitowisella on se, joka vastaa tästä ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnista. Asiantuntijoiden joukossa ei näy tämän alan asiantuntijaa, sillä ketään lääketieteellisen koulutuksen omaavaa henkilöä ei joukossa ollut. Ei ole myöskään *nimeltä ketään mainittu, kuka tämän tekee.*

"Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan noin 5 kilometrin etäisyydelle hankealueesta." Tämä ei pidä paikkaansa, koska esim. em. lironjärvi on jätetty kaikista kartoista jne. pois ja se on n. 3-4 km hankealueesta.

s. 84 Alueen virkistyskäyttömuodot: Arpaisten reitti mainitaan, mutta ei sitä, että alueella myös harjoitetaan metsästystä. Alueen sisällä on myös metsästysmaja, Ryötteentien varrella, muiden rakennusten lisäksi. Arpaisten reitti menettää merkityksensä, jos voimalat rakennetaan. Ne näkyvät pitkin matkaa, eikä sinne sen jälkeen kukaan enää halua tulla patikoimaan tai hiihtämään. Osallistujia esim. Arpaisten patikkaan on tullut kaukaakin. Osallistujamäärä on ollut vuosittain noin 150-200 henkilöä. Kiinnostus Soinin hienoihin luontokohteisiin romahtaa. Kts seuraava, mikä todistaa myös tämän. Siinä sanotaan, että *"..rakennettu ympäristö maisemakuvassa saattaa vähentää kokemusta koskemattomasta luonnosta ja tällä voi olla välillisiä vaikutuksia alueen virkistyskäyttöön."* Tämä on varmasti totuus.

s. 84 Vaikutukset virkistyskäyttöön: Arpaisten reitti on menetetty, ja Soinin vetovoima luontokohteena, jos Kimpilamminkangas kaavoitetaan tuulivoimalle. Siitä tulee siis luopua.

s. 84 Lähtötiedot ja arviointimenetelmät: *"Vaikutusten arviointi esitetään sanallisena asiantuntija-arviona. Vaikutusten arvioinnista vastaa Sitowise Oy."* Ei kerrota, kuka ja minkä koulutuksen omaava henkilö tämän arvioinnin tekee.

s. 85 Alueen riistalajisto ja metsästys: Alue on myös suden levinneisyysaluetta. Huomioitava KHO:n päätös Kajaanin tapauksessa. Saukkoa on alueella myös jo muiden lueteltujen lajien lisäksi. Tämä käsitelty heti Natura-alueen yhteydessä, koska kyse on suojellusta lajista.

s. 87 Lähtötiedot ja arviointimenetelmät: *"Tarvittaessa lisätietoja alueen riistaeläinkannoista ja alueen metsästyskäytöstä hankitaan metsästysseuroja haastatteleamalla tai riistatalous selvityksellä."* Tietoa ei ole toimitettu kuin yhdelle alueen kolmesta metsästysseurasta, joka on muilta kysymättä antanut tietoja, joista eivät muut tietääksemme tiedä.

"Hankkeen vaikutuksia metsästyksestä saataviin kokemuksellisiin ja virkistyksellisiin arvoihin arvioidaan myös erikseen." Mitä "arvioidaan myös erikseen" tarkoittaa?"

"Arvioinnin yhteydessä esitetään myös ehdotukset vaikutuksien lieventämiseen ja seurantaan liittyen." Tämä tulee kirjata selvemmin ja tarkemmin: mitä konkreettista lieventämiseksi tehtäisiin ja millä aikajanalla seuranta tehtäisiin.

s. 88 Matkailu: "Soinin Vuorenmaan laskettelukeskus ei ole toiminnassa, mutta kunta etsii rinnekeskukseen uutta yrittäjää." Väärä tietoa: Vuorenmaan laskettelukeskus on toiminnassa, aloittanut toimintansa syksyllä 2019. Monipuolinen matkailukohde.

s. 88 Vaikutusten tunnistaminen:

Alueen asukkailla ei ole tietotaitoa eikä laitteistoa rakentamisvaiheessa käytettäväksi. Käytön aikana ainoa mahdollinen on lumenauraus, työllistyvyys siis minimaalista. Että hankkeella olisi laajempia myönteisiä aluetaloudellisia vaikutuksia, sitä ei avata tarkemmin. Vaadimme selvennystä, mitä se voisi olla.

"Tuulivoimahankkeen rakentaminen voi vaikuttaa elinkeinonharjoittajien mahdollisuuksiin käyttää aluetta ja sen lähiympäristöä." Mitähän tämä tarkoittaa? Marjastajat kesällä voivat käyttää teitä, mutta harva heistä on elinkeinonharjoittaja. Talvella teitä voivat käyttää metsurit ja maanomistajat, mutta silloin on suuri jäänheittovaara, joten tämä etu menetetään. Jos huolehditaan asukkaiden ja metsäyöntekijöiden turvallisuudesta, vaarana on, että pystytetään kieltomerkit teiden varsille, että meneminen alueelle tapahtuu omalla vastuulla. Tällaisen kyltit ja varoitusvalot ovat mm. Ilmajoen Santavuorelle johtavalla tiellä. Koska alue on n. 205 m korkealla merenpinnasta, voimalat n. 300 m korkeita, lapihin 505 m korkeudella tarttuu kosteutta ja kehittyy jäätä erittäin paljon ja nopeasti. Jäänheitosta tulee siis todellinen ongelma alueella. On siis tehtävä erillinen jäävaaraselvitys. Jäävaarasta ei puhuta koko YVA-ohjelmassa mitään.

s. 88 Lähtötiedot ja arviointimenetelmät: Tuulivoiman aluetalousvaikutukset jne. -tutkimus on jälleen Rambollin eli yhden yleisen tuulivoimakonsultin tekemä ja vastaanottajana Suomen Tuulivoimayhdistys eli tuulivoimatoimijoiden etujärjestö. Käsityksemme mukaan kyse ei ole millään tavoin tutkimuksesta, vaan se on raportti, jolla ei ole minkäänlaista tieteellistä todistepohjaa.

Vaikutusten arviointi esitetään sanallisena asiantuntija-arviona. Vaikutusten arvioinnista vastaa Sitowise Oy. Vaikutusten arvioinnista vastaa Sitowise Oy. Kenellä heistä on aluetalous- tai aluemaantieteen koulutus? Nimilistan mukaan ei kenelläkään. Henkilöt, ketkä asioista vastaavat, tulee nimetä yksilötasolla saakka, jotta jäljitettävyyttä ja luotettavuutta tekijöihin säilyy.

s. 89 Luonnonvarat: Raaka-aineiden eli maa-ainesten hankinnasta ei ole mainittu mitään, mistä tämä maa-aines hankitaan. Se on oltava selvitettyä jo tässä vaiheessa. On tiedettävä mikä sen vaikutus on muuhun kokonaisuuteen kuten voimalapaikat ja sähkölinjat. Nämä kaikki yhdessä aiheuttavat alueelle suuret metsien hakkuut ja avohakkuut. Myrskytuhot lisääntyvät, kun tuuli ottaa aukeisiin paremmin. Menetykset ovat hyvin suuret ja ne kertaantuvat, kun myrskyt jatkavat aukkojen tahatonta suurentamista vääjäämättä. Metsänomistajat kärsivät tästä.

s. 90 Vaikutusten arviointi, luonnonvarojen hyödyntäminen: Kenellä Sitowisella on alan asiantuntemus?

s. 91 Viestintäyhteydet, puolustusvoimien toiminta ja tutkat: "Hankealue sijoittuu suhteessa lähimpiin ilmavalvontatutkiiin siten, että hankkeella on todennäköisesti enintään vähäisiä vaikutuksia ilmavalvontaan." Ei ole mitään perusteluita edellä mainitulle, että "todennäköisesti enintään vähäisiä vaikutuksia ilmavalvontaan." Alue sijaitsee kuitenkin Puolustusvoimien ilmavalvontatutkan alueella. Alueella Puolustusvoimat, ts. Tikkakosken ilmasotakoulu harjoittelee säännöllisesti. Uusimpia lentoja olemme kirjanneet kotona ollessamme mm. pe 10 tammikuuta 2020 n. klo 9.50 lensivät

koneet Kolunkylän yllä niin matalalta, että ikkunat taloissa helisivät. Lentotoimintaa oli myös ma 20.1.2020 n. klo 9.50.

Matalalennot eivät siis enää onnistu, jos voimaloita alueelle rakennetaan. Onko Puolustusvoimat tietoinen, mitä käytännön vaikutuksia Kimpilamminkankaan tv-alueella on, jos se toteutetaan. Konttisuon tv-alue on hyvin lähellä, eli ainakin näiden kahden alueella Tikkakosken lentotoiminta estyy täydellisesti.

TV ja kännykät: On ensiarvoisen tärkeää, että kännykät toimivat, että saadaan esim. ambulanssi paikalle tarvittaessa. TV on myös toimittava. Näiden toimimisesta tulee tehdä selvitys.

s. 92 ilmasto: Arviointiohjelmassa on lähteenä käytetty vanhaa, vuoden 2011 aineistoa. Silloiset tuulivoimalat olivat paljon pienempiä, joten päästöt niiden valmistamisessa olivat pienemmät kuin nyt. Vaadimme ajantasaista tietoa.

Soinissa tuotettavalla tuulivoimalla ei Soinissa korvata mitään sähköntuotantomuotoa. Lämmitys toimii edelleen suurimmassa osaa talouksista puulla tai mahdollisesti öljyllä. Maaseudulla ei sähkölämmitys ole ollut eikä tule olemaan varteenotettava lämmitysmuoto. On tultava toimeen pitkien sähkökatkojen aikana paleltumatta. Siksi maaseudun väestöllä on pääsääntöisesti tulisija, jolla lämmittää. Päästöjen väheneminen ei siis lainkaan ole riippuvainen Kimpilamminkankaan tuotannosta. Ei paikallisesti eikä maankaan kannalta. Helsingissä ei myöskään sähkölämmitys ole kerrostaloissa vaihtoehto, vaan siellä käytetään aivan muita lämmönlähteitä. Koko em. kappaleella ei ole siis mitään relevanssia minkään suhteen.

Soini tuottaisi 300 -1000 GWh sähköä, kun sen oma sähkönkulutus on n. 30 GWh ja Ähtärin n. 62 GWh. Miksi siirtää kaukaa 300-400 km päästä sähköä Etelä-Suomeen? Paikallisille tästä sähköstä ei ole sen suurempaa hyötyä. On järkevämpää tuottaa tuulisähkö siellä missä sitä käytetään. Kimpilamminkankaalla sitä ei ainakaan kannata tuottaa ja tuhota teollisilla tuulivoimaloilla koko alueen ja samalla koko Soinin ainutlaatuinen luonto, muidenkin tuulivoimaloiden aiheuttamien kerrannaisvaikutusten vuoksi. Ja ilmastovaikutusten vähentämiseksi, joihin Soinin tai Ähtärin kunnat eivät ole millään tavoin syyttäviä, päinvastoin. Hanke tulee lopettaa.

s. 92 Vaikutus yleiseen turvallisuuteen ja arvio ympäristöriskeistä: Tällaisessa ei tulisi hyväksyä mitään yleisluontoisia selvityksiä, vaan nimenomaan kohdepaikkaan tehtyjä. Se, että tässä aiotaan käyttää yleisluontoista materiaalia, ilmenee mm. siitä, että yllä puhutaan mm. rautateistä, joita ei ole hankealueella kummankaan kunnan alueella.

Yllä sanottu, että hanke toteutettaisiin niin, ettei se pääse aiheuttamaan yleistä turvallisuusvaaraa, on perätön. Jäänheittovaara on erittäin todellinen vaara Soinin ja Ähtärin olosuhteissa talvella. Myös kuivat kuumat kesät, ovat vaarallisia turvenevojen äärellä ja viuhuvien siipien takia, palovaaran vuoksi. Yksi pieni kipinä kytee turpeessa kauan, ja voimalat jos syttyvät tuleen, niitä ei kukaan pysty sammuttamaan. Näistä on lukemattomia esimerkkejä niin Suomesta kuin maailmalta.

Edelleen on todettava, että em. viitataan jälleen vanhoihin julkaisuihin. Ne ovat jo 7 vuotta vanhoja, ajalta jolloin tämän suuruusluokan voimaloita ei ollut edes keksitty, saati käytössä. On siis päivitettävä uudempiin tutkimuksiin ja tutustuttava paikallisiin olosuhteisiin, haastateltava paikallisia palomiehiä ja kysyttävä heidän näkemystään ja kysyttävä heidän kalustostaan ja mahdollisuudestaan sammuttaa esim. Kimpilamminkankaalla mahdollisesti syttyvä voimalapalo.

Yleisellä tasolla ei liioin voida selvittää jäänheittoa. Siinä on otettava huomioon korkeat olosuhteet, n. 205 m mpy ja korkeat voimalat 300 m, josta tulee 505 m korkea rakennelma, jonka laelta kun jääheitteleet lähtevät, ne lentävät arvaamattoman kauas. Niin kauas, että niistä ei ole mitään tietoa missään päin maailmaa. Millään yleisellä tasolla käytävää jäävaaraesitystä emme tule hyväksymään, vaan se on oltava räätälöity meidän oloihimme, Soiniin ja Ähtäriin, Suomenselän alueelle, joka on Lapin sormi, eli olosuhteet vastaavat Lapin olosuhteita.

s. 92 Vaikutukset toiminnan jälkeen: Kyseisessä kohdassa ei sanota mitään siivistä, mitä niille tapahtuu. Olemme jo aiemmin todenneet, että siipiä ei ota vastaan Fortumin Riihimäen ongelmajätelaitoskaan.

s. 93 Liittyminen muihin hankkeisiin: Kumulatiivisissa vaikutuksissa tulee huomioida mm. lentoestevalojen aiheuttama häiriö kaikilta suunnilta ja matalataajuisten meluaaltojen kohtaaminen. Asiaa koskevissa kartoissa muiden tuulivoima-alueiden (suunnitellut ja rakenteilla olevat) todellinen koko on merkittävä karttaan. Tällaista karttaa ei ole esitetty, vain taulukkomuotoinen etäisyystieto. Etäisyydestä alueiden välillä annetaan muutenkin väärä kuva.

Muutoinkaan etäisyydet eivät ole paikkansapitäviä. Esim. Louhukangas ja Möksy ovat vierekkäin, mutta toisen etäisyydeksi on merkattu 27 km ja toisen 24 km. Samoin Isokangas ja Loukkusaari ovat lähekkäin ja etäisyytenä on merkattu toisella 10 km ja toisella 18 km. Möksystä Kimpilamminkankaaseen on n. 22 km ja Louhukankaasta samoin 22 km (taulukossa lukee 27 ja 24 km). Korkeamaan etäisyys tähän hankkeeseen on 12 km esitetyn 19 sijaan, Pesolan 15 km 19 km:n sijaan. Käsitksemme mukaan ainakin näiden neljän tuulivoima-alueen etäisyyttä Kimpilamminkankaasta on tarkoituksella pidennetty, että lähellä olevien voimala-alueiden määrä ei olisi niin suuri kuin se todellisuudessa on. Näin ollen kumulatiiviset yhteisvaikutuksetkin suurenevät.

s. 93 Muut hankkeet ja suunnitelmat: Koska alueella on toiminnassa oleva turvetuotantoalue, ei ole lainkaan selvää ja varmaa, että turvetuottaja antaisi alueitaan tuulivoiman käyttöön. Voimalapaikoista useilla havaittiin turvetta vielä esim. 60 senttiä, eli nostettavaa on edelleen pitkäksi aikaa.

s. 95 Haitallisten vaikutusten ehkäisy ja lieventäminen: Tähän on merkattava myös, milloin ja kuka seuraa näiden lieventämiskeinojen suorittamista ja hankkimista. Lieventämiskeinojen maksupuoli, kuka ne maksaa, on selväsanaisesti kirjoitettava myös tähän kohtaan YVA-ohjelmaa.

s. 94 Arvioinnin todennäköiset epävarmuustekijät: Kuten jo edellä olemme todenneet, yleisellä tasolla tehdyt arvioinnit, edes käymättä paikan päällä, eivät johda mihinkään. Muuta kuin valituskierteeseen. Kiireellä tehden ei mistään voi tulla hyvää. Tehkää siis selvitykset ja muut paperit ajan kanssa.

s. 94 Vaikutusten seuranta: Voisitte heti alkuunsa tehdä varauksen, että Soinin ja Ähtärin terveyskeskuksissa rupeavat pitämään kirjaa nyt heti niistä potilaista, joilla on päänsärkyä, tinnitusta, migreeniä, sydänoireita, nivelkipuja jne. muita tuulivoimaloiden aloituksen jälkeen ilmaantuvia terveysoireita. Seuranta tulee tehdä vähintään kaksi vuotta voimaloiden käynnistämisen jälkeen. Voimme taata, että siinä ajassa em. sairaudet lisääntyvät räjähdysmäisesti alueella. Nämä voidaan laskea yllä mainittujen ennakoimattomiksi vaikutuksiksi. Näiden varalle Energiequelle voi ruveta keräämään asukkaiden terveysrahastoa, josta terveyshaitoista kärsivät voivat hakea korvausta lääkärissä hyppäämisiinsä ja lääkkeisiinsä, mahdollisesti kotoaan poismuuttoaan varten. Lähikunnassa Perhossakin on jo asukkaita muuttamassa pois kotoaan, koska he eivät pysty asumaan omassa kodissaan pienemmän, matalamman ja vähemmän voimaloita sisältävän tuulivoima-alueen vuoksi. Perhossa voimaloita on 9.

Terveyshaitat: Terveyshaittoihin liittyen Saksassa on asiasta erittäin uutta tietoa. "Saksassa sijaitsevan Dessau-Roßlaun kaupungin ympäristöviraston mukaan tuulivoimaloiden infraääni on haitallista fyysiselle ja psyykkiselle terveydelle. Viraston tekemä tutkimus julkaistaan lähiaikoina. MDRkanava lähettää ohjelman aiheesta sunnuntaina 19. tammikuuta 2020.

Dessau-Roßlau on Saksi-Anhaltin osavaltion kolmanneksi suurin kaupunki. Yli 86.000 asukkaan kaupunki sijaitsee noin 40 km Leipzigista pohjoiseen. MDR:n (Mitteldeutscher Rundfunk) mukaan Dessau-Roßlaun ympäristövirasto ei sulje pois tuulivoimaloiden infraäänien eli säännöllisten painepulssien aiheuttamia terveyshaittoja.

Lähiaikoina aiheesta julkaistaan viraston oma tutkimus ”Infraäänipäästöjen aiheuttamat meluvaikutukset” (Lärmwirkungen von Infraschallimmissionen). Viraston tiedottaja kertoi MDR:n toimitukselle tutkimuksessa todettavan, että ”fyysisiä ja psyykkisiä vaikutuksia on”. Hän ei halunnut antaa tarkempia tietoja ennen tutkimuksen julkaisemista.”

<https://syte.fi/2020/01/19/saksan-dessau-roslaun-kaupungin-ymparistovirasto-tuulivoimaloideninfraaani-on-haitallista-terveydelle/>

s. 95 Lähteet: Lähteet ovat säännönmukaisesti vanhentuneita. Vanhimmat ovat vuodelta 1973. Monet ovat vuodelta 2003 eli 17 vuoden takaa.

Yhteenveto: Kolunkylällä ja lähikylissä, niin Soinin kuin Ähtärin puolella, yli sata kaksikymmentä ihmistä ilmaisee vastustavansa alueen kaavoittamista tuulivoimaloille kirjoittamalla nimensä valituspapereihin. Tämä tulisi huomioida myös nyt kyseessä olevassa YVA-käsittelyssä.

Ihmisten lisäksi Kimpilamminkankaan tuulivoimasuunnitelmista kärsisivät luonto ja sen eläimet. Alueella on useita uhanalaisia lajeja tai direktiivin liitteen IV (a) lajeja, kuten maakotka, kalasääksi, lapinpöllö, liro, susi, saukko, metsäpeura, lepakko, liito-orava. Lisäksi riekko, jonka kanta on elpymässä.

Annamme mielellämme ELY:lle lisätietoja asioista. Selvytyden vuoksi toteamme, että molempien kuntien puolella kaavoituksen aloittamisesta on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. Koska kaavoituspuoli viipyy oikeudessa määrittelemättömän ajan, vaadimme, että YVA-menettelyäkään ei jatketa, ennen kuin katsotaan, mitkä ovat oikeuden päätökset Soinin ja Ähtärin kaavoituksen aloittamisvalituksissa. Perustelu: jos oikeus päättää, että kaavoitettava alue tulee olla maakuntakaavan mukainen, eli 1200 ha pienempi kuin suunnitteilla oleva alue, on rahan haaskausta tutkia näin suurta aluetta turhaan, vaan aloittaa selvitystyö vasta kun oikeuden päätökset ovat tulleet.

Pyydämme ELYä ottamaan valittajien yhteyshenkilöön yhteyttä, kun YVA-selostuksesta pyydetään lausuntoja, että mekin voimme antaa lausuntomme asiasta.